

ELNÖK

Ügyiratszám: HF/1944-18/2011.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (2. piac)

HATÁROZAT

A „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók számára jogszabályban meghatározott kötelezettségek előírására hivatalból indított eljárás során

m e g á l l a p í t o t t a m ,

hogyan a fenti piacon három elkülönült érintett piac azonosítható:

1. Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak nemzeti felosztási tervéről szóló 164/2005.(VIII.16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3¹. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein (a továbbiakban: **1. sz. érintett piac**).
2. Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 hívószámú számozási területein (a továbbiakban: **2. sz. érintett piac**).
3. Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29 hívószámú számozási területén (a továbbiakban: **3. sz. érintett piac**).

¹ A számozási körzethez tartozó települések listáját lásd a Hatóság www.nmhh.hu honlapján az „NHH korábbi oldala”, „Azonosítógazdálkodás”, „Nyilvántartások”, „Azonosítógazdálkodási nyilvántartás”, „Földrajzi számok” rovatban

Ezen érintett piacokon a fennálló verseny hatékonyságát elemeztem és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t (1013 Budapest, Krisztina krt. 55., cg: 01-10-041928, a továbbiakban: **Magyar Telekom**, illetve **MT**).
2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t (2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10., cg: 13-10-040575, a továbbiakban: **Invitel**).
3. A 3. számú érintett piacon a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.-t (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., cg: 01-09-366290, a továbbiakban: **UPC**).

Az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom, Invitel, valamint UPC (továbbiakban külön-külön „**Kötelezett Szolgáltató**”, vagy „**Kötelezett**” és együttesen „**Kötelezett Szolgáltatók**”) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „**jelen határozat**” vagy „**Határozat**”) az alábbi kötelezettségeket határoztam meg:

I.

A) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Magyar Telekomra és Invitelre a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „NHH Tanácsa” vagy „Tanács”) DH-26149-18/2007. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítom,

a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírom:

A/1 Az 1. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező Magyar Telekomra vonatkozó átláthatóság kötelezettség tartalma.

Az 1. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom tekintetében a DH-26149-18/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 102.-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom:

A Magyar Telekom köteles a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában meghatározott szolgáltatások (alap- és kiegészítő szolgáltatások) nyújtására vonatkozó referenciaajánlat készítésére az Eht. 103. §-a alapján. A kötelezettség teljesítése során a Magyar Telekom továbbra is köteles megfelelni a DH/20227-7/2009. számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt feltételeknek, azonban amennyiben a DH-26149-18/2007. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi – ideértve azt az esetet, amikor a Magyar Telekom részére a jelen

határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy az Elnök által megállapított díjak eltérnek a DH/20227-7/2009. számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlat díjaitól – a Magyar Telekom köteles a referenciaajánlatát az Eht. 67/B. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt a Határozat közzétételétől számított 30 napon belül – jelen határozat B) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségszámítások benyújtásával és az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolásával egyidejűleg – az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani.

A referenciaajánlat módosítása során a Magyar Telekom továbbra is köteles megfelelni a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII.24.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: **Hszr.**) foglalt következő szakaszoknak: 14. §, 16-19. §, 24. §, 25. § (1), 27. §, 29-35. §, 36. § [a (3) bekezdés kivételével], valamint 37. §, melyek alkalmazásánál az NHH helyett NMHH, a Tanács helyett az Elnök értendő.

Az Eht. 102. § szerinti kötelezettség keretében a Magyar Telekom köteles a referenciaajánlatában megajánlott összekapcsolási pontokra és interfészekre vonatkozó információkat (ezek elhelyezkedése, technológiája stb.) internetes honlapján külön is közzétenni, különös tekintettel a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek” C/1. és C/2. pontjában meghatározott változások, illetve a tervezett változások vonatkozásában, a tervezett létesítés, megszüntetés, áthelyezés vagy módosítás időpontjának, földrajzi helyének és az új hálózati interfészeknek a feltüntetésére. Ha a Magyar Telekom által közzétett vonatkozó adatokban változás következik be, a Magyar Telekom 3 napon belül köteles a megváltozott adatok honlapján történő megfelelő közzétételére. A Magyar Telekomnak a naprakész adatok elérhetőségét, az internetes honlap azonosító webcímét (URL-jét) a referenciaajánlatában szerepeltetnie kell.

A referenciaajánlatot tartalmazó internetes azonosító címet (URL) a Magyar Telekom a jelen kötelezettség hatálybalépését követő 30 napon belül köteles a Hatóságnak bejelenteni elektronikus levélben az atlathatosag@nmhh.hu címen a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, a Magyar Telekom 3 napon belül köteles bejelenteni a változást a Hatóságnak.

A Magyar Telekom az Eht. 67/A. § (5) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 67/B. §-a szerinti kérelemre történő, az Elnök által jóváhagyott módosításoknak megfelelően köteles továbbra is nyújtani a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó, referenciaajánlatban szabályozott egyéb szolgáltatásokat.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség az 1. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Magyar Telekomot a határozat közzétételét követő naptól terheli.

A/2 A 2. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező Invitelre vonatkozó átláthatóság kötelezettség tartalma.

A 2. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Invitel tekintetében a DH-26149-18/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 102.-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom:

Az Invitel köteles a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában meghatározott szolgáltatások (alap- és kiegészítő szolgáltatások) nyújtására vonatkozó referenciaajánlat készítésére az Eht. 103. §-a alapján. A kötelezettség teljesítése során továbbra is köteles megfelelni a DH/3385-5/2009. számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt feltételeknek, azonban amennyiben a DH-26149-18/2007. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi – ideértve azt az esetet, amikor az Invitel részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy az Elnök által megállapított díjak eltérnek a DH/3385-5/2009. számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlat díjaitól – az Invitel köteles a referenciaajánlatát az Eht. 67/B. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt a Határozat közlésétől számított 30 napon belül – jelen határozat B) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségszámítások benyújtásával és az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolásával egyidejűleg – az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani.

A referenciaajánlat módosítása során az Invitel továbbra is köteles megfelelni a Hszr.-ben foglalt következő szakaszoknak: 14. §, 16-19. §, 24. §, 25. § (1), 27. §, 29-35. §, 36. § [a (3) bekezdés kivételével], valamint 37. §, melyek alkalmazásánál az NHH helyett NMHH, a Tanács helyett az Elnök értendő.

Az Eht. 102. § szerinti kötelezettség keretében az Invitel köteles a referenciaajánlatában megajánlott összekapcsolási pontokra és interfészekre vonatkozó információkat (ezek elhelyezkedése, technológiája stb.) internetes honlapján külön is közzétenni, különös tekintettel a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek” C.1. és C.2. pontjában meghatározott változások, illetve a tervezett változások vonatkozásában, a tervezett létesítés, megszüntetés, áthelyezés vagy módosítás időpontjának, földrajzi helyének és az új hálózati interfészeknek a feltüntetésére. Ha az Invitel által közzétett vonatkozó adatokban változás következik be, az Invitel 3 napon belül köteles a megváltozott adatok megfelelő közzétételére. Az Invitelnek a naprakész adatok elérhetőségét, az internetes honlap azonosító webcímét (URL-jét) a referenciaajánlatában szerepeltetnie kell.

A referenciaajánlatot tartalmazó internetes azonosító címet (URL) az Invitel a jelen kötelezettség hatálybalépését követő 30 napon belül köteles a Hatóságnak bejelenteni elektronikus levélben az atlathatosag@nmhh.hu címen a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, az Invitel 3 napon belül köteles bejelenteni a változást a Hatóságnak.

Az Invitel az Eht. 67/A. § (5) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 67/B. §-a szerinti kérelemre történő, az Elnök által jóváhagyott módosításoknak megfelelően köteles továbbra is nyújtani a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó, referenciaajánlatban szabályozott egyéb szolgáltatásokat.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség a 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Invitelt a határozat közlését követő naptól terheli.

A/3 A 3. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező UPC-re vonatkozó átláthatóság kötelezettség tartalma.

A 3. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított UPC tekintetében az Eht. 102.-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint íróm elő:

A UPC köteles a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában meghatározott szolgáltatások (alap- és kiegészítő szolgáltatások) nyújtására vonatkozó referenciaajánlat készítésére az Eht. 103. §-a alapján. A kötelezettség teljesítése során a UPC továbbra is köteles megfelelni a DH-5634-17/2008. számú határozattal – a UPC jogelődje, a Monor Telefon Kft. által benyújtott, de már a UPC vonatkozásában – jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt feltételeknek, azonban amennyiben valamely, jelen határozatban előírt kötelezettség azt szükségessé teszi – ideértve azt az esetet, amikor a UPC részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy az Elnök által megállapított díjak eltérnek a DH/5634-17/2008. számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlat díjaitól – a UPC köteles a referenciaajánlatát az Eht. 67/B. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt a Határozat közlésétől számított 30 napon belül – jelen határozat B. pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségszámítások benyújtásával és az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolásával egyidejűleg – az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani. A referenciaajánlat módosítása során a UPC köteles megfelelni a Hszr.-ben foglalt következő szakaszoknak: 14. §, 16-19. §, 24. §, 25. § (1), 27. §, 29-35. §, 36. § [a (3) bekezdés kivételével], valamint 37. §, melyek alkalmazásánál az NHH helyett NMHH, a Tanács helyett az Elnök értendő.

Az Eht. 102. § szerinti kötelezettség keretében a UPC köteles a referenciaajánlatában megajánlott összekapcsolási pontokra és interfészekre vonatkozó információkat (ezek elhelyezkedése, technológiája stb.) internetes honlapján külön is közzétenni, különös tekintettel a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek” C.1. és C.2. pontjában meghatározott változások, illetve a tervezett változások vonatkozásában, a tervezett létesítés, megszüntetés, áthelyezés vagy módosítás időpontjának, földrajzi helyének és az új hálózati interfészeknek a feltüntetésére. Ha a UPC által közzétett vonatkozó adatokban változás következik be, a UPC 3 napon belül köteles a megváltozott adatok megfelelő közzétételére. A UPC-nek a naprakész adatok elérhetőségét, az internetes honlap azonosító webcímét (URL-jét) a referenciaajánlatában szerepeltetnie kell.

A referenciaajánlatot tartalmazó internetes azonosító címet (URL) a UPC a jelen kötelezettség hatálybalépését követő 30 napon belül köteles a Hatóságnak bejelenteni elektronikus levélben az atlathatosag@nmhh.hu címen a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, a UPC 3 napon belül köteles bejelenteni a változást a Hatóságnak.

A UPC az Eht. 67/A. § (5) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 67/B. §-a szerinti kérelemre történő, az Elnök által jóváhagyott módosításoknak megfelelően köteles továbbra is nyújtani a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó, referenciaajánlatban szabályozott egyéb szolgáltatásokat.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC-t a határozat közlését követő naptól terheli.

B) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Magyar Telekomra és Invitelre az NHH Tanácsa DH-26149-18/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 108. § szerinti „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítom,

a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírom:

B/1 Az 1. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező Magyar Telekomra vonatkozó kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség tartalma.

Az 1. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom tekintetében a DH-26149-18/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 108. § szerinti „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom:

A Magyar Telekom a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában előírt nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatásokat kölségalapú díjakon köteles nyújtani. Az általános, regionális és országos híváskezdeményezési szolgáltatásokra vonatkozó kölségalapú díjakat jelen határozat rendelkező részének jelen pontjában, valamint a 4. számú, a "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" nagykereskedelmi piacra vonatkozóan meghozott HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott tartalommal és az ott leírtak szerint a LRIC kölségszámítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani. Fentiekén túl más híváskezdeményezési forgalmi díj nem határozható meg.

Abban az esetben, ha a Magyar Telekom a híváskezdeményezés forgalmi díját valamely viszonylatban nem percdíj, hanem adatmennyiség alapján kívánja elszámolni, megfelelő, statisztikai adatokkal alátámasztott számításokkal bizonyítani köteles, hogy az adatmennyiség alapján elszámolt díj egyenértékű percdíja nem haladja meg a részére a jóváhagyott vagy megállapított híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás percdíját.

A Magyar Telekom a referenciaajánlatában meghatározott kiegészítő szolgáltatásokat ugyancsak kölségalapú díjakon köteles nyújtani. Ezen kölségalapú díjakat a Hszr. 37. §-ban, valamint a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletének F/4. pontjában foglalt szabályok szerint köteles kialakítani.

A Magyar Telekom a kölségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani.

A Magyar Telekom köteles alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általa kiszámított díjak kölségalapúak, és azokat a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott kölségszámítási módszertan, illetve a Hszr. 37. §-ban foglalt előírások szerint alakította ki.

Amennyiben a Magyar Telekom költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a Magyar Telekom referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában jóváhagyja azokat.

Amennyiben a Magyar Telekom nem nyújtja be az Elnökhöz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az Elnök által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a Magyar Telekom által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a Magyar Telekom által alkalmazandó díjak tekintetében a Magyar Telekom referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A Magyar Telekom díjának Hatóság általi megállapításához, a költségek ellenőrzésére a Hatóság az Eht 108. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően BU LRIC módszert is felhasználhat.

A jelen pontban kiszabott költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a Magyar Telekom a költségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közlését követő napon lép hatályba.

Az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított forgalmi és kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó díjak jelen határozat közlését követő 121. napon lépnek hatályba, és ettől a naptól kezdve alkalmazandóak azzal, hogy az NHH Tanácsa által a DH-20227-7/2009. sz. határozatban jóváhagyott vagy megállapított díjakat a Magyar Telekom köteles a határozat közlésétől számított 120. napig alkalmazni (a költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

B/2 A 2. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező Invitelre vonatkozó költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség tartalma.

A 2. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Invitel tekintetében a DH-26149-18/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom:

Az Invitel a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában előírt nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatásokat költségalapú díjakon köteles nyújtani. Az Invitel ennek keretében az egyes forgalmi szolgáltatások esetében a következő képlet segítségével az Elnök által meghatározott díjakat köteles alkalmazni:

- a) Az Invitel által az általános híváskezdeményezés szolgáltatásra alkalmazandó díj
= Magyar Telekom 2011. évi általános díja + (Invitel DH-3385-5/2009. sz. határozattal jóváhagyott és/vagy megállapított „Helyi híváskezdeményezés szolgáltatás” díja – Magyar Telekom 2011. évi általános díja) * 30%,
- b) Az Invitel által a regionális híváskezdeményezés szolgáltatásra alkalmazandó díj
= (Magyar Telekom 2011. évi regionális díja / Magyar Telekom 2011. évi általános díja) * Invitel 2011. évi általános díja,

- c) Az Invitel által az országos híváskezdeményezés szolgáltatásra alkalmazandó díj
= (Magyar Telekom 2011. évi országos díja / Magyar Telekom 2011. évi
általános díja) * Invitel 2011. évi általános díja,

ahol a Magyar Telekom 2011. évi általános, regionális és országos díja a Magyar Telekom megfelelő forgalmi szolgáltatására (általános, regionális és országos híváskezdeményezés) vonatkozóan a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítása szerint az Elnök által jóváhagyott díj vagy a részére megállapított díj, az Invitel 2011. évi általános díja pedig az a) pontban meghatározott képlet alapján az Elnök által meghatározott díj.

Az Elnök jelen határozat rendelkező részének C) pontjában előírt nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatások díjait a fenti képlet alapján az Invitel referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában határozza meg.

Abban az esetben, ha az Invitel a híváskezdeményezés forgalmi díját valamely viszonylatban nem percdíj, hanem adatmennyiség alapján kívánja elszámolni, megfelelő, statisztikai adatokkal alátámasztott számításokkal bizonyítani köteles, hogy az adatmennyiség alapján elszámolt díj egyenértékű percdíja nem haladja meg a részére a jóváhagyott vagy megállapított híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás percdíját.

Az Invitel a referenciaajánlatában meghatározott kiegészítő szolgáltatásokat ugyancsak költségalapú díjakon köteles nyújtani. Ezen költségalapú díjakat a Hszr. 37. §-ban, valamint a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletének F/4. pontjában foglalt szabályok szerint köteles kialakítani.

Az Invitel a referenciaajánlatában meghatározott kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat a jelen határozat közzétételétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani.

Az Invitel köteles alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általa a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozóan kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú melléklet F/4. pontjában foglalt szabályok, illetve a Hszr. 37. §-ban foglalt előírások szerint alakította ki.

Amennyiben az Invitel költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök az Invitel referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában jóváhagyja azokat.

Amennyiben az Invitel a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozóan nem nyújtja be az Elnökhöz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az Elnök által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha az Invitel által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök az Invitel által alkalmazandó díjak tekintetében az Invitel referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A jelen pontban kiszabott költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint az Invitel a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat a jelen határozat közzétételétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közzétételét követő napon lép hatályba.

Az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított forgalmi és kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó díjak jelen határozat közzétételét követő 121. napon lépnek hatályba, és ettől a naptól kezdve alkalmazandók azzal, hogy az NHH Tanácsa által a DH-3385-5/2009. sz. határozatban jóváhagyott vagy megállapított díjakat az Invitel köteles a határozat közzétételétől számított 120. napig alkalmazni (a költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

B/3 A 3. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező UPC-re vonatkozó költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség tartalma.

A 3. számú érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított UPC tekintetében az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget az alábbiak szerint írta elő:

A UPC a jelen határozat rendelkező részének C) pontjában előírt nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatásokat költségalapú díjakon köteles nyújtani. A UPC díjainak értékét a Magyar Telekom 2011. évi általános díjai alapján, az Elnök határozza meg a következő képlet segítségével:

A UPC által az általános híváskezdeményezési szolgáltatásra alkalmazandó díj = Magyar Telekom 2011. évi általános díja + (UPC DH-5634-17/2008. sz. határozattal jóváhagyott és/vagy megállapított „Híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás” díja – Magyar Telekom 2011. évi általános díja) * 30%,

ahol a Magyar Telekom 2011. évi általános díja a Magyar Telekom megfelelő forgalmi szolgáltatására (általános híváskezdeményezés) vonatkozóan a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítása szerint az Elnök által jóváhagyott díj vagy a részére megállapított díj.

Az Elnök jelen határozat rendelkező részének C) pontjában előírt nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatások díjait a fenti képlet alapján a UPC referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában határozza meg.

Abban az esetben, ha a UPC a híváskezdeményezés forgalmi díját valamely viszonylatban nem percdíj, hanem adatmennyiség alapján kívánja elszámolni, megfelelő, statisztikai adatokkal alátámasztott számításokkal bizonyítani köteles, hogy az adatmennyiség alapján elszámolt díj egyenértékű percdíja nem haladja meg a részére jóváhagyott vagy megállapított híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás percdíját.

A UPC a referenciaajánlatában meghatározott kiegészítő szolgáltatásokat ugyancsak költségalapú díjakon köteles nyújtani. Ezen költségalapú díjakat a Hszr. 37. §-ban, valamint a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletének F/4. pontjában foglalt szabályok szerint köteles kialakítani.

A UPC a referenciaajánlatában meghatározott kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat a jelen határozat közzétételétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani.

A UPC köteles alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általa a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozóan kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a

HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú melléklet F/4. pontjában foglalt szabályok, illetve a Hszr. 37. §-ban foglalt előírások szerint alakította ki.

Amennyiben a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a UPC referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában jóváhagyja azokat.

Amennyiben a UPC a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozóan nem nyújtja be az Elnökhöz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az Elnök által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a UPC által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a UPC által alkalmazandó díjak tekintetében a UPC referenciaajánlatának jóváhagyása tárgyában hozott határozatában az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A jelen pontban kiszabott költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a UPC a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat a jelen határozat közzétételétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közzétételét követő napon lép hatályba.

Az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított forgalmi és kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó díjak jelen határozat közzétételét követő 121. napon lépnek hatályba, és ettől a naptól kezdve alkalmazandóak azzal, hogy az NHH Tanácsa által a DH-5634-17/2008. sz. határozatban jóváhagyott vagy megállapított díjakat a UPC köteles a határozat közzétételétől számított 120. napig alkalmazni (a költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

C) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Magyar Telekomra és Invitelre az NHH Tanácsa DH-26149-18/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítom,

a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírom:

A Kötelezett Szolgáltatók kötelesek a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás nyújtására, valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén (alap- és kiegészítő szolgáltatások nyújtásának kötelezettsége). A kötelezettség minden olyan hozzáférésről kezdeményezett hívásra kiterjed, amelyet az 1. számú, a „Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű piacon hozott DH-8664-18/2010 sz. határozat ezen utóbbi piac részévé nyilvánított.

A Kötelezett Szolgáltatók jelen kötelezettség keretében a kínált forgalmi szolgáltatások kialakítása során a következő területi szinteket különböztethetik meg:

- a) általános híváskezdeményezés (ha a hívást indító előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között nincs további PSTN kapcsolóközpont, vagy ha a hívó és az összekapcsolási pont azonos számozási körzethez tartozik),
- b) regionális híváskezdeményezés (ha a hívást indító előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között a hívás legalább egy PSTN tranzitközponton megy keresztül),
- c) országos híváskezdeményezés (ha a hívást indító előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között a hívás legalább két PSTN tranzitközponton megy keresztül).

Magasabb területi szintű forgalmi szolgáltatásokhoz tartozó díjazás kialakítása csak akkor lehetséges, ha a Kötelezett Szolgáltató az országos híváskezdeményezés szolgáltatás mellett regionális és általános, a regionális híváskezdeményezés szolgáltatás mellett pedig általános híváskezdeményezés szolgáltatást is felajánl.

Fenti a)-c) pont alatt felsorolt híváskezdeményezési szolgáltatásokon kívül más híváskezdeményezési szolgáltatás nem értelmezhető. Az ezen pontokban alkalmazott összekapcsolási pont fogalma magában foglalja a C/1 fejezet c) pontjában meghatározott egyponthoz tartozó összekapcsolási pontokat is, azoknak kitüntetett szerepe a díjazás szempontjából nincs.

C/1. Összekapcsolási pontok

A kötelezettség teljesítése során a Kötelezett Szolgáltató

- a) jelen határozat közzétételét követően nem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáféréseket.
- b) jelen határozat közzétételét követően, ajánlat esetén, az Eht. 86. §-ával összhangban, köteles hálózatát más elektronikus hírközlési szolgáltatók hálózatával összekapcsolni.
- c) a jelen határozat közzétételét követő 30 napon belül az Invitel az általa meghatározott központjában, a Magyar Telekom pedig Budapesten, valamint legalább egy dunántúli és egy, a Dunától keletre eső regionális központjában köteles kialakítani olyan összekapcsolási pont(ka)t, amelyeken keresztül minden előfizetője elérheti a Jogosult Szolgáltató hálózatát (egyponthoz tartozó összekapcsolási pont).
- d) a jelen határozatban foglalt kötelezettség alapján kijelölt hozzáféréseknek földrajzilag egybe kell esniük a 3. számú, a „Hívásvégződtetés egyedi, nyilvános helyhez kötött telefonhálózatban” elnevezésű piacra vonatkozó HF/1948-2/2011. határozat rendelkező részének D. pontjában foglalt kötelezettség alapján kijelölt hozzáférésekkel.

e) ha a Kötelezett Szolgáltató olyan IP alapú, csomagkapcsolt összekapcsolási pontokat is létesít, ahol a jogosult szolgáltatóknak igény esetén lehetőségük van közvetlen IP-IP alapú összekapcsolódásra, az ilyen összekapcsolási pontok földrajzi helyeit tetszőlegesen meghatározhatja, azonban ezeken a pontokon csak általános híváskezdeményezés szolgáltatás nyújtható.

C/2. Összekapcsolási pontok megváltoztatásával kapcsolatos szabályozás

A C/1. pont a) alpontjában foglalt kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató valamely Jogosult Szolgáltató részére elérhetővé tett összekapcsolási pontját indokolt esetben is csak akkor szüntetheti meg, helyezheti át, vagy módosíthatja a technológiai változások hatására (pl. új generációs hálózatokra való áttérés miatt), ha ez irányú szándékát a Jogosult Szolgáltatóknak és a Hatóságnak legalább 3 évvel korábban bejelenti, és ezzel egyidejűleg, az „átláthatóság” kötelezettség keretében szabályozott módon az internetes honlapján közzéteszi. Élő összekapcsolással nem rendelkező (kijelölt, de nem használt) összeköttetési pont esetében az előzetes bejelentési és közzétételi kötelezettség 12 hónap.

A Kötelezett és a Jogosult Szolgáltató írásban megegyezhet 3 évnél rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben. A kölcsönösen elfogadható kitétel minden egyes, az összekapcsolási pont megváltoztatása által érintett szolgáltatóra vonatkozik. A Kötelezett Szolgáltató abban az esetben is eltérhet a 3 éves időtávtól, ha saját költségén biztosítja az eredeti és az új összekapcsolási pont között a forgalom átvitelét, és/vagy a technológiai változásnak megfelelő illesztését. A Kötelezett Szolgáltató mindkét esetben köteles a változást a Hatóság részére bejelenteni és az „átláthatóság” kötelezettség keretében szabályozott módon, internetes honlapján közzétenni.

Az IP alapú, csomagkapcsolású összekapcsolási pontok létrehozására irányuló hálózatfejlesztési terveit a Kötelezett Szolgáltató az összekapcsolási pontok földrajzi helyének és hálózati interfészének megjelölésével ugyancsak köteles legalább hat hónapos időtávra rendszeresen előre nyilvánosságra hozni.

A fentiek teljesítése során továbbra is figyelembe kell venni a területi szinteknek a C. fejezet elején közölt meghatározását, valamint a C/1. pont d) alpontjában megjelölt kötelezettséget.

A jelen pontban kiszabott hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közzétételét követő naptól terhelik.

D) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Magyar Telekomra és Invitelre az NHH Tanácsa DH-26149-18/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítom,

a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított UPC vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírom:

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltató az Elnök 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozata rendelkező részének II. mellékletében meghatározott szabályok szerint köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni és az Elnökhöz az Eht. 68. § (1) bekezdése szerinti időpontig jóváhagyás céljából – az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének egyidejű igazolása mellett – benyújtani. Ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel, azokkal összehangoltan, egy egységes szerkezetben elkészített beadványban köteles teljesíteni. Ha a Kötelezett Szolgáltató helyhez kötött és mobil elektronikus hírközlési üzleti területekkel is rendelkezik, akkor a két üzleti terület szétválasztására és a mobilpiaci üzleti területre vonatkozóan az Elnök HF/1595-3/2011. számú határozata rendelkező részének I. számú mellékletében foglalt szabályokat köteles alkalmazni.

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltató által benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást az Elnök az Eht. 68. § szerinti eljárásában hagyja jóvá. A DH-26149-18/2007. számú határozat alapján az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettség a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a DH-26149-18/2007. számú határozatban foglalt kötelezettség szerint kell eljárni.

A jelen pontban kiszabott számviteli szétválasztás kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

II.

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely Kötelezett Szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akaratelhatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruházza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terhelik a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A Határozat felülvizsgálata a határozat közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, az Elnökhöz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető. Amennyiben a felperes tárgyalás tartását kéri, abban az esetben erről a keresetlevélben nyilatkoznia kell.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A hatósági eljárást az NHH Tanácsa indította meg az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 14. § (1) bekezdés c) pontja alapján, az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 10. § (1) bekezdés f) pontjával megállapított hatáskörben.

A hatósági eljárás folyamatában a Tanács vonatkozó hatósági hatásköre a 2010. évi LXXXII. törvény 41. § (2) bekezdése alapján 2010. augusztus 11. napján az Elnökhöz került. A 2010. évi LXXXII. törvény 1. §-a alapján a törvény hatályba lépésével, 2010. augusztus 11. napján létrejött a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, amely a Nemzeti Hírközlési Hatóság jogutódja (a továbbiakban együttesen: **Hatóság**). Ebből következően a folyamatban lévő hatósági eljárásban 2010. augusztus 11. napjától az Elnök járt el vonatkozó hatósági hatáskörében. A hivatkozott jogszabályváltozás alapján a Határozat indokolásában a tényállás történetleírásában a Tanács szerepel 2010. augusztus 11-ig, mivel a vonatkozó eljárási cselekményeket tényszerűen a Tanács gyakorolta, majd az új közigazgatási szerv megalakulását követően végzett eljárási cselekmények vonatkozásában az Indokolásban az Elnök, mint a fenti hatáskört gyakorló szerv került feltüntetésre.

Eleget téve az Eht. 65. § (1)² bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján az Eht. 10. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt hatáskörben eljárva ismételtelen lefolytattam az Eht. 62-65 § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. Az Elnök a tárgyi eljárás során az Eht., a 8/2009. (X.9.) MeHVM rendelettel módosított 16/2004. (IV.24.) IHM rendelet³ (továbbiakban: **R.**), valamint az Európai Unió Bizottsága által kiadott bizottsági iránymutatások (így különösen a 2002/C 165/03 sz. Iránymutatás, a továbbiakban: **Iránymutatás**) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, továbbá a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 52. § (2) bekezdése, valamint a fenti időpontban hatályon kívül helyezett 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével 2008. június 4. napján a DH-18927-1/2008., illetve a DH-18927-2/2008. sz. határozataival, 2009. április 16. napján pedig a DH-14078-1/2009. DH-14087-2/2009. illetve a DH-14078-3/2009. sz. határozataival adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a hatóság által nyilvántartott valamennyi aktív, helyhez kötött telefon szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban „**Szolgáltatók**”) számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása

---

² 2011. augusztus 2-áig az eljárás az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 52-57. §-aiban megállapított szabályok szerint folyt, az egyes elektronikus hírközlési tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CVII. törvény 2011. augusztus 3-án hatályba lépő 71. § (3) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő – így jelen piacelemzési – eljárásban is alkalmazni kell. A Határozat szükség szerint utal a korábban hatályos rendelkezésekre.

³ 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről

érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott.

Az adatszolgáltatási kötelezettség keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás eredményeként a Tanács összesítette, és rendszerbe foglalta a Szolgáltatóktól beérkezett adatokat. A piacelemzési eljárásban a tényállás tisztázása körében az Elnök az ekként előállított adattáblákat alkalmazta az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához.

Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően vizsgálatra kerültek a „*Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból*” elnevezésű nagykereskedelmi piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: a Szolgáltatók honlapján, statisztikákban) hozzáférhető adatok, a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információk, az IRG és az ERG nyilvánosan elérhető honlapjain foglaltak, valamint a Hatóság saját nyilvántartásainak adatai. Az adatszolgáltatás összesített adatain túl az eljárásban felhasználásra kerültek a Központi Statisztikai Hivatal által létrehozott Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (a továbbiakban: **OSAP**) hírközléssel összefüggő elemzései is. Ezek általában az OSAP 1707 számú „*A távközlési tevékenység évközi adatai*” elnevezésű statisztikáira támaszkodnak.

A Tanács az ekként rendelkezésére álló adatokat és információkat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt a R. 1. sz. melléklete szerinti piacok közül a 2. számú, a „*Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból*” elnevezésű nagykereskedelmi piac elemzését elvégezni. Az adatszolgáltatás és a beérkezett adatok feldolgozása egy olyan összevont bizonyítási eljárásra irányuló folyamat, amelynek célja a „*Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból*” elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében az adott piaccal összefüggő eljárási jogviszony tárgyának és az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 27. § szerinti konkrét ügyfelek körének, azaz az egyes hatósági eljárások alanyainak meghatározása volt. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik az adott piacon ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. A Tanács a piacelemzési eljárás megindításáról 2009. november 12-én kelt, DH-29175-1/2009. számú végzésében értesítette az ügyfeleket.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több, egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 62. § (1) bekezdése alapján az Elnök azonosítja a piacokat; elemzi az azonosított piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát és

amennyiben azokon a verseny nem hatékony, azokat érintett piacnak nyilvánítja, majd azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat, továbbá a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárásom során a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint a jogszabályokban és az európai uniós joganyagokban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével jártam el.

A piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 65. § (1) bekezdésében (a 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos törvény szerint 57. § (1) bekezdésben) foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve a Tanács indította meg a „*Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból*” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást.

Az eljárás első lépéseként meghatároztam az érintett piacokat a R. 1. sz. mellékletében meghatározott 2. számú, a „*Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból*” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából kiindulva és megállapítottam, hogy a fenti szolgáltatási piacon belül meghatározható három elkülönült piac érintett piacnak minősül.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban került sor – az indokolásban foglaltak szerint – az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzésére, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölésére, valamint e szolgáltatókra az Eht.-ban meghatározott körben kötelezettségek előírására.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez a HF/44-11/2011. sz. határozat két külön melléklete kapcsolódik, amelyek egyrészt a „számviteli szétválasztás” körében teljesítendő kimutatás, másrészt a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében teljesítendő TD-LRIC költségmodell elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozzák meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A jelen határozatban foglalt hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás

tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazása, értelmezése, tartalma és jelentősége is egyértelműen szerepel a határozatban. Ezen túlmenően a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitértem a jelen határozat meghozatala során alkalmazott összetett mérlegelési szempontrendszerre, a mérlegelést megalapozó tényállási elemekre, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretekre, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A tárgybani eljárásban a döntés meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzést az Indokolás „A” fejezete tartalmazza, az alábbiak szerint:

- I. Az adott piac meghatározása és érintettségének megállapítása
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kirovása.

A jelen határozat indokolása „A” fejezetének II. része szerint lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei” című XII. fejezetében meghatározott, és azok közül a Tanács DH-26149-18/2007. számú határozatában kirótt kötelezettségek közül jelen határozattal az átláthatóság, a számviteli szétválasztás, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget, valamint a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket módosítottam, illetve előírtam a rendelkező részben foglaltak szerint.

Az *átláthatóság* kötelezettség pontos tartalmát és az annak alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének A) pontja, a *költségalapúság* és *díjak ellenőrizhetősége* kötelezettség pontos tartalmát és az annak alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének B) pontja, a *hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos* kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének C) pontja, míg a számviteli szétválasztási kötelezettséget jelen határozat rendelkező részének D) pontja tartalmazza.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Hatóság e kötelezettségének megfelelően a tárgybani eljárása során megvalósult a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: **GVH**) történő együttműködés, egyeztetés, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismertem. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

Az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének (nemzeti konzultáció) eleget téve 2011. február 24-én a Hatóság internetes oldalán, illetve 2011. március 18-án a Hivatalos Értesítő 22. számában közzéttem a határozat tervezetét.

Az érdekeltek számára a határozattervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételétől számítva 20 nap állt rendelkezésre az észrevételeik megtételére.

A UPC 2011. március 16. napján benyújtott kérelmében a HF/1944-1/2011. számú – 2011. február 24. napján közzétett – határozattervezettel kapcsolatos észrevételeire vonatkozó benyújtási határidő meghosszabbítását kérte, amely kérelmet – az ügyfeleket a Ket. 51. § (1) bekezdése alapján megillető nyilatkozattételi jog gyakorlásáról való tájékoztatás mellett – a HF/1944-4/2011. számú végzésemben elutasítottam.

A határozattervezetre a nemzeti konzultáció során, az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 36. § keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 65. § (1) bekezdése alapján a tárgyban határozat tervezete részletes indokolással együtt 2011. május 20-án megküldésre került az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv⁴ (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

Jelen határozatot az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hoztam meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadóak az Európai Bizottságnak „A Bizottság ajánlása az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke szerinti bejelentésekről, határidőkről és konzultációkról” című, 2008. október 15-én kiadott ajánlásában [C(2008) 5925 végleges] foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „D” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A jogorvoslati tájékoztatás az Eht. 45. § (1) és (3) bekezdésén, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdés da.) pontján, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

---

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK Irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról

A. fejezet

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I.1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” piac vizsgálatából indultam ki, a R. 1. számú mellékletében szereplő piac elnevezésének megfelelően.

A piacmeghatározás első lépéseként a szolgáltatási piac azonosítása során a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve meghatároztam a piacmeghatározás kiindulópontjául szolgáló szolgáltatások pontos tartalmát.

Ezt követően azonosítottam a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot, majd a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon egyaránt elvégzett keresleti és kínálati helyettesítési elemzéssel megvizsgáltam, hogy a piacmeghatározás első lépésében azonosított, a piacmeghatározás kiindulópontját jelentő szolgáltatásnak vannak-e helyettesítő szolgáltatásai, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határait hatást gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak megállapítására.

A piac meghatározását követően megvizsgáltam, hogy a piac az ex ante szabályozás szempontjából érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén.

I.2. Fogalommeghatározások

A „Hívásvégződtes egyedi, nyilvános helyhez kötött telefonhálózatban” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §-ában szabályozott fogalmak közül a 7., 11., 13., 14., 15., 16., 18., 22., 25., 27., 34., 35., 36., 37., 40., 41., 42., 50., 53., 55., 56., 57.a), 66., 68., 69., 84., 86., 87., 89., 97. 111. pontokban⁵, valamint a Hszr. 3. § (1) bekezdése 1-7., 9-16., 18-20. pontjaiban, (2) bekezdése 1.1., 1.3. pontjaiban és a 36. § (4) bekezdés a) és b) alpontjaiban szereplő meghatározások jelentették.⁶

I.3. Kiinduló szolgáltatás és releváns jellemzőinek vizsgálata

---

⁵ Az Eht. 188. § 16., 35., 36., 41., 56., 68., 69., 86., 111. pontjainak az egyes elektronikus hírközlési tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CVII. törvény által módosított, 2011. augusztus 3-ától hatályos szövege szerint.

⁶ A piacelemzési eljárás során a Hatóság a 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos Eht. 188. § 5., 8., 44., 52., 58., 59., 68., 96., 98. és 102. pontjaiban meghatározott definíciókat az ott foglalt tartalommal is figyelembe vette, melyeket az Eht. 2011. augusztus 3. napját követően hatályos szövege nem vagy módosított tartalommal szabályoz.

A szolgáltatási piac meghatározása során a kiinduló szolgáltatás azonosításánál a R. I. számú mellékletében, illetve a Bizottság 2007/879/EC Ajánlásának (a továbbiakban: „**Ajánlás**”) mellékletében szereplő „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” elnevezésű nagykereskedelmi piacból indultam ki.

Az Ajánláshoz kapcsolódó Explanatory Note-ban a Bizottság a releváns piachoz tartozó szolgáltatásként azonosítja a helyhez kötött „beszédcélú” híváskezdeményezést és a helyhez kötött internet híváskezdeményezést⁷. A kiinduló szolgáltatás meghatározása során figyelembe vettem továbbá az Ajánlás mellékletében a piacfelsorolásban jelen piacra vonatkozóan meghatározott követelményt, mely szerint: „Ezen ajánlás alkalmazásában a híváskezdeményezés magában foglalja a hívástovábbítást, és úgy kell meghatározni, hogy nemzeti szinten összhangban legyen a helyhez kötött nyilvános telefonhálózaton nyújtott tranzitszolgáltatások és hívásvégződtetés piaca számára kijelölt határokkal.”⁸

A fent leírtak alapján, az Eht. értelmező rendelkezései között található meghatározással összhangban, kiinduló szolgáltatásként a „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” forgalmi szolgáltatást (a továbbiakban: „**Híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás**”) azonosítottam, ahol a „Híváskezdeményezés” megfelel az Eht. 188. § 51. pontjában definiált forgalmi szolgáltatásnak⁹, míg a „nyilvános helyhez kötött telefonhálózat” tartalma megfelel az Eht. 188. § 42. pontjában található meghatározásnak.

A kiinduló szolgáltatás a Bizottság piacdefiníciójával összhangban magában foglalja mind a beszédcélú hívások, mind az Internet elérésre irányuló hívások eljuttatását az összekapcsolási pontig. A kiinduló szolgáltatás részletes tartalma ennek megfelelően a következőképpen határozható meg:

- saját előfizető által kezdeményezett helyi és belföldi telefonhívások továbbítása a híváskezdeményezési szolgáltatást igénybevevő (továbbiakban: jogosult) szolgáltató hálózatának összekapcsolási pontjára;
- saját előfizető által kezdeményezett nemzetközi telefonhívások továbbítása a jogosult szolgáltató hálózatának összekapcsolási pontjára;
- saját előfizető által kezdeményezett Internet hívások továbbítása az Internet híváskezdeményezés szolgáltatást kérő szolgáltató hálózatának összekapcsolási pontjára, amennyiben az Internet hívószám erre utaló információt tartalmaz.

A kiinduló szolgáltatás Eht. szerinti meghatározása technológiasemleges. Ez azt jelenti, hogy a kiinduló szolgáltatás az összekapcsolás technológiai megvalósítástól függetlenül magában foglal minden, a definíciónak (ti. hívás eljuttatása az összekapcsolási pontig) megfelelő szolgáltatást. Ennek megfelelően a híváskezdeményezés szolgáltatást egyformán

---

⁷ Explanatory Note (C(2007)5406) 4.2.1. pont (26. oldal): „The relevant market is considered to comprise call origination for telephone calls and for the purpose of accessing dial-up Internet service provision.”

⁸ „For the purposes of this Recommendation, call origination is taken to include call conveyance, delineated in such a way as to be consistent, in a national context, with the delineated boundaries for the market for call transit and for call termination on the public telephone network provided at a fixed location.”

⁹ Híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás: hálózati szolgáltatás, hívás továbbítása a hívó előfizető hozzáférési pontjáról az összekapcsolási pontig

értelmezem abban az esetben, ha az összekapcsolás szabványos PSTN interfészen, valamint, ha IP alapú vagy egyéb technológiájú csatlakozáson történik.

Mindazonáltal a megelőző piacelemzési eljárásokhoz képest a szolgáltatók hálózatfejlesztései (kábelhálózatok helyhez kötött hangszolgáltatásra való alkalmassá tétele, újgenerációs hálózati fejlesztések stb.) nyomán a piac határai szélesedtek. Ezért, bár az Eht. szerinti meghatározás technológiától függetlenül minden típusú hozzáféréseken nyújtott híváskezdeményezést magában foglal, a piacmeghatározás során helyettesítési lehetőségként vizsgáltam a fényvezetős, a DSL, a bérelt vonali, valamint a mobil hálózatokon nyújtott helyhez kötött telefonszolgáltatásokat.

A kiinduló szolgáltatás Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételéhez a gyakorlatban további, kiegészítő szolgáltatások igénybevételére van szükség. Ilyenek lehetnek többek között:

- forgalom mérés és a forgalmi díjak számlázása a szolgáltatást igénybevevő jogosult szolgáltató felé;
- előfizetői számlázási adatok átadása a jogosult szolgáltatónak;
- együttműködés a szolgáltatást igénybevevő szolgáltatóval a hibakeresés és a hibaelhárítás terén;
- a Hszr. V. fejezete szerinti kiegészítő szolgáltatások.

A kiinduló szolgáltatás azonosítása után megvizsgáltam a kiinduló szolgáltatásnak megfelelő tartalmú, bejelentett, ténylegesen nyújtott szolgáltatásokat:

A hazai piacon a szolgáltatás kínálatát a Tanács DH-26149-18/2007., azt megelőzően pedig DH-664-137/2005. határozataiban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók által nyújtott híváskezdeményezés szolgáltatások jelentik (korábban 5, jelenleg 3 Kötelezett Szolgáltató). A Jogosult Szolgáltatók a kiinduló szolgáltatást a közvetítőválasztáshoz kapcsolódóan, jellemzően helyhez kötött telefonszolgáltatás nyújtása céljából veszik igénybe. Az Internet híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás a jelen piacelemzés készítésekor nem volt felmérhető, mert a szolgáltatók adataiból az tűnt ki, hogy azok ilyen szolgáltatást a vizsgált években nem nyújtottak.

I.4. A nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata

I.4.1. Kapcsolódó kiskereskedelmi piacok

A piacmeghatározás során a 2. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacokat is megvizsgáltam, mivel a kiskereskedelmi piacokon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait. Az elektronikus hírközlési nagykereskedelmi szolgáltatások többségére ugyanis a származtatott jelleg a jellemző. Nevezetesen a kiskereskedelmi igény felmerülésekor keletkezik a nagykereskedelmi szolgáltatás iránti igény (híváskezdeményezés, hurokbérlet, bitfolyam, stb.).

A kapcsolódó kiskereskedelmi piac meghatározása során az I.3. pontban meghatározott kiinduló szolgáltatásból indultam ki. A kapcsolódó kiskereskedelmi piac meghatározása során a következőket tartottam szem előtt: A kapcsolódó kiskereskedelmi piac magában

foglalja egyrészt azon kiskereskedelmi szolgáltatások összességét, amelyek a kérdéses nagykereskedelmi szolgáltatások felhasználásával nyújthatók (pl. híváskezdeményezés → közvetítőválasztásos forgalom). Másrészt az ezen szolgáltatásokkal egy kiskereskedelmi piacba tartozó szolgáltatások (pl. nem közvetítőválasztásos beszédhívás) és a hozzájuk kapcsolódó származtatott szolgáltatások (pl. forgalom→hozzáférés) is a kapcsolódó kiskereskedelmi piac részét alkotják. Ennek alapján elsődleges kapcsolódó kiskereskedelmi piacként a helyhez kötött telefonhálózaton, előfizetők számára nyújtott forgalmi szolgáltatások piacát (a továbbiakban: „kiskereskedelmi forgalmi piac”), másodlagos kapcsolódó kiskereskedelmi piacként a helyhez kötött telefonhálózaton, előfizetők számára nyújtott hozzáférési szolgáltatások piacát (a továbbiakban: „kiskereskedelmi hozzáférési piac”) azonosítottam. A kiskereskedelmi piacba a leírtak alapján beletartoznak a vertikálisan integrált vagy vállalatcsoporton belüli szolgáltatóknak a belső teljesítményekre alapozott kiskereskedelmi szolgáltatásai is.

I.4.1.1 Kiskereskedelmi forgalmi piac

I.4.1.1.1. Kiskereskedelmi forgalmi piac tartalma

A kiskereskedelmi forgalmi piac vizsgálatának első lépéseként áttekintettem a piacon ténylegesen nyújtott, és igénybe vehető szolgáltatásokat. Megállapítottam, hogy a kiinduló kiskereskedelmi forgalmi szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

- a szolgáltatás helyhez kötött előfizetői hozzáférési pontról érhető el
- az előfizető a következő típusú hívásokat képes indítani
  - belföldi hívás
    - helyi/körzeti
    - országos
    - nem földrajzi szám hívása
  - nemzetközi hívás

Az azonosított szolgáltatáselemek felsorolása nem kizárólagos, ezen felül a szolgáltatók természetesen kínálhatnak az ügyfeleknek egyéb – kiegészítő jellegű – szolgáltatásokat is, ez azonban nem változtat azon a helyzeten, hogy a kapcsolódó kiskereskedelmi piac lényegét az előfizetők által indított hívások jelentik.

I.4.1.1.2 Keresleti helyettesítés kiskereskedelmi forgalmi piacon

Az I.3. pontban meghatározott kiinduló szolgáltatás Eht. szerinti meghatározása technológiasemleges. Ennek megfelelően a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon nyújtott szolgáltatásokba is a megvalósítás technológiájától függetlenül beletartozik minden olyan szolgáltatás, amely közvetlenül vagy közvetve a kiinduló szolgáltatásra épül. Mindazonáltal a megelőző piacelemzési eljárásokhoz képest a szolgáltatók hálózatfejlesztései (újgenerációs hálózati fejlesztések stb.) nyomán új technológiák jelentek meg, illetve tömegessé váltak, ezért szükségesnek tartottam ezekre az új megoldásokra vonatkozóan a megfelelő helyettesítési vizsgálatok elvégzését. A lehetséges helyettesítési lehetőségek vizsgálata

során azokat a technológiai megoldásokat vizsgáltam, amelyeket a korábbi tanácsi határozatok¹⁰ a kapcsolódó kiskereskedelmi forgalmi piacokon nem azonosítottak.

A vizsgálatok során a következő helyettesítési lehetőségek kerültek áttekintésre:

Előfizetői hívások helyettesítése

- szélessávú (DSL) hozzáférésről indított előfizetői hívások,
- fényvezetős hozzáférésről indított előfizetői hívások,
- bérelt vonali hozzáférésről indított előfizetői hívások,
- mobil rádiótelefon hálózat hozzáférésről indított előfizetői hívások.

I.4.1.1.2.1. Szélessávú hozzáférésről indított előfizetői hívások általi helyettesítés

Az ERG állásfoglalásának¹¹ figyelembe vételével megállapítottam, hogy az IP alapú hozzáférésnek 4 kategóriája van:

- a) végberendezések (számítógépek vagy IP telefonok) közötti hangkapcsolat, amelyben sem a hívó, sem a hívott nem rendelkezik ANFT hívószámmal, ill. sem a PSTN-ből, sem a PSTN felé nincs átjárás;
- b) olyan kapcsolat, amelynél a végberendezésről lehet hívni az ANFT szerinti számmal előfizetőt, de a hozzáférés ANFT szerint nem érhető el;
- c) olyan kapcsolat, amelynél a végberendezés ANFT hívószámmal elérhető, de használója nem tud hívni PSTN előfizetőt;
- d) olyan kapcsolat, amelynél a hozzáférés ANFT hívószámmal hívható és onnan is hívhatók az ANFT szerinti hívószámú előfizetők.

Ahhoz, hogy az előfizető képes legyen hívások indítására, a következő feltételek teljesülése szükséges:

- a használatnak legyen számítógépe (terminál adapterrel, mikrofonnal és hangszóróval, megfelelő programmal stb.), vagy IP telefonja, mint végberendezés, amely szükséges a szolgáltatáshoz való hozzáféréshez,
- a használatnak legyen megfelelő szoftvere,
- a használatnak legyen szélessávú hozzáférése.

Az a)-d) pontokban felsorolt változatok közül egyedül a d) pontban található változat képes teljes mértékben funkcionálisan helyettesíteni a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívásokat. Az árakat vizsgálva elmondható, hogy a szélessávú hozzáféréshez kapcsolódó telefon ajánlatok jelen vannak a piacon, áruk hasonló (illetve több szolgáltató gyakorlatában megegyezik) a hagyományos vonalkapcsolt termékek áraival. A fent leírtak alapján megállapítottam, hogy a szélessávú hozzáférésekről indított előfizetői hívások abban az esetben a kiskereskedelmi forgalmi piac részének tekinthetők, ha az előfizető ANFT szerinti hívószámot kap és hívásaihoz ANFT szerinti hívószámokat használ.

A továbbiakban részletesen is kitérek a jellemzően szélessávú hozzáférést biztosító fényvezetős és bérelt vonali hozzáférésekről indított hívások általi helyettesítésre.

I.4.1.1.2.2. Fényvezetős hozzáférésről indított előfizetői hívások általi helyettesítés

¹⁰ DH-2073-15/2007.számú Tanácsi határozat (3-5. piac), valamint DH-2083-15/2007.számú Tanácsi határozat (4-6. piac)

¹¹ ERG (07) 56rev2: ERG Common Position on VoIP

A fényvezetős hozzáférések teljes mértékben alkalmasak arra, hogy azokon az előfizetők az I.4.1.1.1. pontban felsorolt, a kapcsolódó kiskereskedelmi piac lényegét alkotó hívásindítási szolgáltatásokat igénybe vegyék. A fényvezetős hozzáférésekről indított hívások minősége megfelel a PSTN hívások minőségi színvonalának. **Funkcionálisan** tehát a fényvezetős hozzáférésekről indított hívások a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások helyettesítőinek tekinthetők. Kisebb funkcionális különbségek felfedezhetők ugyan (szünetmentesség, dial-up elérhetősége), de a kiskereskedelmi piac lényegi tartalmát jelentő forgalmi szolgáltatások helyettesíthetőségét ez nem befolyásolja.

Elérhetőségi szempontból vizsgálva az látható, hogy a fényvezetős hálózatok fejlesztésének korai stádiumában a fényvezetős hozzáférés és így az ilyen hálózaton indított hívások lehetősége még csak kis számú előfizető számára elérhető. A váltási lehetőség tehát egyelőre kevés előfizető számára lehetséges. Ez a szám az optikai hálózatok fejlesztése nyomán az elemzés előrettekintő időtávján várhatóan folyamatosan nő.

Az **árak**, illetve a **váltási költségek** nem szabnak gátat a helyettesítésnek. A fényvezetős hívások árai nem különböztethetők meg más hozzáférésekről indított hívások áraitól, s az előfizető váltási költségei általában nem jelentősek hívásslolgáltatás változtatás esetén.

A fent leírtak alapján a fényvezetős hozzáférésekről indított előfizetői hívásokat a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások helyettesítőjeként azonosítottam. Ezért megállapítottam, hogy a fényvezetős hozzáférésekről indított előfizetői hívások a kiskereskedelmi forgalmi piac részét képezik.

I.4.1.1.2.3. Bérelt vonali hozzáférésekről indított előfizetői hívások általi helyettesítés

Általában megállapítható, hogy a bérelt vonalon keresztül megvalósított előfizetői hozzáférések szintén alkalmasak arra, hogy azokon az előfizetők az I.4.1.1.1. pontban felsorolt, a kapcsolódó kiskereskedelmi piac lényegét alkotó hívásindítási szolgáltatásokat igénybe vegyék. A bérelt vonali hozzáférésekről indított hívások minősége is megfelel a PSTN hívások minőségének. Funkcionálisan sincs különbség a PSTN, illetve kábel hálózatról indított hívások, valamint a bérelt vonali hívások között, Ebből következően a bérelt vonalról indított hívások a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások helyettesítőinek tekinthetők.

Elérhetőségi szempontból vizsgálva az látható, hogy a bérelt vonalon keresztül megvalósított előfizetői hozzáférés és így az ilyen hálózaton indított hívások lehetősége a gyakorlatban inkább a nem lakossági előfizetők számára elérhető (számukra kínálnak a szolgáltatók ilyen típusú hívásokat) a magas bérelt vonali havidíjak miatt. A váltási lehetőség megvan az (inkább üzleti) előfizetők számára, különös tekintettel arra, hogy emelkedik azon alternatív telefonszolgáltatók száma, melyek üzleti réseket kutatva bérelt vonali hozzáférésekkel kívánják hívásslolgáltatásaikat nyújtani.

Az **árak**, illetve a **váltási költségek** nem szabnak gátat a helyettesítésnek. A bérelt vonali hívások árai nem különböztethetők meg más hozzáférésekről indított hívások áraitól, s az előfizető váltási költségei általában nem jelentősek hívásslolgáltatás változtatás esetén. Egyébként a bérelt vonalról indított hívások esetében az előfizető által fizetendő vonalbérleti

díjak átalánydíjak (azaz nem forgalom függőek), így a forgalmi piacon az előfizető számára indifferens, hogy közvetlenül vagy bérelt vonali hozzáféréseken keresztül indítja hívásait.

Ennek alapján megállapítottam, hogy a bérelt vonali hozzáférésről indított előfizetői hívásokat a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások helyettesítőjeként azonosítottam. Ezért megállapítottam, hogy a bérelt vonali hozzáférésekről indított előfizetői hívások a kiskereskedelmi forgalmi piac részét képezik.

I.4.1.1.2.4. Mobil hozzáférésről indított előfizetői hívások általi helyettesítés

A telefonszolgáltatások esetében a fix-mobil helyettesítési folyamat tipikusan a következő három fázisban zajlik:

1. a vezetékes mellé mobil készülék vásárlása,
2. a forgalom áttérődése mobilra (részben a mobil árak csökkenése, részben a kényelem miatt, részben pedig azért, mert egyre több ember érhető el mobiltelefonon, a fix-mobil hívás pedig drágább, mint a mobil-mobil),
3. az alacsony vezetékes forgalom miatt a fix előfizetés lemondása, mivel annak fenntartása nem éri meg.

A kiskereskedelmi forgalmi piacok tekintetében a 2-es fázist kell mérlegelni a fix-mobil helyettesítés vizsgálatához. A vizsgálatok során a kiskereskedelmi forgalmi piacok esetében a következő tényezőket vizsgáltam:

- Funkcionális egyezőség és különbség
- Áttérés, váltási akadályok

Funkcionális egyezőség és különbség

A mobil hozzáférések teljes mértékben alkalmasak arra, hogy azokon az előfizetők az I.4.1.1.1. pontban felsorolt, a kapcsolódó kiskereskedelmi piac lényegét alkotó hívásindítási szolgáltatásokat igénybe vegyék. Funkcionálisan tehát a mobil hozzáférésről indított hívások a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások helyettesítőinek tekinthetők. Kisebb funkcionális különbségek felfedezhetők ugyan, de a kiskereskedelmi piac lényegi tartalmát jelentő forgalmi szolgáltatások helyettesíthetőségét ez nem befolyásolja.

A Hatóság által folyamatosan végzett piackutatási vizsgálatok is alátámasztják, hogy a helyhez kötött hívásokat a fogyasztók többsége számára funkcionálisan helyettesítheti a mobil hívás. Ugyanakkor ez fordított irányban nem áll fenn: a mobil többletfunkcionalitása a mobilitás és a személyhez kötöttség (nagyobb valószínűséggel ér célba a hívás). A hívott partner közvetlen és azonnali elérhetősége a megkérdezettek 2/3-ának fontos – a mobil hozzáférés sokkal lényegesebb a fogyasztók számára a vezetékes kapcsolatnál¹².

Áttérés, váltási akadályok

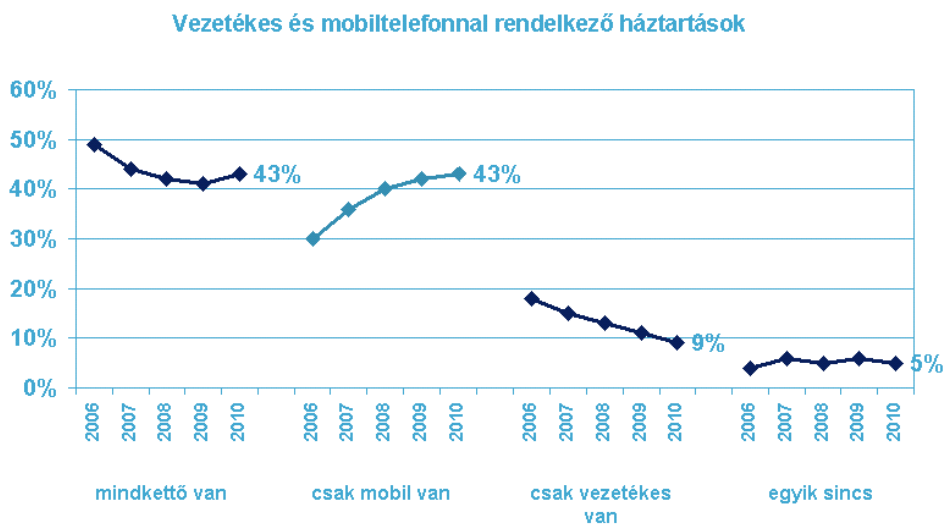
---

¹² NMHH kutatás, 2009. március, benne Szonda Ipsos felmérés 2008.

Az áttérés, váltási akadályok vizsgálata során két fogyasztói szegmens különböztethető meg a helyhez kötött előfizetéssel rendelkező háztartások között (hiszen ez a kiindulásként vizsgált piac):

- mobil telefonnal nem rendelkező háztartások (2009: 21%, 2010: 17%¹³)
- mobiltelefonnal is rendelkező háztartások (2009: 79%, 2010: 83%)

Az első csoport számára a forgalmi helyettesítés jelentős költséggel jár (mobil hozzáférés és telefon beszerzése), tehát komoly váltási költségek lépnek fel, ami a helyhez kötött hívások egy kismértékű, de tartós áremelkedése esetén visszatartó erőként hat. A másik csoport számára a helyettesítésnek nincsen komoly akadálya (a mobil használatból való idegenkedés sem jelentős ebben a csoportban). A második csoport aránya folyamatosan nő.

Bázis: Összes háztartás

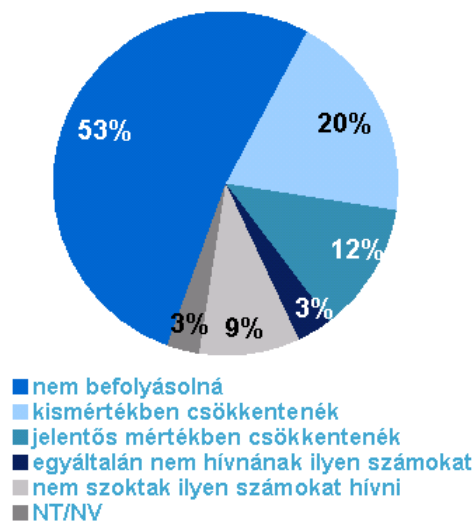
1. ábra: Vezetékes és mobiltelefonnal rendelkező háztartások

Forrás: ARIOSZ -NMHH

A belföldi forgalmi díjak viszonylag magas saját árrugalmasságára utal az adat, mely szerint a vezetékes belföldi forgalmi díjak 1-2 Ft-os emelésére a vezetékes telefonnal rendelkező háztartások közel fele – a háztartások 12%-a jelentősen, ötöde kismértékben – csökkentené a belföldi forgalmát (ld. 2. ábra). (A nemzetközi hívások esetében a forgalom visszafogás még jelentősebb, míg a helyi hívásoknál némileg gyengébb, azonban ez a lényeges következtetéseket nem változtatja meg.)

¹³ A csak vezetékeskel rendelkezők arányát (9%) elosztjuk az összes vezetékeskel rendelkező arányával (43%+9%) – ld. 1. ábra

Mit tenne, ha a drágább hívásirányok (távolsági/hálózaton kívüli/mobil) díja 1-2 forinttal emelkedne?

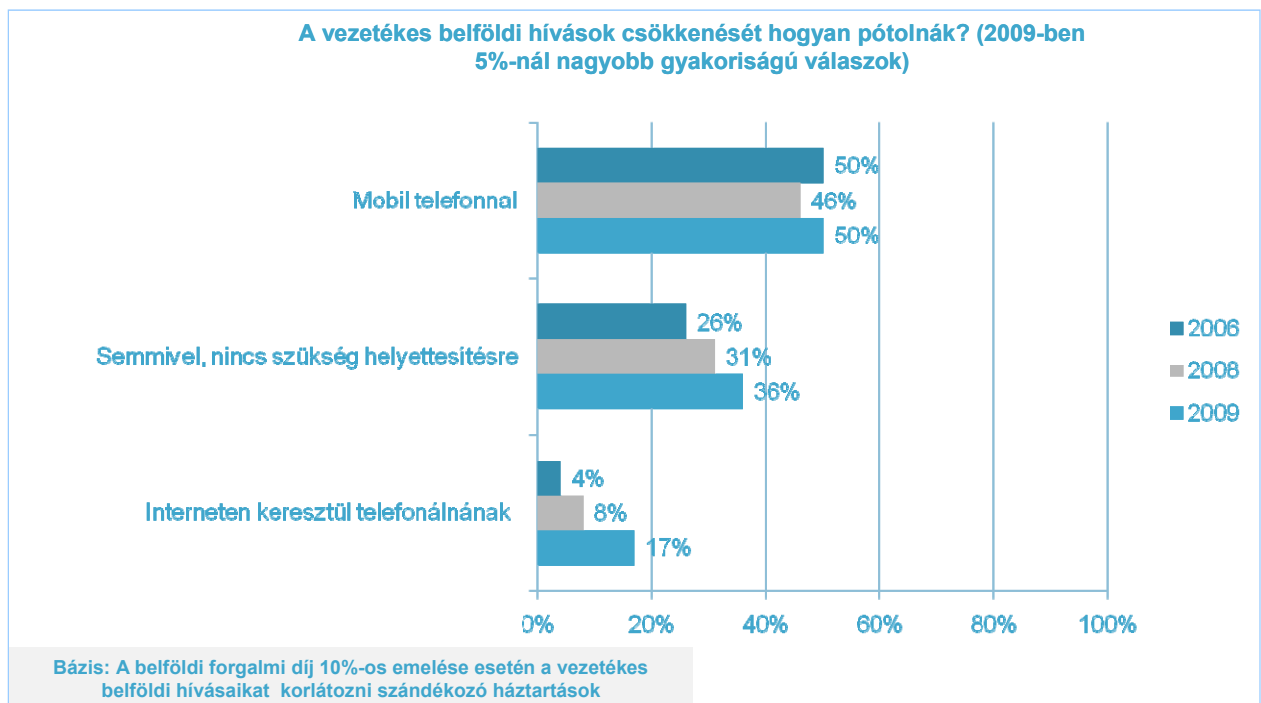

Bázis: Vezetékes előfizetéssel rendelkező háztartások

2. ábra: Kis, de szignifikáns díjemelés hatása a forgalomra

Forrás: NMHH kutatás 2010

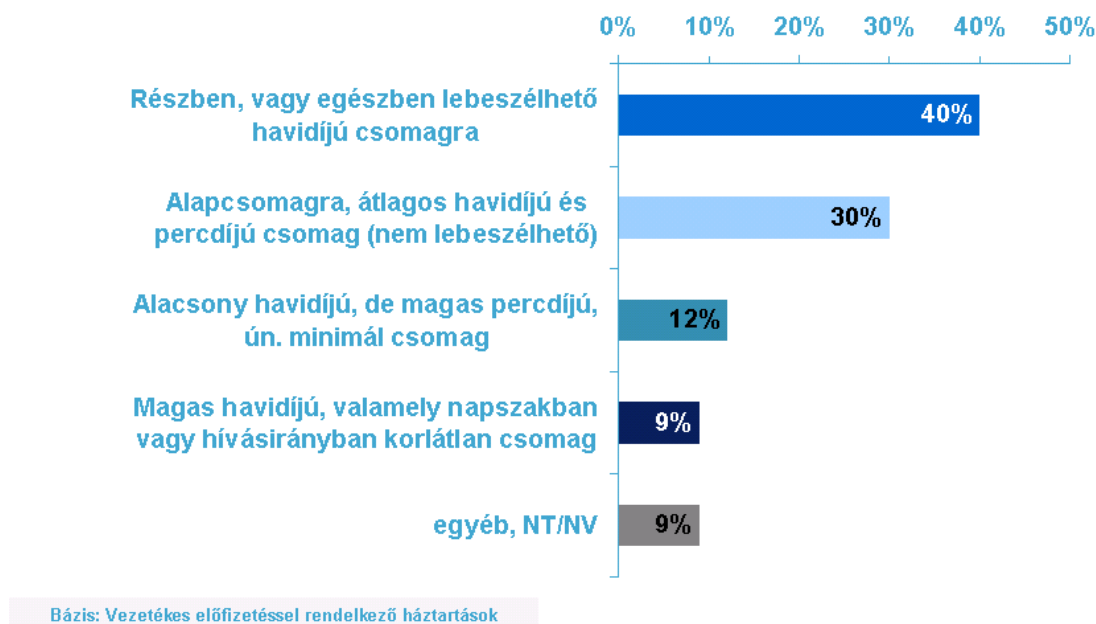
Ha megvizsgáljuk, hogy azok a háztartások, amelyek csökkentették volna belföldi vezetékes forgalmukat, milyen helyettesítési lehetőséget vettek volna igénybe, az látható, hogy a minta fele a mobiltelefont jelölte meg.

3. ábra: Vezetékes belföldi hívások helyettesítése

Forrás: NMHH kutatás- Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében 2009

A fent leírtak alapján tehát a vezetékes telefonnal rendelkező háztartások körülbelül harmada reagálna a vezetékes belföldi díjak 1-2 Ft-os növekedésére a belföldi hívások kisebb-nagyobb visszafogásával és a mobil forgalom növelésével. Ilyen mértékű helyettesítésnél már felmerülhet, hogy a belföldi vezetékes díjak kismértékű, de tartós emelése nem valósítható meg profitábilisan. A helyettesítés lehetőségét ugyanakkor több tényező is gyengíti. Az egyik ilyen tényező az előfizetők forgalmi díjakkal kapcsolatos tudatossága, amely a hűségrszerződések, az előfizetésekbe csomagolt forgalmi szolgáltatások (ingyenes vagy kedvezményes hívások), illetve a flat rate jellegű ajánlatok tömegessé válása következtében meglehetősen alacsony (a vezetékes ügyfelek 50%-a /1. és 4. kategória a 4. ábrán/ ilyen díjcsomagot vesz igénybe). Egy másik, a helyettesítés lehetőségét korlátozó tényező a két szolgáltatás jelentős (bár csökkenő) árkülönbsége amelyet nem minden hívási szituációban és fogyasztói csoportnál kompenzál a mobil többletfunkcionalitása. Tovább korlátozza a helyettesítés lehetőségét, hogy még a helyettesítésről nyilatkozó háztartások esetében sem biztos, hogy az adott háztartás minden tagja képes a vezetékes hívások kiváltására (pl. nincs mobiltelefonja). Ezért a teljes vezetékes forgalom csökkenése a gyakorlatban sokkal kisebb lehet, mint ami a kérdésekre adott válaszokból következne.

4. ábra: Vezetékes telefon díjcsomagok megoszlása

Forrás: NMHH kutatás - Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében 2010

A fent leírtak alapján megállapítottam, hogy bár a kiskereskedelmi forgalmi piacon az előfizető háztartások jelentős hányada (nagyjából harmada) nyilatkozott úgy, hogy a vezetékes forgalmi díjak egy esetleges emelkedésére a mobil forgalom növelésével reagálna, a tényleges helyettesíthetőség vizsgálata során a váltást jelentősen korlátozó tényezőket tártam fel, amelyek következtében egy tényleges áremelés esetén valószínűleg a háztartások jóval kisebb hányada és kisebb mértékben helyettesítené a belföldi hívásokat mobil hívásokkal.

Ennek megfelelően jelen piacelemzés során a mobil hozzáférésről indított előfizetői hívásokat még nem azonosítottam a hagyományos PSTN, illetve kábelhálózatról indított hívások közeli helyettesítőjeként.

I.4.1.1.3 Kínálati helyettesítés kiskereskedelmi forgalmi piacon

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül¹⁴ belépnek a piacra. Amennyiben ilyen vállalkozások léteznek, az a keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során meghatározott piac határainak módosítását indokolhatja.

A piacra lépési korlátok vizsgálata azt mutatja, hogy bár a piacra lépésnek jogi korlátai nincsenek (a szolgáltatás bejelentése után a szolgáltatás nyújtása azonnal megkezdhető), a strukturális korlátok olyan jelentősek, amelyek önmagukban megakadályozzák új belépők piacra lépését. A szolgáltatás indítása ugyanis jelentős kezdeti beruházást (pl. számlázás, egyéb hálózati beruházások, stb.) igényel még abban az esetben is, ha a piacra lépő szolgáltató nem épít ki saját hozzáférési infrastruktúrát, hanem más szolgáltatótól bérlő a megfelelő hozzáférési szakaszt. A jelentős beruházási szükséglet mellett jelentős méretgazdaságossági hátrányok is jelentkeznek az új belépő számára. További jelentős belépési korlátot jelentenek az adminisztrációval kapcsolatos költségek (előfizető szolgáltató váltásával kapcsolatos egyszeri költségek, szükséges hálózati szerződések megkötése, stb.). Mindezeket figyelembe véve nem várható, hogy a forgalmi díjak egy kismértékű (5-10%-os), de jelentős és tartós áremelkedésének hatására a piacon már jelen lévő szereplők mellett új vállalkozások lépnek be a piacra.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy olyan elektronikus hírközlési piaci szereplők, amelyek a kiskereskedelmi forgalmi szolgáltatások árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedésének hatására rövid távon helyhez kötött kiskereskedelmi forgalmi szolgáltatást indítanának a keresleti helyettesítés során leírt technológiáktól eltérő technológiával, nincsenek jelen a hazai piacon, tehát kínálati oldalról nem indokolt a keresleti helyettesítési vizsgálat során meghatározott piac bővítése.

I.4.1.1.4 A kiskereskedelmi forgalmi piacra vonatkozó helyettesítési vizsgálatok összefoglalása

Az elvégzett keresleti és kínálati oldali vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a jelen határozat tárgyát képező nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi forgalmi piachoz a helyhez kötött hozzáférés megvalósítási technológiájától függetlenül hozzátartozik minden helyhez kötött előfizetői hozzáférési pontról indított belföldi (helyi, országos, nem földrajzi számra irányuló), illetve nemzetközi hívás.

---

¹⁴ a belátható idő meghatározása az adott piac jellemzőitől függ, a vizsgálat során 1-2 éves időtáv volt a feltételezés

I.4.1.2 Kiskereskedelmi hozzáférési piac

A híváskezdeményezési szolgáltatások másik kapcsolódó piaca a kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatások piaca. A hozzáférési szolgáltatásokat azért kell kapcsolódó piacnak tekinteni, mert egyrészt a hívások lebonyolításához szükség van hozzáférésre, másrészt a hozzáférés a forgalmi szolgáltatásokból származtatott kereslet. Hozzáférést azért vesznek az emberek, hogy képesek legyen azon hívásokat indítani.

Az azonosított kapcsolódó kiskereskedelmi piac megegyezik a DH-8664-18/2010. számú határozatban meghatározott kiskereskedelmi piaccal. A hivatkozott Határozatban részletesen megvizsgáltam a piacon bejelentett, ténylegesen nyújtott szolgáltatásokat, részletes keresleti és kínálati helyettesítési vizsgálatokkal meghatároztam a piac határait. Az elvégzett vizsgálatok következőképpen foglalhatóak össze.

I.4.1.2.1. Kiskereskedelmi hozzáférési piac tartalma

A kiskereskedelmi hozzáférési piac vizsgálatának első lépéseként a DH-8664-18/2010. számú határozatban áttekintettem a piacon ténylegesen nyújtott, és igénybe vehető szolgáltatásokat. Részletesen vizsgáltam a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzőit, amely a következőképpen foglalható össze:

- a szolgáltatás helyhez kötött előfizetői hozzáférési ponton érhető el
- a szolgáltatás körébe tartozik
  - hozzáférés létesítése és üzembe helyezése
  - hozzáférés fenntartása és hibaelhárítás
- a szolgáltatás lehetővé teszi az előfizető számára telefonhívások indítását és fogadását

I.4.1.2.2. Keresleti helyettesítés kiskereskedelmi hozzáférési piacon

Az elvégzett keresleti oldali vizsgálatok során a következő helyettesítési lehetőségek kerültek áttekintésre:

- mobil rádiótelefon hozzáférés
- szélessávú hozzáféréseken keresztüli, IP alapú hozzáférés
- bérelt vonali hozzáférés

Mobil rádiótelefon hozzáférés

A mobil rádiótelefon hozzáféréssel kapcsolatos helyettesítési vizsgálatok az I.4.1.1.2.4. pontban ismertetett három fázisú fix-mobil helyettesítés harmadik fázisának vizsgálatát jelentik. A DH-8664-18/2010. számú határozatban a helyettesítési vizsgálatok során jelentős, a helyettesítést gátló tényezőket tártam fel, úgy mint:

- a mobilra való áttérés korlátai (számhordozhatóság, arányok, hűség szerződések, stb.)
- a vezetékes elérhetőség fontossága, biztonsága, azonosíthatósága, megszokottsága
- a fogyasztók vezetékes telefonáláshoz kapcsolódó életkori és használati pozitív attitűdjei
- a felhasználók jelentős körének mobilhasználatról való idegenkedése

- az Internet, valamint az üzleti szolgáltatások vezetékes vonalhoz kötődése
- a komplex díjcsomagok kedvező vezetékes árukapcsolása
- a vezetékes költségek mobilénál alacsonyabb volta
- a vezetékes hozzáférés díjemelése helyettesítéssel reagáló felhasználók nem jelentős hányada, a helyettesítés tendenciáját és mértékét mutató idősorok hiánya
- az EU fix-mobil együttélésre utaló eddigi tapasztalatai

Mindezek alapján a mobil rádiótelefon hozzáférést a DH-8664-18/2010. számú határozatban nem azonosítottam a helyhez kötött telefon hozzáférés helyettesítőjeként. Az ezt megalapozó körülmények azóta sem változtak érdemben, ezért a mobil hozzáférést a jelen határozatban sem azonosítom a kiskereskedelmi hozzáférési piacon helyettesítő szolgáltatásként.

Szélessávú hozzáféréseken keresztül, IP alapú hozzáférés

A DH-8664-18/2010. számú határozatban megállapítottam, hogy a telefonszolgáltatást a szélessávú hozzáféréseken keresztül biztosító, IP alapú hozzáférés abban az esetben tekinthető a helyhez kötött hozzáférési piac részének, ha az előfizető ANFT szerinti hívószámot kap és hívásaihoz ANFT szerinti hívószámokat használ. Az ezt megalapozó körülmények azóta sem változtak érdemben, ezért a részleges helyettesítés továbbra is fennáll.

Bérelt vonali hozzáférés

A DH-8664-18/2010. számú határozatban megvizsgáltam annak lehetőségét, hogy a bérelt vonali hozzáférés (mint a hozzáférési piac része) milyen más szolgáltatásokkal helyettesíthető. Ebben elvi megfontolásokból megállapítottam, hogy a bérelt vonal – ha az átnyúlik egy másik szolgáltató területére – a másik szolgáltató hozzáféréseivel lenne helyettesíthető, ha azt egyéb, műszaki-gazdasági feltételek lehetővé tennék. Ilyen esetek csak akkor fordulhatnak elő, ha a hozzáférés egy virtuális magánhálózat része lenne, amely szolgáltatás azonban csak ugyanannak a szolgáltatónak a hálózatában nyújtható. Így **a más hálózat területére átnyúló hozzáférés nem helyettesíthető a másik szolgáltató hozzáféréseivel.**

I.4.1.2.3 Kínálati helyettesítés kiskereskedelmi hozzáférési piacon

A DH-8664-18/2010. számú határozatban a kínálati helyettesítési vizsgálatok során a következő lehetőségeket vizsgáltam:

- nem nyilvános (magánhálózattal rendelkező) helyhez kötött telefon tevékenységet végző vállalkozások,
- áramszolgáltató vállalatok PLC¹⁵ technológiával,
- olyan vezetékes/kábeles műsorelosztó szolgáltatók, melyek telefonszolgáltatást még nem nyújtanak.

A felsorolt lehetőségek vizsgálata alapján nem azonosítottam kínálati oldali helyettesítési lehetőséget. Az ezt megalapozó körülmények azóta sem változtak érdemben, ezért jelen

---

¹⁵ Power Line Communication

határozatban sem határoztam meg kínálati helyettesítési lehetőségeket a kiskereskedelmi hozzáférési piacon.

I.4.1.2.4 A kiskereskedelmi hozzáférési piacra vonatkozó helyettesítési vizsgálatok összefoglalása

Az elvégzett keresleti és kínálati oldali vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a jelen határozat tárgyát képező nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi hozzáférési piachoz a helyhez kötött hozzáférés megvalósítási technológiájától függetlenül hozzátartozik minden helyhez kötött előfizetői hozzáférés, amennyiben az lehetővé teszi az előfizető számára az ANFT szerinti hívószámon való elérhetőséget és az előfizető hívásaihoz ANFT szerinti hívószámokat használ.

I.5. A nagykereskedelmi piac vizsgálata

A nagykereskedelmi piac meghatározása során olyan helyettesítési lehetőségeket kerestem, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A vizsgálatok során az I.3. pontban technológiasemleges módon meghatározott kiinduló szolgáltatásból indultam ki. (A kiskereskedelmi piaci helyettesítési vizsgálatok alátámasztották a technológiasemleges megközelítés helyességét.)

I.5.1. Keresleti helyettesítés

A nagykereskedelmi keresleti helyettesítés vizsgálata során a következő lehetőségeket vizsgáltam:

- híváskezdeményezés helyettesítése infrastruktúra átengedés nagykereskedelmi szolgáltatással,
- híváskezdeményezés helyettesítése közeli bitfolyam átengedés nagykereskedelmi szolgáltatással
- híváskezdeményezés helyettesítése országos bitfolyam átengedés nagykereskedelmi szolgáltatással.

I.5.1.1. Helyettesítés infrastruktúra átengedés nagykereskedelmi szolgáltatással

A helyettesítés célja, hogy a szolgáltató a kiválasztott előfizetőt másképpen érje el, mint a híváskezdeményezés igénybevétele útján. A költségek összehasonlítása azt mutatja, hogy a híváskezdeményezés szolgáltatás igénybevétele esetén a következő díjelemek merülnek fel az igénybevevő részére:

- híváskezdeményezés forgalmi díjai (Ft/perc),
- kiegészítő díjak a Hszr. 30. § (2) bekezdése *a), b), c), d), eb), ec), ed), ef)* alpontjának és a tárgyalt piacon érvényes hatályos referenciaajánlatnak megfelelően.

Infrastruktúra átengedés esetén a költségek:

- hurokátengedés előfizetőnkénti egyszeri és havidíja,
- a hívások koncentrációjának a jogosultnál felmerülő többletköltségei,

- kiegészítő díjak a Hszr. 30. § (2) bekezdése a), d), e) alpontjának és a HF/44-11/2011. sz. határozat szerinti hatályos referenciaajánlatnak megfelelően, beleértve az utóbbiban meghatározott építőmérnöki hozzáférési díjakat és felhordó hálózati hozzáférési díjakat is.

A költségek összehasonlítását nagyban megnehezíti, hogy a hurokátengedéshez kapcsolódó költségek egyrészt függenek az adott előfizető helyétől, másrészt a hozzáférési technológiától és a rendelkezésre álló, átengedhető építőmérnöki létesítményektől. A teljes értékű helyettesítést kizárja, hogy az előfizető hozzáférések egy részénél, különösen a műsorelosztó hálózati, az állandóhelyű rádiós és a szélessávú hozzáféréseken létesítettek, nem tartoznak az átengedhető hozzáférések közé, ugyanakkor a „Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára” megnevezésű 1. sz. piacon hozott DH-8664-18/2010 sz. határozat ezekre is kiterjesztette a közvetítőválasztás kötelezettségét. A becslések azt mutatják, hogy az átengedés előfizetőnként felmerülő költségei magasan felülmúlják a híváskezdeményezés egy előfizetőre eső és hatékony szolgáltatóra számított forgalmi díjait. Ennek megfelelően a nem életszerű, hogy a híváskezdeményezés nagykereskedelmi díjainak 10-15%-os növekedése hatására a nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói áttérnének az infrastruktúra átengedés nagykereskedelmi szolgáltatásainak igénybevételére.

Fentiek alapján az infrastruktúra átengedés szolgáltatásait nem azonosítottam a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás helyettesítőjeként.

I.5.1.2. Helyettesítés közeli bitfolyam hozzáféréseken nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele útján

A közeli bitfolyam hozzáférés elvileg¹⁶ elsősorban internet szolgáltatás hozzáférése céljából vehető igénybe, de természetesen nem kizárt, hogy megfelelő minőség esetén azt felhasználják IP alapú (szélessávú) telefon szolgáltatásra is. A közeli bitfolyam-hozzáférés költségviszonyai hasonlóak az infrastruktúra átengedéshez, azzal a különbséggel, hogy a bitfolyam-hozzáférés felhordó hálózatának sáv szélesség igénye többszöröse a hagyományos telefon kapcsolat felhordó hálózatáénak, ráadásul magas minőségi követelmények mellett.

A helyettesítést erősen korlátozza az a körülmény is, hogy a helyettesítés csak olyan előfizetők elérésére lenne felhasználható, akiknek hozzáférése egyidejűleg telefon és szélessávú alkalmazások igénybe vételére is használható. Ennek megfelelően nem életszerű, hogy a híváskezdeményezés nagykereskedelmi díjainak 10-15%-os növekedése hatására a nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói közeli bitfolyam hozzáférést igényelnének annak érdekében, hogy azon IP alapú telefon szolgáltatást nyújtsanak.

A fent leírtak alapján a közeli bitfolyam hozzáférést nem azonosítottam a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás helyettesítőjeként.

---

¹⁶ Jelenleg egyetlen szolgáltató sem vesz igénybe helyi, illetve közeli bitfolyam hozzáférést.

I.5.1.3. Helyettesítés országos bitfolyam hozzáféréseken nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele útján

Ismeretes, hogy telefon szolgáltatás országos bitfolyam-hozzáférés segítségével csak nagyon szigorú minőségi követelmények mellett nyújtható, amely követelmények nem szükségesek egyszerű, „best effort” jellegű internet szolgáltatáshoz. Ez természetes, mivel a nagykereskedelmi bitfolyam-hozzáférés szolgáltatásának a bevezetése elsősorban az internet elérési penetráció növelését szolgálta.

Emellett a hívások célba juttatásához a jogosult közvetítő szolgáltatónak rendelkeznie kell megfelelő kapcsoló hálózattal, amelyen keresztül a hívásokat képes továbbítani a teljes országos, a nemzetközi és a mobil telefon hálózat bármely előfizetőjéhez.

A költségek összehasonlításakor figyelembe kell venni a következőket:

- az országos bitfolyam-szolgáltatás hozzáférési pontjai az országban koncentráltan találhatóak, tehát a híváskezdeményezéssel ellentétben, a jogosult közvetítő szolgáltató nem kapcsolódhat össze a társszolgáltatók helyi hálózatával,
- a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés” megnevezésű, 5. sz. piacon hozott HF/56-13/2011. sz. határozatban előírt „retail minus” árképzés eredménye nehezen vethető össze a jelen piacon előírt LRIC alapú árképzés eredményeivel.

Ugyanakkor a helyettesítést itt is erősen korlátozza az a körülmény, hogy a helyettesítés csak olyan előfizetők elérésére lenne felhasználható, akiknek hozzáférése egyidejűleg telefon és szélessávú alkalmazások igénybevételeire is használható. Ennek megfelelően nem életszerű, hogy a híváskezdeményezés nagykereskedelmi díjainak 10-15%-os növekedése hatására a nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói országos bitfolyam hozzáférést igényelnének annak érdekében, hogy azon IP alapú telefon szolgáltatást nyújtsanak.

A fent leírtak alapján az országos bitfolyam hozzáférést nem azonosítottam a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás helyettesítőjeként.

I.5.2. Kínálati helyettesítés

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül¹⁷ belépnek a piacra alternatív szolgáltatáskínálattal.

Megvizsgáltam a szóba jöhető vállalkozásokat, melyeknek meglévő hálózata alapvetően alkalmas e szolgáltatások nyújtására. Megállapítottam, hogy három ilyen lehetséges vállalkozástípus létezik, melyek részben alkalmas infrastruktúrával rendelkeznek, s ezek az alábbiak:

- a vezetékes műsorelosztó szolgáltatók,
- a nem nyilvános (magánhálózattal rendelkező) helyhez kötött telefon tevékenységet végző vállalkozások, és
- az áramszolgáltató vállalatok.

¹⁷ A belátható idő meghatározása az adott piac jellemzőitől függ, a vizsgálat során 1-2 éves időtáv volt a feltételezés.

A helyettesítő szolgáltató piacra lépési korlátainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy a jogi korlátok jelentéktelenek, a szolgáltatás bejelentése után a szolgáltatás nyújtása azonnal megkezdhető¹⁸.

A strukturális korlátok vizsgálata során megállapítottam, hogy a piacra lépés a meglévő infrastruktúrán túlmenően jelentős beruházásokat igényel. Ilyenek: a kiskereskedelmi szolgáltatás, mint a tárgyalt nagykereskedelmi szolgáltatás megalapozása, a következő intézkedéseket igényli, pl.:

- telefon szolgáltatást is nyújtó vezetékes műsorelosztó hálózat esetén a fejállomás csatlakoztatása egy további telefonhálózat valamely kapcsolóközpontjához a CMTS egység megfelelő programozása mellett;
- magánhálózattal rendelkező vállalkozás telefonhálózata esetén az előfizetői nyilvános hálózat kiépítése, összekapcsolás a telefonhálózattal, a számlázó rendszer kiépítése;
- áramszolgáltató hálózat esetén a vivőfrekvenciás áthidaló hálózat kiépítése, az előfizetői hozzáférés eszközei, összekapcsolás a nyilvános hálózattal;
- értékesítési hálózat kiépítése.

Megállapítottam azonban, hogy a híváskezdeményezés nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásában a szolgáltatók nem érdekeltek, hiszen az igénybevevők megtakarítják azt a jelentős infrastrukturális beruházást, amelyet a híváskezdeményezés szolgáltatást nyújtó szolgáltató korábban elvégzett, ugyanakkor a kiskereskedelmi piacon a konkurenciát erősíti. Ezért a közvetítőválasztás kötelezettsége csak a jelentős piaci erejű szolgáltatókra lett kötelezettségként kivetve, annak érdekében, hogy az alternatív szolgáltatók ennek segítségével megerősödve, képessé váljanak saját infrastruktúra kiépítésére is. Annak, hogy a korábban közvetítőválasztásra kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltatók mellett új piaci szereplő is megjelenjen, az a feltétele, hogy ezen szereplő elérje a kötelezettség hatósági kiszabásához szükséges piaci erőt. Ennek valószínűsége rendkívül csekély és a piacra lépés így sem önkéntes, hanem hatósági beavatkozás eredménye lenne.

Ebből következően a vizsgált piacon nem számolok direkt árkorlátozó hatással, azaz, ha a híváskezdeményezési nagykereskedelmi szolgáltatás áraiban 5-10%-os mértékű, tartós áremelkedés következik be, ez nem vonja maga után azt, hogy ezen nagykereskedelmi szolgáltatást az eddigiekben nem nyújtó vállalkozás megkezdje a híváskezdeményezési nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtását

Tekintettel a fentiekre, megállapítottam, hogy a piacon jelenleg nem érdekelt meglévő vállalkozások (jogi és beruházási akadályok miatt) várhatóan nem fognak rövid idő alatt átállni erre a piacra, így kínálati helyettesítés jelenleg a piacon nem várható.

---

¹⁸ az Eht. 77. § (1) bekezdése

I.6. „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” szolgáltatási piac tartalma

A korábbiakban ismertetett részletes kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piaci helyettesítési vizsgálatok alapján a R. mellékletének 2. pontjában található „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” piac a Bizottság piacdefiníciójával összhangban, technológiától függetlenül magában foglal minden olyan szolgáltatást, amely a helyhez kötött hozzáférési pontról indított beszédcélú hívások, valamint az Internet elérésre irányuló hívások összekapcsolási pontig való eljuttatását jelenti, illetve ahhoz szükséges.

I.7. A piac földrajzi kiterjedésének meghatározása

Amennyiben a piacelemzés során felmerül, hogy az adott piacon országosan a versenyfeltételek nem tekinthetők homogénnek, akkor részletes elemzést kell lefolytatni azon földrajzi egységek azonosítására, amelyekben belül a verseny homogén. Ennek megfelelően a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek vizsgálata alapján határoztam meg.

A homogén versenyfeltételeket strukturális és magatartási tényezők vizsgálatán keresztül értékeltem.

A strukturális tényezők között alapvetően a piaci struktúrával kapcsolatos olyan jellemzőket vizsgáltam, mint a szolgáltatók száma (piacon aktív szolgáltatók száma, saját platformon szolgáltatók aránya), illetve a piaci részesedések alakulása (piaci részesedések nagysága, kiemelt részesedések vizsgálata, saját platformon szolgáltatók részesedése).

A magatartási tényezők a szolgáltatáskínálat és az árazás területi jellemzőinek vizsgálatát jelentette. Ennek során olyan kérdésekre kerestem a választ, hogy mely területeken van egységes szolgáltatás-kínálat, azonos (és más területektől különböző) árak, mely területeken hirdetnek egységesen, alkalmaznak egységes marketing akciókat a szolgáltatók.

Mivel a vizsgált híváskezdeményezés szolgáltatás nyújtásának alapfeltétele, hogy a szolgáltató rendelkezzen előfizetőkkel, ezért a szolgáltatás földrajzi piacainak vizsgálata során indokolt a hozzáférési piacok földrajzi kiterjedését is vizsgálni.

A homogenitás vizsgálatot a következő földrajzi alapegységekre vonatkozóan végeztem el:

- Jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)
- Számozási területek

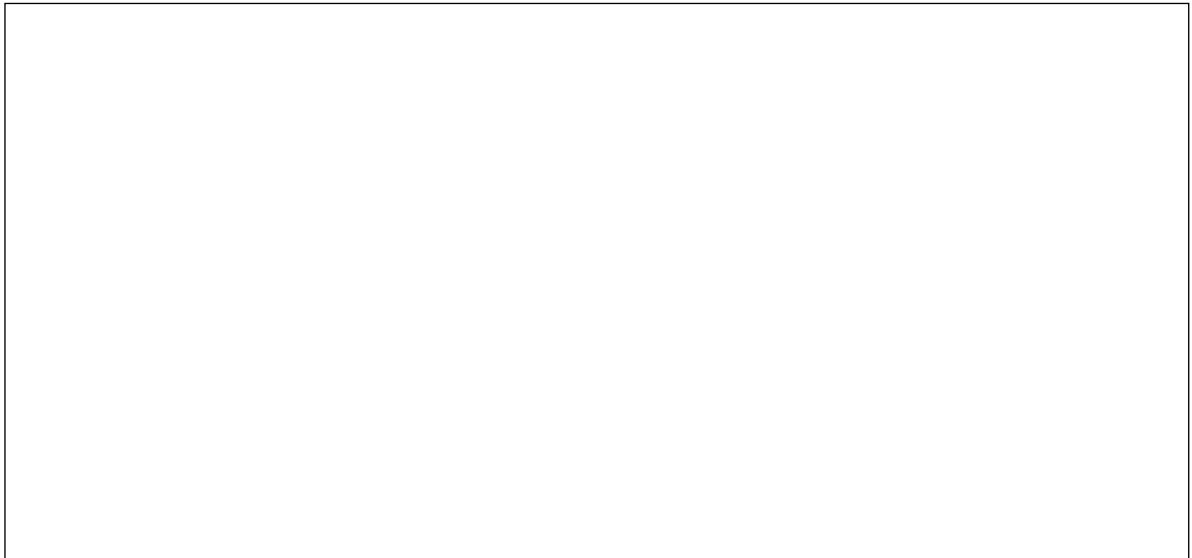
I.7.1. Strukturális tényezők vizsgálata

I.7.1.1. Jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)

I.7.1.1.1. A Magyar Telekom földrajzi piaca:

A Magyar Telekom kiskereskedelmi piaci részesedése (a hozzáférések számát és a kezdeményezett forgalmat is tekintve) a kábelmodemes szolgáltatók térnyerésének

köszönhetően egy abszolút értékben csökkenő piacon csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor továbbra is kiemelkedően magas.

5. ábra: MT piaci részesedése fővonalszám, illetve árbevétel alapján

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

A versenytársak száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat, mind a kiskereskedelmi forgalmi, mind a kiskereskedelmi hozzáférési piacokon, köszönhetően az új piaci szereplők megjelenésének, az új belépők piaci részesedése azonban továbbra is töredéke a piacvezető szolgáltatóénak.

A Magyar Telekom nagykereskedelmi piaci részesedése – mely a belső teljesítéseket is magában foglalja – szintén csökkenő, de továbbra is kiemelkedően magas.

Ennek megfelelően a vizsgált földrajzi egységet a Magyar Telekom magas nagykereskedelmi részesedése és a szétaprózódott konkurencia, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.1.2. Az Invitel földrajzi piaca:

Az Invitel kiskereskedelmi piaci részesedése (a hozzáférések számát és a kezdeményezett forgalmat is tekintve) a kábelmodemes szolgáltatók térnyerésének köszönhetően egy abszolút értékben csökkenő piacon csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor továbbra is kiemelkedően magas.

6. ábra: Invitel piaci részesedése fővonalszám, illetve árbevétel alapján

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

Az Invitel nagykereskedelmi piaci részesedése – mely a belső teljesítéseket is magában foglalja – szintén csökkenő, de továbbra is kiemelkedően magas.

A versenytársak száma a Magyar Telekom területéhez hasonlóan folyamatosan növekvő tendenciát mutat, mind a kiskereskedelmi hívás, mind a kiskereskedelmi hozzáférési piacokon, az új belépők piaci részesedése azonban továbbra is töredéke a piacvezető szolgáltatóénak.

Ennek megfelelően a vizsgált földrajzi egységet az Invitel magas nagykereskedelmi részesedése és a szétaprózódott konkurencia, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.1.3. A UPC földrajzi piaca (volt Monortel terület)

A UPC kiskereskedelmi piaci részesedése (a hozzáférések számát és a kezdeményezett forgalmat is tekintve) elsősorban a Magyar Telekom kábelmodemes hálózati fejlesztésének köszönhetően egy abszolút értékben csökkenő piacon enyhén csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor továbbra is kiemelkedően magas.

7. ábra: UPC piaci részesedése fővonalszám, illetve árbevétel alapján

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

A UPC nagykereskedelmi piaci részesedése – mely a belső teljesítéseket is magában foglalja – szintén csökkenő, de továbbra is kiemelkedően magas.

A UPC érintett földrajzi területén – 29-es körzet – a piaci szereplők kis száma jellemző, a versenytárs lényegében csak a másik két inkumbens szolgáltató rendkívül alacsony piaci részesedéssel.

Ennek megfelelően a vizsgált földrajzi egységet a UPC magas nagykereskedelmi részesedése és a kis számú szereplővel és nagyon alacsony részesedéssel jellemezhető konkurencia, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.2. Számozási körzetek szerinti vizsgálat

Ha a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek) szerinti vizsgálatnál részletesebben, számozási körzetenként vizsgáljuk meg a piaci struktúrát, akkor azt láthatjuk, hogy a korábban egy inkumbens szolgáltatóhoz tartozó számozási körzetek hasonló és a más inkumbens szolgáltatóhoz tartozó számozási körzetektől szignifikánsan eltérő piaci struktúrával jellemezhetőek. Ez azt támasztja alá, hogy a strukturális szempontot vizsgálva a volt koncessziós területek szerinti földrajzi piac meghatározás teljesíti a homogenitási feltételt.

I.7.1.3. A strukturális vizsgálatok összegzése

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a jelenleg jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek) a strukturális kritériumok alapján elkülönült földrajzi egységeket alkotnak.

I.7.2. Magatartási tényezők vizsgálata

A strukturális vizsgálat csak a magatartási vizsgálat eredményével történt összevetést követően vezethet el a földrajzi piacok szabatos meghatározásáig. A földrajzilag összetartozó területek igazolásához további szükséges érv a területenként eltérő, de adott területen belül tartósan egységes szolgáltatáskínálat és ár alkalmazása.

I.7.2.1. Jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)

A jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók saját volt koncessziós területeiken belül önálló, más jelentős piaci erejű szolgáltatók volt koncessziós területeire jellemző szolgáltatási csomagoktól eltérő szolgáltatási csomagokat és árakat alkalmaznak.

A szolgáltatások árai között tapasztalható területi különbségek az elmúlt években csökkentek. A tendencia mutatja a magyar piac azon sajátosságát, miszerint a különböző területeken tevékenykedő szolgáltatók hatnak egymásra, így díjaikkal igazodtak egymáshoz, de bizonyos mértékű, nem elhanyagolható – a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók volt koncessziós területeihez igazodó – eltérés mára is megmaradt.

Az elvégzett vizsgálatok alapján a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók földrajzi piacait az árak meghatározása szempontjából homogén területeknek találtam.

I.7.2.2. Számozási körzetek szerinti vizsgálat

A magatartási tényezők számozási körzetek szerinti vizsgálatánál a strukturális szempontok vizsgálata során tapasztaltakhoz hasonló következtetésre juthatunk. A jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók a volt koncessziós területeiken belül nem tesznek különbséget az egyes számozási körzetek esetében a szolgáltatási díjak és a csomagok kialakítása során. Ennek megfelelően magatartási oldalról sem indokolt a volt koncessziós területek szerinti meghatározásnál szűkebb földrajzi piacot azonosítani.

I.7.2.3. A magatartási vizsgálatok összegzése

Magatartási szempontból a volt koncessziós területek tekinthetők a legkisebb homogén földrajzi egységnek, ennél kisebb elkülönült területi egységeket nem volt lehetséges azonosítani.

I.7.3. Földrajzi vizsgálat összegzése, azonosított földrajzi piacok

A strukturális és magatartási vizsgálatok eredményének összegzése alapján a JPE szolgáltatók volt koncessziós területei határozhatóak meg olyan földrajzi piacként, ahol a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.

Ez a három földrajzi piac az ország teljes területét lefedi. A földrajzi piacok mindegyikében megállapítható, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek kedvezőbbek, mint minden más szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató, mindegyik esetben megegyezik a volt koncessziós szolgáltatóval.

A homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területeket az 1. táblázat tartalmazza.

Földrajzi piacok	Számozási területek számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95	Invitel
3. földrajzi piac	29	UPC

1. táblázat: Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi piacok

(Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása)

Az elvégzett vizsgálatok alapján a következő földrajzi piacokat azonosítottam:

- 1. számú földrajzi piac:** a Magyar Köztársaság területének – az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területei;
- 2. számú földrajzi piac:** a Magyar Köztársaság területének – az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 hívószámú számozási területei;
- 3. számú földrajzi piac:** a Magyar Köztársaság területének – az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 29. hívószámú számozási területe.

I.8. Piacmeghatározás eredményeként azonosított piacok

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után három elkülönült piacot határoztam meg, amelyek a következők:

1. Helyhez kötött nyilvános telefonhálózatból indított híváskezdeményezés szolgáltatás az 1. számú földrajzi piacon (továbbiakban: **1. számú érintett piac, 1. számú piac**);
2. Helyhez kötött nyilvános telefonhálózatból indított híváskezdeményezés szolgáltatás a 2. számú földrajzi piacon (továbbiakban: **2. számú érintett piac, 2. számú piac**);
3. Helyhez kötött nyilvános telefonhálózatból indított híváskezdeményezés szolgáltatás a 3. számú földrajzi piacon (továbbiakban: **3. számú érintett piac, 3. számú piac**).

I.9. Az érintett piac vizsgálata

Az EU Bizottság a 2003/311/EC sz. Ajánlásának Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét három feltétel vizsgálatával állapította meg:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján a hatóság eljárása során – a jogszabályok keretei között – köteles figyelembe venni a Keretirányelv¹⁹ 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat. A Bizottság a korábbi 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlás mellékletében 2. számú piacként megjelölt, a „**Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból**” elnevezésű piacot ex ante piacsabályozási szempontból ismételtén érintettnek minősített piacként nevezte meg.

A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a fenti három kritérium alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note²⁰ 2.2 pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy a hármas kritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását.

Tekintettel a 2007/879/EC Ajánlás fentebb említett (17) cikkére és a kapcsolódó Explanatory Note említett 2.2 pontjában foglaltakra, a hármas kritérium teszt jelen eljárásban történő elvégzése nélkül is megállapíthatam, hogy a „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” elnevezésű mindhárom magyarországi piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő.

---

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK Irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról

²⁰ Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

II. PIACELEMZÉS, JELENTŐS PIACI ERŐVEL RENDELKEZŐ SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

II.1. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

A piacmeghatározás során megállapítottam, hogy mindhárom meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölése.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: **JPE szolgáltató**) – összhangban az Eht. 62. § (3) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem hatékony, egyedül (a továbbiakban: **önálló erőfölény**) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: **közös erőfölény**) gazdasági erőfölényben van. A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.

A piac elemzése során az Iránymutatás 78. pontjában, a piaci erő megítéléséhez szükséges következő szempontok figyelembevételével jártam el:

- piaci részesedés
- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választék-gazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai

A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak a „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” elnevezésű piac vizsgálata szempontjából, a teljesség igénye miatt azonban a kevésbé releváns kritériumok vizsgálatával is foglalkoztam, amelynek során indokoltam, hogy miért tekintem e szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek.

Az elmúlt időszak piaci folyamatai szükségessé tették a piaci erő átvitelének vizsgálatát is.

Az önálló erőfölény vizsgálatát követően került sor a közös erőfölény vizsgálatára.

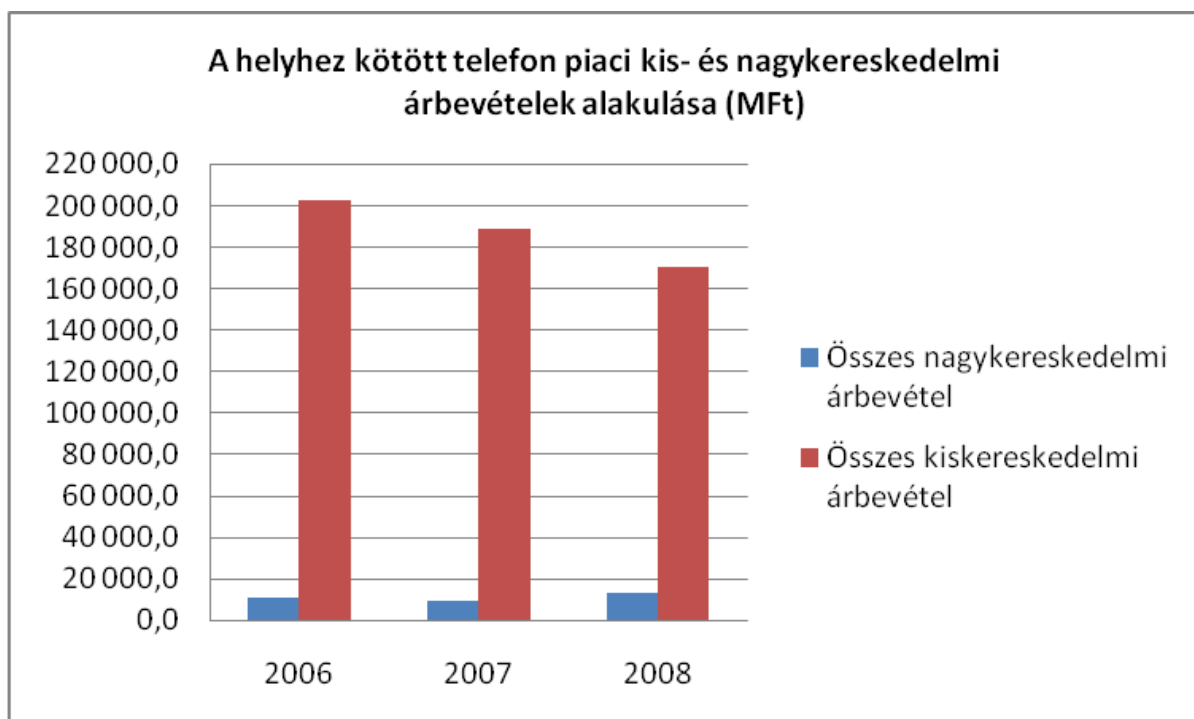
II.2. Önálló erőfőlény értékelése

II.2.1. Piaci részesedés

A nagykereskedelmi piacon alapvetően kétféle piaci részesedés számítható:

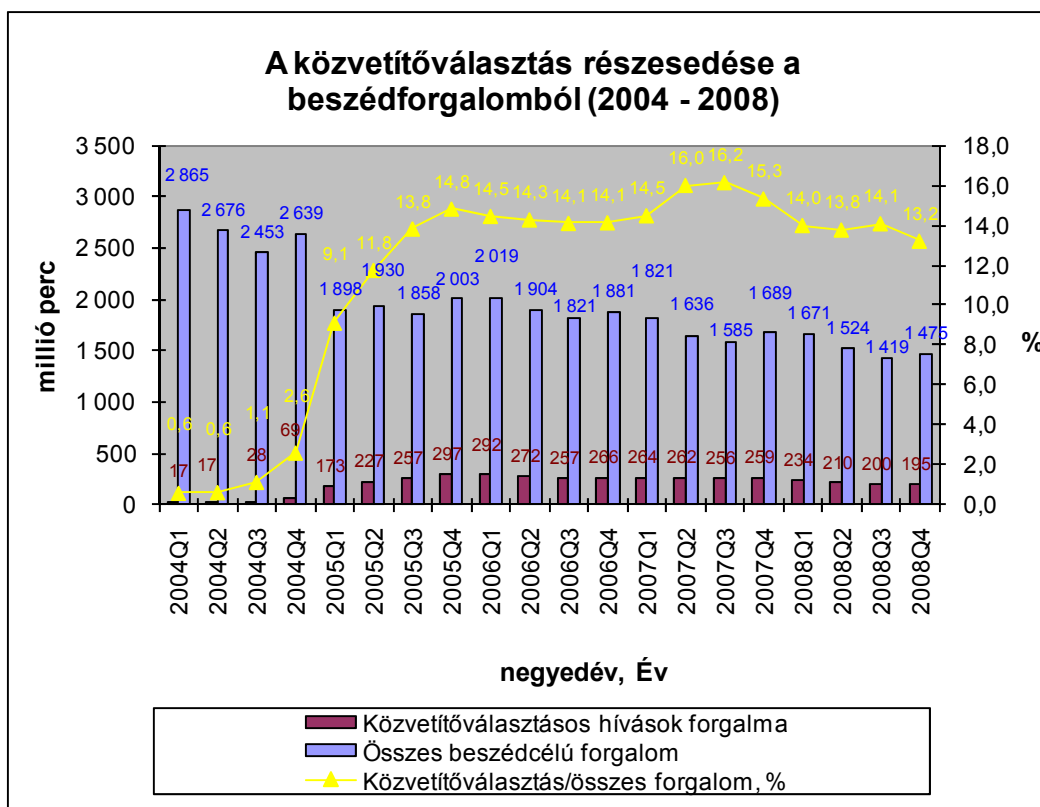
- naturáliában (volumen alapján) és
- értékben (árbevétel alapján).

Az árbevétel alapján számított piaci részesedés abban az esetben hordoz több információt az erőfőlényes helyzetről, a piaci struktúra szerkezetéről, mint a volumenmutató, ha a piacon a tényleges tranzakciók szerepe a döntő, mint például a kiskereskedelmi piacokon. A nagykereskedelmi piacok esetén azonban, amennyiben a szolgáltatás nyújtója a nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is jelen van és a kiskereskedelmi piacon a szolgáltatást vertikálisan integrált szolgáltatóként nyújtja (ez mindhárom jelenlegi JPE szolgáltatóra igaz), a szolgáltatás nyújtásához szükséges belső teljesítmény nem jelenik meg tranzakcióként, így abból kereskedelmi árbevétel sem keletkezik. A 8. ábra és a 10. ábra jól szemlélteti a ténylegesen megjelenő nagykereskedelmi tranzakciók (kékkel) és a belső teljesítményeket is tartalmazó kiskereskedelmi tranzakciók közötti egy nagyságrendnyi különbséget.

8. ábra: Helyhez kötött kis- és nagykereskedelmi árbevételek

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

9. ábra: A közvetítőválasztás részesedése a beszédforgalomból

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A jelenlegi JPE szolgáltatókon kívül mások híváskezdeményezés nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatást nem nyújtottak. Ennek megfelelően a tényleges nagykereskedelmi tranzakciók árbevételét és a forgalmat is tekintve a jelenlegi JPE szolgáltatók nagykereskedelmi piaci részesedése saját földrajzi piacukon 100% volt.

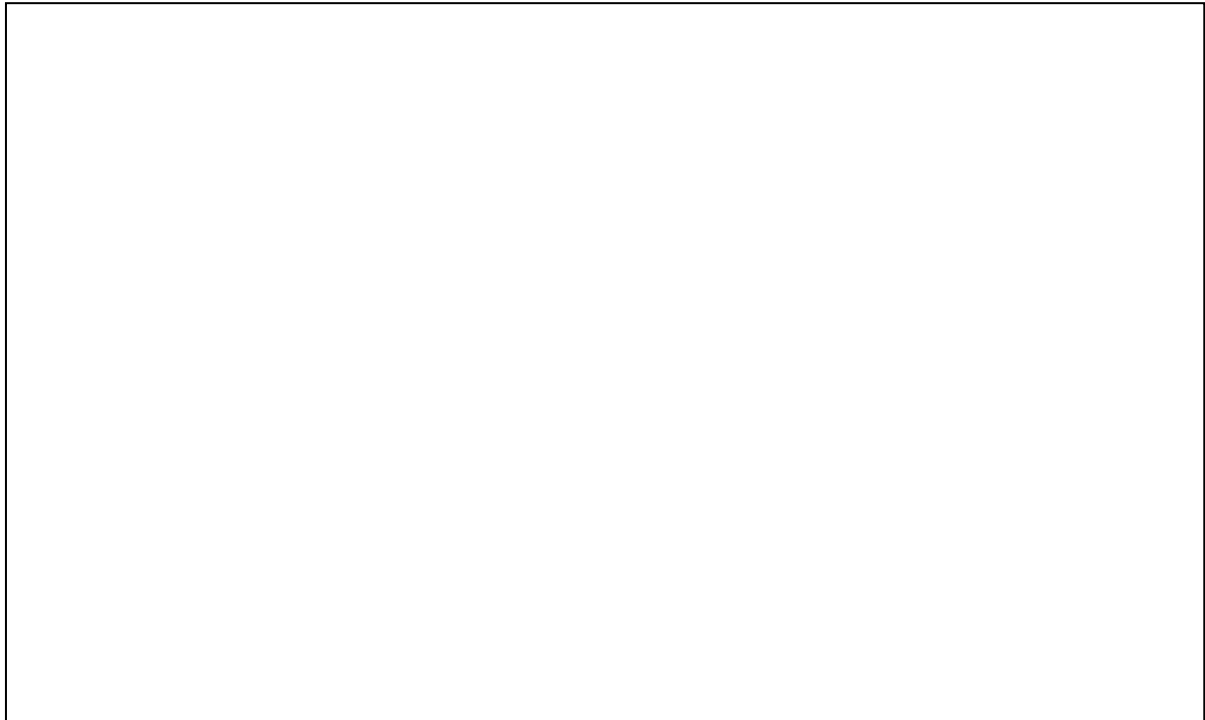
Szolgáltató	Társszolgáltató	Híváskezdeményezés	
		árbevétel M Ft	forgalom ezer perc
Invitel	Magyar Telekom		
	Összesen		
Magyar Telekom	BT Limited Magyarországi Fióktelepe		
	DUNAKANYAR-HOLDING Kft.		
	GTS Datanet Kft.		
	Interware Rt.		
	Invitel		
	Telia Sonera International Carrier Kft.		
	UPC		
	Összesen		
UPC	Invitel		
	Magyar Telekom		
	4VOICE Távközlési Kft.		
	Összesen		

2. táblázat: A híváskezdeményezési nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtók híváskezdeményezési árbevétel és forgalmi adatai (2008)

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

Ilyen esetekben a volumen alapú (jelen esetben a hozzáférések száma, vagy a kiskereskedelmi forgalom alapján számított) piaci részesedés (amennyiben a piacon elvileg nyújtható szolgáltatások kellő mértékben homogének, és funkcionálisan összehasonlíthatóak) megbízhatóbb képet ad a piaci erő megítéléséről.

A jelenlegi JPE szolgáltatók piaci részesedése a meghatározott piacokon (saját volt koncessziós területük) a hozzáférések száma alapján a következőképpen alakult:

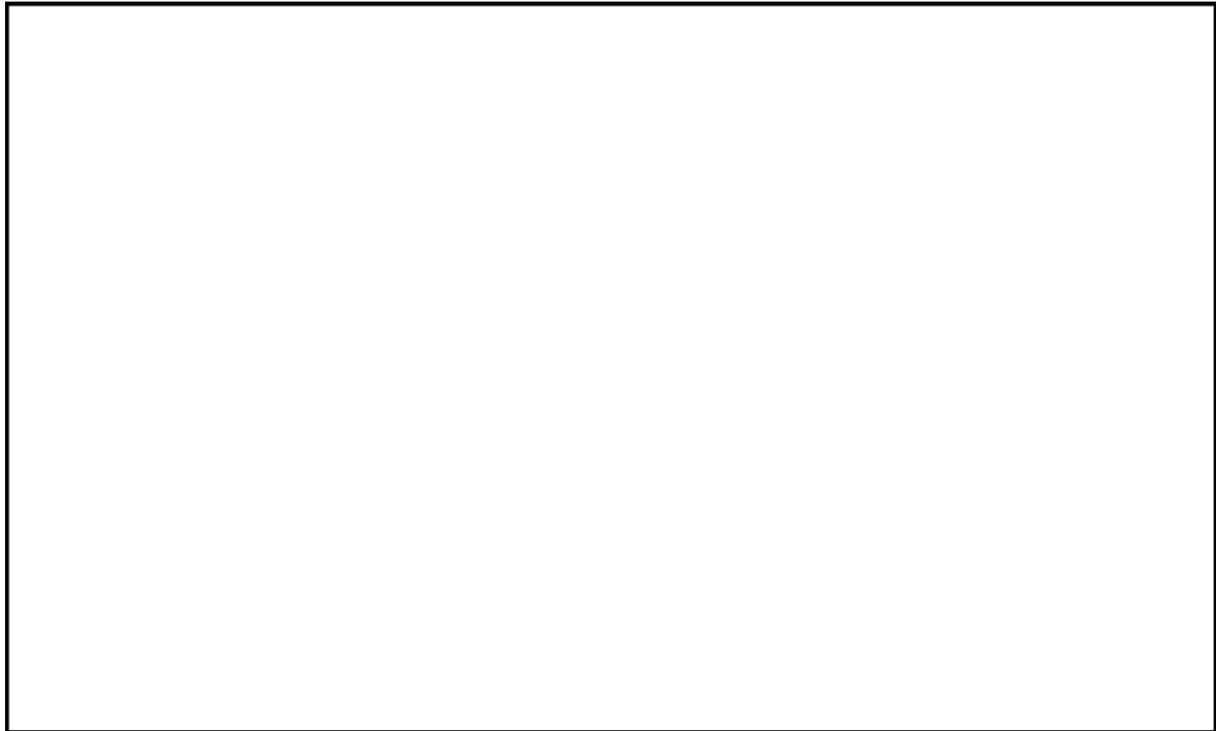

10. ábra: Piaci részesedések a hozzáférések száma alapján

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

Az indított forgalmat tekintve a következő részesedések adódtak:

11. ábra: Piaci részesedések az indított forgalom alapján

Forrás: Szolgáltatók adatszolgáltatása

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

A naturáliában számolt részesedéseket vizsgálva elmondható, hogy mindhárom szolgáltató kiemelkedően magas piaci részesedéssel rendelkezik a saját földrajzi piacán, amely már önmagában megalapozza ezen szolgáltatók jelentős piaci erejűvé nyilvánítását²¹.

II.2.2. A potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatárhathatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). Ha egy, az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható” piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.

²¹ Az Iránymutatás 75. pontja alapján kivételes esetektől eltekintve a már eldöntött jogesetek alapján a nagyon nagy – 50%-ot meghaladó – piaci részesedés önmagában bizonyítja a domináns helyzet meglétét.

A potenciális verseny elemzése tehát a kínálati helyettesítés kapcsán áttekintett szempontok hosszabb távra kitekintő vizsgálatát teszi szükségessé. A kínálati helyettesítés során megállapításra került, hogy a piacra lépés strukturális korlátai olyan jelentősek, amelyek önmagukban megakadályozzák új belépők piacra lépését. A jelentős beruházási szükséglet, az új belépő méretgazdaságossági hátránya olyan tényezők, amelyek hosszabb távon (az elemzés előrettekintő időtávján mindenképpen) is érvényesülnek, így az új belépők által jelentett fenyegetés nem korlátozza az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacokon.

II.2.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, beszerzés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F, stb.) az előnyszerzésre.

A vizsgált piacokon meglévő szolgáltatások jellegéből (nagykereskedelmi híváskezdeményezés), illetőleg az e piacokon működő volt koncessziós szolgáltatók – a II.3.1 pontban kifejtett – monopolhelyzetéből fakadóan a **nagy méretből származó előnyszerzési lehetőség nem értelmezhető a nagykereskedelmi piacon**. Mivel azonban a volt koncessziós szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatásnak megfelelő belső teljesítményt is előállítanak saját kiskereskedelmi üzletáguk számára, ezért a nagyobb vállalkozásméretből származó előnyök jelentősen erősíthetik a volt koncessziós szolgáltatók piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon. A fent leírtak miatt szükségesnek tartottam részletesebben is megvizsgálni a volt koncessziós szolgáltatók méretével kapcsolatos különböző mutatókat.

Az azonosított érintett piacokon piacvezető szolgáltatók különböző, a vállalkozás méretét és pénzügyi helyzetét jellemző mutatóit a 3. táblázat mutatja be.

Szolgáltató	Összes eszköz (millió Ft)	Tárgyi eszközök aránya (%)	Tőkeellátottság (%)	Likviditási mutató (%)	Esedékességi mutató (%)	Adósság-fedezeti mutató (%)	Összes bevétel (millió Ft)	Üzemi tev. eredménye (millió Ft)	Adózott eredmény (millió Ft)	Befektetett eszközök beszerzése (millió Ft)	Befektetett eszközök eladása (millió Ft)
Invitel	166 134	169,7	13,3	148,4	20,1	130,6	63 920	10 429	-745	-17 449	12 515
Magyar Telekom	965 252	43,7	37,1	39,4	51,1	174,4	527 502	93 679	98 625	-85 589	5 972
UPC	250 651	23,1	22,9	43,5	3,4	148,8	64 391	12 877	1 725	17 745	38

3. táblázat: A vizsgált vállalkozások mérete a 2008. évben

A 3. táblázatból megállapítható, hogy a vállalkozásméretet vizsgálva a híváskezdeményezési nagykereskedelmi szolgáltatást kizárólagosan nyújtó szolgáltatók közül a mobil üzleti területtel is rendelkező Magyar Telekom kiemelkedik. Ugyanakkor mindhárom szolgáltató

esetében elmondható, hogy saját földrajzi piacán a vállalkozásméretet tekintve kiemelkedik a többi – alternatív – szolgáltatóhoz képest.

Az azonosított nagykereskedelmi piacokon kínálatukkal jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, nincs olyan, a helyhez kötött telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacán saját infrastruktúrával szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.

II.2.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.

Az adott érintett piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.

Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható. Ez jelentős előnyt jelent a volt koncessziós szolgáltatók számára a volt koncessziós területeiken.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják előfizetői hozzáférési hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről. Ennek kapcsán is **megállapítható a volt koncessziós szolgáltatók jelentős előnye, a legerősebb háttérrel a helyhez kötött hálózatok tulajdonosai közül a jelenlegi JPE szolgáltatók, közülük is kiemelkedve a Magyar Telekom rendelkeznek, stabil pénzáramuknak (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjüknek köszönhetően.**

II.2.5. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal az elemzés már a piac meghatározása során is foglalkozik. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés vizsgálata döntően műszaki-technológiai illetve gazdasági elemzés alapján történik.

Fontos piacra lépési korlátot jelentenek az esetleges piacra lépés azon költségei, amelyeket a piacra lépőnek be kell fektetnie a szolgáltatás infrastrukturális feltételeinek biztosítása érdekében, de ezek a piac elhagyásakor nem térülnek meg. A potenciális piacralépő csak akkor vállalja ezeket a beruházási költségeket, ha kilátása van arra, hogy mind a beruházás költségei, mind a szolgáltatás elkerülhető költségei megtérülnek az árbevételből.

Megállapítottam, hogy a vizsgált szolgáltatási piac esetében a meglévő infrastruktúra duplikálása gazdaságilag indokolatlan, magas elsüllyedt költségekkel jár, amelyek megtérülését a helyhez kötött hangszolgáltatások bevételei nem biztosítják.

Nincs tehát olyan potenciális szolgáltató, aki a megtérülés reményében képes lenne vállalkozni egy-egy területen belül egy teljes, nyilvánosan elérhető helyhez kötött hálózat kiépítésére, amelyen a híváskezdeményezés szolgáltatást nyújtani képes. Megállapítottam, hogy a helyhez kötött telefonhálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrájának számítanak, amelynek tulajdonlása, illetve ellenőrzése erősíti a szolgáltató piaci erejét. **A vizsgálatok alapján kiderült, hogy az azonosított piacokon az adott területnek megfelelő volt koncessziós szolgáltatók rendelkeznek a legkiterjedtebb ellenőrzéssel a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett.**

II.2.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre. A helyhez kötött piacon ilyen szolgáltatók szinte kizárólag a szabályozás alá eső JPE szolgáltatók, hiszen a többi, saját hálózattal rendelkező versenytárs (pl. kábelmodemes szolgáltatók) tényleges nagykereskedelmi szolgáltatást nem is nyújt, miközben persze teljesen integrált működést folytat az értéklánc mentén. **Azaz a vertikális integrációnak, mint erőfölényt megalapozó tényállásnak csak a szabályozott szolgáltatások (tehát a verseny szolgáltatásalapú szelete) kapcsán van értelmezhető hatása.**

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot”, a nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók a szolgáltatásalapú kihívókkal szemben jelentős előnnyel rendelkeznek a vertikális integrációból származó előnyök kihasználása révén.

II.2.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos

adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)

Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek.

Ez a piaci előny nem értelmezhető az érintett piacokon a már jelen lévő nagykereskedelmi szolgáltatást harmadik fél számára is kínáló piaci szereplők között, hiszen mind a három azonosított piacon jelenleg egyetlen tényleges eladó található. Értelmezhető ugyanakkor a három érintett piacon a méretgazdaságosságból fakadó relatív piaci előny a jelenlegi nagykereskedelmi piaci szereplők (volt koncessziós szolgáltatók), az oda a kínálati helyettesítés révén elvileg belépni képes szolgáltatók (szélessávú kábelhálózatok tulajdonosai), illetve a nagykereskedelmi piacra (saját infrastruktúrával) új szereplőként belépő szolgáltatók viszonylatában. Az érintett piacokat vizsgálva megállapítható, hogy a piaci részesedések, a piacra lépés ideje, a korábban kiépült hozzáférési hálózat jelentős méretgazdaságossági előnyt nyújtanak a volt koncessziós szolgáltatóknak a korábbi koncessziós területeiken.

(Mindazonáltal az is megállapítható, hogy a három azonosított piacon eltérő a méretgazdaságossági hatás mértéke.)

A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók jelentős méretgazdaságossági előnnyel rendelkeznek az adott piacra később belépő szolgáltatókkal szemben, ami az erőfölényes helyzetüket erősíti.

II.2.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújtja. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

Az érintett piacokon, ha a hálózat kapacitását több szolgáltatás között osztják meg, ezáltal költségmegtakarítás érhető el. A nagyobb választékgazdaságosság alkalmas piaci előny szerzésére.

Megállapítottam, hogy az érintett piacokon a volt koncessziós szolgáltatók ezen a téren előnyben vannak, hiszen ezek a szolgáltatók nyújtanak egyszerre helyhez kötött telefon, szélessávú, bérelt vonali, esetenként műsorterjesztési, valamint adatátviteli szolgáltatást is (mely általánosságban együttesen nem áll fenn a nem JPE szolgáltatók esetében), ami által a közös költségek több üzletág között oszthatók fel.

II.2.9. Technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető. Ez a piaci előny nem értelmezhető az érintett piacokon a már jelen lévő nagykereskedelmi szolgáltatást harmadik fél számára is kínáló piaci szereplők között, hiszen mind a három azonosított piacon jelenleg egyetlen tényleges eladó található. Értelmezhető ugyanakkor a három érintett piacon a technológiai előnyökből fakadó előny a jelenlegi nagykereskedelmi piaci szereplők (volt koncessziós szolgáltatók), az oda a kínálati helyettesítés révén elvileg belépni képes szolgáltatók (szélessávú kábelhálózatok tulajdonosai), illetve a nagykereskedelmi piacra (saját infrastruktúrával) új szereplőként belépő szolgáltatók viszonylatában.

A szolgáltatók egy része hasonló típusú infrastruktúrával rendelkezik. A többi piaci szereplő pedig mások infrastruktúráján keresztül tud tevékenykedni, melyre az Eht. ad lehetőséget. Az újabb technológiák alkalmazására (pl. VoIP) lényegében minden szereplőnek van lehetősége.

A kutatás-fejlesztési ráfordítások tekintetében megállapítottam, hogy ilyen tevékenységet a piaci szereplők nem végeznek, műszaki-technológiai téren – eltekintve egyes egyetemi, főiskolai projektek támogatásától – a gyártókra támaszkodnak.

A hálózatok technológiai fejlesztése során az új belépők IP alapú hálózataik folytán előnyre tettek szert, azonban a kötelezett szolgáltatók ezt az előnyt fényvezetős hálózati fejlesztéseikkel kompenzálni tudják.

A fejlesztési irányokat vizsgálva elmondható, hogy a piaci erőt valamelyik platformnál egyoldalúan, számottevően növelő technológiai előny a mai és közeljövőben látható igények ismeretében nem nevezhető meg.

II.2.10. Áru/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció az azonosított nagykereskedelmi piacok szempontjából korlátozottan értelmezhető, mivel a fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol az eladó a nagyszámú felhasználó réteg igényeihez úgy próbál igazodni, hogy a termékeit minőségi jellemzőiben vagy a szolgáltatás igénybevételi, díjazási feltételeiben megkülönbözteti. Ilyen eset, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat a versenytársaktól megkülönböztethető módon, pl. speciális csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

Az érintett nagykereskedelmi piacon az áru/szolgáltatási diverzifikáció korlátozottan értelmezhető: A piacon lévő érintett szolgáltatók mindegyike közel azonos műszaki

képességekkel rendelkező kapcsolóeszközöket²² használ, ezek legfeljebb csak az alkalmazott szoftverváltozatokban különbözhetnek egymástól, ami a kiegészítő szolgáltatások (supplementary services) választékában okozhat jelentéktelen különbségeket.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a szolgáltatások diverzifikációja, mint vizsgálati szempont az érintett piacok szempontjából kevésbé releváns, a vizsgált piacokra a szolgáltatások diverzifikációja nem jellemző.

II.2.11. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. Az azonosított piacok egyszereplős nagykereskedelmi piacok, amelyeken a megállapodások szinte minden esetben társszolgáltatói tárgyalások eredményeként jönnek létre. Ennek megfelelően a fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatból származó piaci előnyszerzés az azonosított piacokon nem értelmezhető.

A fent leírtak alapján megállapítottam, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az érintett piacokon nem releváns.

II.2.12. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybevétele) képesek átállni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói a jelenlegi nagykereskedelmi szolgáltatási kínálatot, illetve a potenciális verseny vizsgálatánál leírt motivációt figyelembe véve nincsenek alkupozícióban, mert adott területen gyakorlatilag csak egy szolgáltatótól képesek igénybe venni az adott nagykereskedelmi szolgáltatást. Ennek oka az érintett piacok kvázi monopol jellegében rejlik, melyben nincs valós helyettesítési lehetőség, a volt koncessziós szolgáltatókon kívül más szolgáltatók igénybevétele csak elvi lehetőségként merülhet fel. Tovább gyengíti a vevők alkuerejét, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója nem kényszerül arra, hogy a szolgáltatás potenciális (vállalatcsoporton kívüli, tehát harmadik félnek számító) igénybevevőjének értékesítse a szolgáltatást, mivel a vállalaton, illetve vállalatcsoporton belül saját maga integrált szolgáltatásként a kiskereskedelmi piacon képes értékesíteni azt (ld. vertikális integráció). Emiatt a nagykereskedelmi piac szereplőinek kiegyenlítő vásárlóereje alacsony, érdemben nem képes ellensúlyozni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának erőfölényét.

A fent leírtak alapján megállapítottam, hogy az azonosított érintett piacokon a volt koncessziós szolgáltatók piaci erejét nem korlátozza kiegyenlítő vásárlóerő.

II.3. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása az érintett piacokon

---

²² AXE, EWSD és ADS típusok, melyek egy korábbi rendszervásztó tender keretében honosodtak meg Magyarországon és amely típusokat az új piacra lépők is használnak, valamint IP alapú hálózatrészekben korszerű átlépő és útirányító (gateway, router) eszközöket alkalmaznak.

Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom, a 2. számú érintett piacon az Invitel és a 3. számú érintett piacon a UPC esetében a piaci részesedések önmagukban megalapozzák a jelentős piaci erejű minősítést és a további kritériumok vizsgálata során sem tártam fel a piaci erőt korlátozó tényezőt.

Ennek megfelelően az érintett piacokon a fenti kritériumok vizsgálata alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatókat:

- 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t,**
- 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Zrt.-t,**
- 3. számú érintett piacon a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.-t.**

II.4. Piaci erő átvitelének vizsgálata

Az Eht. 62. § (4) bekezdése előírja annak vizsgálatát, hogy van-e olyan, szomszédos (azzal szoros kapcsolatban lévő) piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, amely gazdasági erejét átviheti egyik piacról a másikra.

Tárgyi piac a következő piacokkal lehet szomszédos kapcsolatban:

- Vertikális szomszédság: Az Ajánlás és a R. szerinti 1. számú piaccal lehetséges, hiszen a hívásindításhoz szükség van valamilyen hozzáférésre. Mindegyik fenti szolgáltató mindkét piacon jelen van, és azért képes erejét az egyikről a másikra átvinni.
- Horizontális szomszédság: Az Ajánlás és a R. szerinti 3. számú piaccal lehetséges, hiszen általában azonosak a partnerszolgáltatók. Mindegyik fenti szolgáltató mindkét piacon jelen van, és azért képes erejét az egyikről a másikra átvinni.

Tekintettel arra, hogy az Ajánlás és a R. szerinti 1. sz. piacon ugyanazokat a vállalkozásokat azonosítottam jelentős piaci erejüként, mint amelyek a tárgyi érintett piacokon döntő részesedéssel bírnak, a piaci erő átvitelének vizsgálata megerősíti ezen vállalkozások jelentős piaci erejűvé minősítését az érintett piacokon.

II.5. Közös erőfölény vizsgálata

Vizsgáltam annak lehetőségét, hogy két, vagy több - versenyjogi értelemben - független vállalkozás azonos érintett piacon történő, azonos időn belüli tevékenysége, magatartása megvalósítja-e a közös erőfölény tényállását.

A Bizottság Iránymutatását is figyelembe véve, közös erőfölény akkor alakul ki, ha két, vagy több vállalkozás versenytársaikkal és vevőikkel, végső soron a fogyasztókkal szemben lényegében ugyanolyan helyzetben van, mint amilyenben egyetlen erőfölényben lévő vállalkozás lenne. Ehhez természetesen szükséges a közös érdekelttség, tehát az érintett vállalkozásoknak érdekében áll a többi, érintett piacon levő szolgáltatóval szemben közösen erőfölényes helyzet kialakítása (pl. többiek kiszorítása). Ebből természetesen az is

következik, hogy az érintett két, vagy több vállalkozás között nincs hatékony verseny az érintett piacon (pl. a piac felosztása).

Megállapítottam, hogy mindhárom azonosított piacon és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is a piacvezető szolgáltató (az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom, a 2. számú érintett piacon az Invitel, a 3. számú érintett piacon a UPC) olyan erőfölénnyel bír (ld. önálló erőfölény vizsgálata), ami teljességgel szükségtelessé teszi annak más szolgáltatóval való megosztását.

A fent leírtak alapján nem állapítottam meg közös erőfölényt, ennek megfelelően nem azonosítottam közös erőfölényben lévő szolgáltatókat az érintett piacokon.

III. KÖTELEZETTSÉGEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az Eht. 62. § (1) bekezdés b) pontja előírja, hogy az Elnöknek az érintett piacokon azonosított, jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a Hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania.

III.1. Általános célok

A kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartottam az Eht. 2. §-ban lefektetett általános célokat. A kötelezettségek kirovása során törekedtem arra, hogy a kirótt kötelezettségek biztosítsák az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.2. Alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során az általános célokon kívül az Eht. 62. § (1) és a 63. § (1) bekezdéseiben foglaltaknak is megfelelően a következő elveket vettem figyelembe:

- A kötelezettségeknek a híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.3. Az Elnök által kiróható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé²³ az Elnök számára:

- ÁTLÁTHATÓSÁG
- EGYENLŐ ELBÁNÁS
- SZÁMVITELI SZÉTVÁLASZTÁS
- HOZZÁFÉRÉSSEL ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁSSAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK
- A KÖZÖS ESZKÖZHASZNÁLAT ÉS HELYMEGOSZTÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI
- KÖLTSÉGALAPÚSÁG ÉS A DÍJAK ELLENŐRIZHETŐSÉGE

---

²³ Eht. XII. fejezet

III.4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben az Elnök a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, akkor „a piacelemzés által feltárt, versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos mértékű kötelezettséget vagy kötelezettségeket ír elő a XI-XIV. fejezetben meghatározott kötelezettségfajták közül, vagy hatályában fenntartja, illetve módosítja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra korábban megállapított kötelezettségeket.”²⁴. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

III.4.1. A versenyprobléma azonosítása

III.4.1.1. Versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során megállapítottam, hogy mind a három érintett piacon található egy szolgáltató, amely az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi számukra, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz, hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak.

III.4.1.2. Az erőfölényből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások

A híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból piacának sajátosságaiból adódóan a piacon a gazdasági erőfölényes helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.4.1.2.1. A híváskezdeményezési szolgáltatás nyújtásának megtagadása

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a közvetítőválasztás (Eht. 111. §), valamint a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás nyújtásának előírása (Eht. 106. §) nélkül az elemzés időpontjában fennálló piaci körülmények mellett a versenyt támogató szolgáltatók piacra lépése a gyakorlatban indokolatlanul nehézé válna. Ennek hiányában ugyanis csak saját, önálló, az előfizetői pontig tartó hálózat kiépítésével léphetnének be a piacra.

Megállapítottam, hogy új, nem jelentős piaci erejű szolgáltatók által kiépített helyhez kötött hálózatok megjelenése az elemzés jövőbeli vizsgált időtávja alatt a gazdasági válság hatásainak is köszönhetően csak korlátozott mértékben – kizárólag helyhez kötött hangszolgáltatás nyújtása céljából pedig egyáltalán nem – várható, ezért a hozzáférés és a szolgáltatásnyújtás megtagadásával a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók képesek kizorító magatartást folytatni a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon.

---

²⁴ Eht. 63. § (1)

A hozzáférési jogosultság biztosítása nemcsak a közvetítőválasztás biztosítására és a szűkebb értelemben vett forgalmi szolgáltatásra, hanem a kapcsolódó berendezésekre és felszerelésekre is vonatkozhat. Mindazonáltal a szűk keresztmetszetet jelentő berendezésekhez való hozzáférés biztosítása még nem szünteti meg, nem küszöböli ki az összes versenyproblémát.

A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás során potenciális versenyproblémát idézhet elő, hogy az NGN hálózatok kiépülésével párhuzamosan, az NGN hálózatok topológiájából adódóan megváltozik, csökken az összekapcsolási pontok száma. Az összekapcsolási pontok megszüntetése azonban – amennyiben ez a Jogosult Szolgáltató számára nem transzparens módon, tervezhetően történik – jelentősen rontja a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak megtérülését, nehezen elviselhető elsüllyedt költségeket eredményez számukra.

A piacon működő jelentős piaci erejű szolgáltató számos ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon megszerzett pozícióját a kiskereskedelmi piacra kiterjessze.

III.4.1.2.2. Árjellegű versenytorzító magatartások

A közvetítőválasztás, a híváskezdeményezés kötelező nyújtásának előírása, valamint a szűk keresztmetszetet jelentő hálózati infrastruktúrához való hozzáférési jogosultság biztosítása mellett is bekövetkezhethet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami drasztikusan növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idéz elő. A piacon lehetséges árjellegű versenytorzító magatartások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

Árdiszkrimináció

Az árdiszkrimináció leggyakoribb megnyilvánulási formája lehet, ha a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált jelentős piaci erejű szolgáltató a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, annak érdekében, hogy jelentősen megdrágítsa, és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.

A költségalapú árak alkalmazásának (108. §) kötelezettsége képes orvosolni az árdiszkriminációt, ahol a méret- és választékgazdaságosságbeli különbségekre is tekintettel kell lenni.

Túlzó árazás/keresztfinanszírozás

A közvetítőválasztás biztosítására, a híváskezdeményezési szolgáltatás nyújtására kötelezett JPE szolgáltató a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére törekedhet. Megfelelő árszabályozás hiányában ennek nincs akadálya. Amennyiben a szabályozás a jelentős piaci erejű szolgáltató számára közvetítőválasztás, illetve nagykereskedelmi szolgáltatásnyújtási kötelezettséget ír elő, akkor a túlzó árazás lehet az az eszköz, amelyet a kötelezett szolgáltató arra használhat fel, hogy a

versenytársak piacra történő belépését nehezítse vagy megakadályozza, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.

A leírt probléma megnyilvánulási formája lehet az árprést okozó árazás, amelyet a szolgáltató általában a nagykereskedelmi túlzó ár alkalmazásával ér el. Árprés esetén a nagykereskedelmi árakon felül a kiskereskedelmi piacon kialakult árak mellett a kiskereskedelmi szolgáltatás veszteséges, mert a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árrés nem fedezi a kiskereskedelmi tevékenység költségeit.

Ahogy az árdiszkrimináció esetében, úgy a túlzó nagykereskedelmi áraknál is a költségalapú árak alkalmazásának (108. §) kötelezettsége képes orvosolni a problémát, ahol a méret- és választékgazdaságosságbeli különbségekre is tekintettel kell lenni. A keresztfinanszírozás nem kívánt hatásai kimutatásának adekvát szabályozási eszköze a számviteli szétválasztás (105. §) alkalmazása, melynek eredménye egyben iránymutatást is ad a keresztfinanszírozással érintett másik piac(ok) szabályozási lépéseire.

III.4.1.2.3. Nem árjellegű versenytorzító magatartások

A piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerülhet sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott. A lehetséges nem árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

Az információ visszatartása

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja, ha a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő híváskezdeményezési szolgáltatást nyújtó szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információval látja el kiskereskedelmi ágazatát vagy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyet nem juttat el annak versenytársaihoz. Az ex-ante szabályozás hiánya esetén tehát a kötelezett szolgáltató képes lehet arra, hogy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót jelentős versenyelőnyhöz juttassa a más szolgáltatóknak el nem jutott információ révén, és ezzel végső soron piaci erejének fenntartását vagy erősítését szolgálja. A jelen határozatban vizsgált piaccal kapcsolatban ilyen információ lehet az egyes összekapcsolási pontok forgalmi adatai, a forgalom napi időbeli eloszlása, a helymegosztás lehetőségei és igénybevételeinek feltételei, stb.

Az átláthatóság (102. §), valamint ennek keretében a referenciaajánlat (103. §) készítési kötelezettség, mint a jelentős piaci erejű szolgáltatóra kiróható kötelezettség hatékony eszköz az információk visszatartásával szemben.

Indokolatlan előírások, követelmények

Indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a híváskezdeményezési szolgáltatás technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor kerül sor. Egyértelműen a versenyt torzító eszköz lehet a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki paraméterek alkalmazása, melyek technológiai eszközökkel is konzerválják a híváskezdeményezési szolgáltatást nyújtó inkumbens helyhez kötött vezetékes szolgáltatók piacvezető pozícióját. (Utóbbira egyébként a hazai jogosult szolgáltatók is többször tettek panaszt.)

Ilyen indokolatlan előírás lehet az is, hogy amennyiben a jogosult szolgáltató a híváskezdeményezési szolgáltatást az általa nyújtandó közvetítőszolgáltatás érdekében kívánja igénybe venni, kénytelen legyen összekapcsolási pontot létesíteni a kötelezett minden helyi központjánál, vagy minden számozási területen akkor is, ha a kötelezett szolgáltatási területe több számozási területre terjed ki.

A megfelelően részletezett referenciaajánlat (103. §) készítésének kötelezettsége képes gátat szabni az indokolatlan előírások, követelmények alkalmazásának.

III.4.1.2.4. Megállapítások

Az érintett piacokat megvizsgálva megállapítottam, hogy a III.4.1.2.1.-III.4.1.2.3. pontokban ismertetett lehetséges versenytorzító magatartások szabályozás híján felléphetnek az érintett piacokon. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a lehetséges versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

III.4.2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

Minden, az Elnök által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokot kell szolgálnia. Ezen felül a kötelezettségeknek a piacelemzés alapján feltárt lehetséges versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük²⁵. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének.
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának .

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi az Elnök számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra, meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III.3. pontban kerültek felsorolásra.

A lehetséges piactorzító magatartások vizsgálata során minden esetben megvizsgáltam (III.4.1.2.1.-III.4.1.2.3. pontok), hogy melyek azok az Eht.-ban meghatározott kötelezettségek, amelyek a leginkább képesek az adott lehetséges piactorzító magatartásformák kezelésére/megelőzésére. A piactorzító magatartások és a szabályozási eszközök összerendelése látható a 4. táblázatban.

---

²⁵ Eht.63. §. (1)

Piactorzító magatartás	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Hozzáférés, szolgáltatás nyújtásának megtagadása	Közvetítőválasztás (Eht. 111. §) /más piacon kirott/ Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §)
Árdiszkrimináció	Költségalapúság (Eht. 108. §)
Túlzó árazás/keresztfinanszírozás	Költségalapúság (Eht. 106. §), Számvetési szétválasztás (Eht. 105. §)
Az információ visszatartása	Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Indokolatlan előírások, követelmények	Átláthatóság (Eht. 102-103. §)

4. táblázat: Lehetséges piactorzító magatartásformák és a kezelésükre alkalmas kötelezettségek

A III.4.1. pontban elvégzett vizsgálatok alapján kiderült, hogy a felsorolt lehetséges piactorzító magatartásformák szabályozás hiányában felmerülhetnek a nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból történő híváskezdeményezés azonosított piacon, valamint azonosításra kerültek azok a kötelezettségek, amelyek alkalmasak a lehetségesen felmerülő piactorzító magatartásformák megelőzésére/kezelésére (tehát megfelelnek a probléma természetének). A 4. táblázatban felsorolt kötelezettségek tehát a feltárt lehetséges versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak tekinthetők, ezért kirovásuk indokolt.

A kötelezettségek meghatározása során részletesen vizsgáltam, hogy a felsorolt szabályozói eszközök milyen formában alkalmasak leginkább a feltárt versenyprobléma következményeinek – ti. a leírt versenytorzító magatartások lehetőségének – orvoslására.

III.4.2.1. Átláthatóság

Az Eht. 102. § alapján az Elnök határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 102-103. §-ai szerinti „átláthatóság” kötelezettség előírásának egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei a Jogosult Szolgáltatók számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. Ugyanakkor az átláthatóság kötelezettségét minden esetben valamilyen más kötelezettséggel együtt célszerű kiszabni, így más kötelezettségek teljesítésének, illetve gyakorlati megvalósulásának eszközeként is szolgál.

Az átláthatóság a híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból elnevezésű piacon elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások részletes (szerződési) feltételeinek – beleértve az igénybe vehető nagykereskedelmi forgalmi és kiegészítő jellegű szolgáltatások árait – nyilvánosságra hozását jelentheti. Ez segít a lehetséges versenyellenes magatartásformák (elsősorban a nem árjellegű versenytorzító magatartásformák, így például információ visszatartása, indokolatlan előírások) megelőzésében, láthatóvá tételében; a Jogosult vagy esetleg még csak a piacra belépni szándékozó szolgáltatók számára is transzparens, a megalapozott üzleti tervezést lehetővé tevő, illetve segítő viszonyok alakulnak ki, amely ezen kötelezettség hiányában más

eszközzel nem érhető el. Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mivel a felsorolt versenyellenes magatartásformák a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének minden területén jelentkezhetnek, ezért az átláthatóság követelményének a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványra, a hálózati topológiára is vonatkoznia kell, beleértve a nagykereskedelmi szolgáltatás-hozzáférési pontok földrajzi helyét. A nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele műszaki feltételeinek átláthatósága azért is elengedhetetlen, mert a Kötelezett Szolgáltatókkal összekapcsolási jogviszonyt létrehozni kívánó Jogosult Szolgáltatóknak ismerniük kell a Kötelezett szolgáltatók hálózatának alapvető tulajdonságait ahhoz, hogy az összekapcsolás műszakilag zavarmentes legyen, továbbá, hogy saját előfizetőik részére biztonságosan és előre vállalt minőségű szolgáltatást tudjanak nyújtani. A Kötelezett Szolgáltatókkal összekapcsolási jogviszonyra lépő Jogosult Szolgáltatók többsége továbbá – tekintettel arra, hogy közvetítőválasztás szolgáltatást vesznek igénybe a Kötelezett Szolgáltatóktól és az előfizetők felé így, mint közvetítő szolgáltató jelennek meg – a Kötelezett Szolgáltató hálózatát is igénybe veszi az előfizetői szolgáltatások nyújtásához, ezért előre vállalt, meghatározott minőségű előfizető szolgáltatások nyújtására ezen kötelezettség nélkül – amely ki kell, hogy terjedjen a hibabejelentés, hibaelhárítás és a minőségbiztosítás terén kifejtendő együttműködésre is – a Jogosult Szolgáltatók nem lennének képesek.

Emellett az átláthatóság képes megakadályozni annak a lehetőségét is, hogy egy Kötelezett Szolgáltató a különböző Jogosult Szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon.

Az átláthatóság követelményébe a tartalmi és formai előírásoknak megfelelő referenciaajánlatoknak az erre kötelezett szolgáltatók részéről történő publikálásának kötelezettsége is beletartozhat, mivel az Eht. 103. § (1) bekezdése értelmében a Hatóság az átláthatóság biztosítása érdekében többek között előírhatja a határozatában foglaltaknak megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat készítését, a nyilvánosságra hozandó adatok körét és a nyilvánosságra hozatal módját. Az átláthatóság előírása a referenciaajánlat tételi kötelezettség által az említett versenyproblémából származó esetleges piactorzító magatartások közül megfelelően képes kezelni a nem árjellegű problémák jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges problémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

A referenciaajánlat készítésére kötelezett szolgáltatók az Eht. 103. § (3) bekezdése alapján a referenciaajánlatához annak hatálya alatt kötve vannak bármely Jogosult Szolgáltatóval szemben, attól hálózati szerződéseikben még a Jogosult Szolgáltató beleegyezésével sem térhetnek el. Ennek megfelelően a referenciaajánlat közzétételével – tekintettel arra, hogy az Eht. 103. § (3) bekezdése szerint annak hatálya alatt attól sem a Kötelezett, sem a Jogosult Szolgáltató nem térhet el – elérhető, hogy a Kötelezett Szolgáltatók az összekapcsolással kapcsolatban létrejövő jogviszonyok esetében valamennyi lényeges szerződéses ajánlati feltételt a kötelező hatósági jóváhagyás következtében úgy határozzák meg, hogy azzal a Jogosult Szolgáltatók piacra lépését indokolatlanul ne akadályozzák vagy nehezítsék, azaz

az azonosított piaci problémát ne realizálhassák. A híváskezdeményezés nagykereskedelmi szolgáltatás esetében elengedhetetlen az átláthatóság kötelezettsége körében a referenciaajánlat-készítési kötelezettség kiszabása illetve fenntartása, mivel ezen szolgáltatás esetében a bonyolult műszaki, közgazdasági és jogi feltételrendszer elemei közül számos elem Kötelezett Szolgáltató általi – erőfölnyéből adódó – egyoldalú meghatározása önmagában alkalmas arra, hogy a piacon a versenyt nehezítse, vagy ellehetetlenítse. A piaci szereplők közötti aszimmetriát ezért elsősorban az Elnök által előzetesen jóváhagyott referenciaajánlat tudja biztosítani, amely többek között a Jogosult Szolgáltatók jelzései alapján olyan jogi, közgazdasági és műszaki feltételrendszer egységes alkalmazását teszi kötelezővé a Kötelezett Szolgáltatók számára, amely kizárja részükről az azonosított piaci problémák fenntartását, így elsősorban az információ visszatartását, és az indokolatlan előírások, követelmények meghatározását.

Az NHH Tanácsa a DH-26149-18/2007. határozattal lezárt második piacelemzés során is kiróta az átláthatóság kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölny és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokoltá teszik ezen kötelezettség fenntartását.

Jelen határozatban új referenciaajánlat készítésére nem, csak a jóváhagyott referenciaajánlatuk módosítására kötelezem a Magyar Telekomot és az Invitelt, a következő okok miatt:

- A jelenleg hatályos referenciaajánlatok feltételrendszere a jelen határozatban azonosított piaci problémákat megfelelően kezeli, a jóváhagyásuktól számított időszak alatt nem merült fel – akár a Jogosult Szolgáltatók által jelzett, akár a jelen vagy más hatóság más eljárása során észlelt – jelentős piaci körülmény, illetve nem következett be olyan jogszabályváltozás, amely indokoltá és szükségessé tette volna a Kötelezett Szolgáltatók részéről új referenciaajánlat készítését. A jelen határozatban foglalt referenciaajánlatot érintő kötelezettségek módosulása – azok terjedelmére tekintettel – megfelelően kezelhetőek az Eht. 67/A. § (5) bekezdése és 67/B. §-a szerinti módosítási eljárásokban is.
- A fentieknek megfelelően - mivel a kötelezettségek körében szerepel a híváskezdeményezési díj meghatározása - a szolgáltatók kötelesek az új díjszámítás eredményének megfelelően referenciaajánlatukat az Eht. 67/B. § szerinti eljárásban módosítani.
- A referenciaajánlat szerint megvalósított híváskezdeményezés nagykereskedelmi szolgáltatásnak lehetővé kell tennie a Jogosult részére, hogy elérhesse a Kötelezett valamennyi helyhez kötött telefon előfizetőjét, beleértve azokat, amelyek IP alapú hozzáférési hálózaton keresztül érhetők el, így különösen a műsorelosztó, DSL és fényvezetős hozzáféréssel rendelkező telefon előfizetőket. Ezáltal amennyiben a referenciaajánlatok nem technológiasemlegesen kezelték a jelen határozat által szabályozott szolgáltatásokat, akkor az szintén a referenciaajánlat Eht. 67/B. §-a szerinti módosítást igényli.
- Mivel a Kötelezett Szolgáltató jóváhagyott referenciaajánlata a Kötelezett Szolgáltató hálózatához csatlakozó és a jövőben csatlakozni kívánó szolgáltatók számára a díjon

kívül azt a másik alapvető információt is tartalmazza, hogy hol és milyen technológiával valósítható meg a csatlakozás, az esetlegesen megvalósított, vagy tervezett módosításoknak is naprakészen a jogosult szolgáltatók rendelkezésére kell állniuk. A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltással kapcsolatban az összekapcsolási pontokkal kapcsolatos átláthatóság még hangsúlyosabbá válik. Ennek érdekében a kötelezést kiegészítettem azzal, hogy a jóváhagyott referenciaajánlat csatlakozó pontjaiban bekövetkezett vagy tervezett változtatásokat a Kötelezett Szolgáltatók internetes honlapjukon naprakészen kötelesek nyilvántartani és az információ elérhetőségének helyét (URL) magában a referenciaajánlatban is fel kell tüntetni. Ez a kötelezés különösen vonatkozik az összekapcsolási kötelezettségnél szabályozott 3 évre előre történő változásbejelentésre, az esetleges változtatásra vonatkozó szolgáltatói megállapodásokra és a kedvezményezett szolgáltatóknak járulékos költséget nem okozó egyoldalú változtatásokra is.

Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltatók referenciaajánlatát a lehető legegyszerűbb módon megtalálják, kiegészítettem a Kötelezett Szolgáltatókra vonatkozó kötelezést azzal is, hogy kötelesek a Hatóság részére bejelenteni, hogy internetes honlapjukon hol található a referenciaajánlatuk (az elérhetőség URL-je). Ennek segítségével a Hatóság nyilvántartásba veheti, és a honlapján közzéteheti a referenciaajánlatok pontos elérhetőségét.

A UPC-t új referenciaajánlat benyújtására kötelezem, tekintettel arra, hogy a UPC először került jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosításra jelen piacon. Mivel a UPC jogelődje, a Monor Telefon Kft. már készített ezen piacra vonatkozóan korábban referenciaajánlatot, és ez az ajánlat jelenleg is hatályban van, és a UPC a jogutódlás folytán eszerint kell, hogy eljárjon, ezért a UPC számára az új referenciaajánlat elkészítése nem jelent nagyobb terhet, mint a Magyar Telekomnak vagy az Invitelnek, hiszen a kötelezettség teljesítése gyakorlatilag ezen hatályban lévő referenciaajánlat módosítását jelenti.

A kötelezettség teljesítése a fent leírtak alapján nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel referenciaajánlatot az érintett jelentős piaci erejű szolgáltatók eddig is készítettek, illetve jogutódként azt alkalmazták, azaz ez az előírás egy korábbi ajánlat aktualizálását igényli.

III.4.2.2. Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. 108. §-a lehetővé teszi az Elnök számára költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettségek előírását az összekapcsolási vagy hozzáférési szolgáltatások tekintetében, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel és ennek következtében kötelezettségek híján az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat vagy árprést alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költségelszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti.

A költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni az árjellegű versenyproblémákat (árdiszkrimináció, túlzott árazás/keresztfinanszírozás).

A szigorú költségalapú árszabályozás alkalmazása alapvetően azon infrastruktúra elemekhez kapcsolódóan lehet indokolt, amelyek megkettőzésére nincs reális esély az elemzés előrettekintő időtávja alatt, illetve amelynek megkettőzése gazdasági szempontból nem életképes beruházás. Megállapítottam, hogy a csak hosszú távon (illetve esetleg még hosszú távon sem) megkettőzhetőnek ítélt infrastruktúrához való hozzáférés esetén egy alkalmas költségmodell számításain alapuló szabályozott ár alkalmazása indokolt. Álláspontom szerint a híváskezdeményezés szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra ilyennek tekinthető.

A fentiek alapján az érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat a híváskezdeményezés tekintetében költségalapú árak alkalmazására kötelezem, amely költségalapú árak kiszámításánál a szolgáltatók a LRIC (hosszú távú növekményi költségszámítás) költségszámítási módszertant kötelesek alkalmazni. A költségalapú árak megállapítására alkalmazott módszer kiválasztása során szem előtt tartottam, hogy a kötelezettségek kirovása során a szabályozásnak a versenyhiány következményeinek orvoslására kell törekednie. A kötelezettségként előírt LRIC módszer alkalmazásával kialakított költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna (kompetitív díjszint).

A kompetitív árszint meghatározásához tehát nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmazzak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

A jelen határozatban foglalt TD-LRIC költségmodell alapján kialakított és az Elnök által jóváhagyott kompetitív díj lehetővé teszi, hogy a Kötelezett Szolgáltatóval hálózati hozzáférési jogviszonyra lépő Jogosult Szolgáltató olyan versenyképes áron vegyen igénybe nagykereskedelmi szolgáltatásokat a Kötelezett Szolgáltatótól, amely egyszerre biztosítja a Kötelezett Szolgáltató felmerülő költségeinek megtérülését, és a verseny folytán a kiskereskedelmi árak versenyárakhoz való közeledését.

A fentiek alapján az árszabályozás (a jelen határozatban meghatározott más kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz a feltárt piaci probléma (és az általa okozott lehetséges versenytorzító magatartás) orvoslására.

A lehetséges versenytorzító magatartásformák (árdiszkrimináció, túlzó árazás) nemcsak a forgalmi szolgáltatások árain keresztül, de a forgalmi szolgáltatások igénybevételéhez elengedhetetlenül szükséges kiegészítő szolgáltatások árán keresztül is megvalósulhatnak. A költségalapúság ebben az esetben is megoldást jelent a feltárt piaci probléma orvoslására.

Az NHH Tanácsa a DH-26149-18/2007. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirította a költségalapúság kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokoltá teszik ezen kötelezettség fenntartását.

Jelen határozatban a Magyar Telekomot TD-LRIC költségszámítási módszer szerinti költségmodell kialakítására és jóváhagyásra történő benyújtására és az ennek megfelelő

költségalapú forgalmi díjak alkalmazására kötelezem a rendelkező részben leírtaknak megfelelően. Az Invitel és a UPC-t nem kötelezem TD-LRIC költségmodell kialakítására és benyújtására, hanem ehelyett a rendelkező részben megállapított összefüggés alapján a Hatóság által kiszámított és megállapított forgalmi díjakat kötelesek alkalmazni. A forgalmi szolgáltatások költségszámításával kapcsolatos kötelezettségek kialakítása során a következő szempontokat tartottam szem előtt:

- Az Európai Bizottság 2009. május 7-én közzétette 2009/396/EK számú Ajánlását (A Bizottság Ajánlása az EU-ban a helyhez kötött és mobil végződtetési díjak szabályozói kezeléséről), amelyben a helyhez kötött végződtetési díjak területén díjszimmetriát irányoz elő, a díjak megállapítására pedig az alulról felfelé (BU) építkező módszer alkalmazását javasolja. Az új díjszámítási módszer alkalmazására a tagállami szabályozó hatóságoknak legkésőbb 2012. december 31-ig (kivételes esetben 2014. július 1-jéig) kell áttérniük. Tekintettel az azonosított helyhez kötött hívásvégződtetési és a helyhez kötött híváskezdeményezési piacok közötti összefüggésre²⁶, valamint arra a tényre, hogy a híváskezdeményezés és hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatások döntően azonos hálózati elemeket használnak, nem indokolt eltérő költségszámítási megközelítés alkalmazása a két piac esetében. Ennek megfelelően mindkét piac esetében a szabályozói cél a BU-LRIC módszer alkalmazásával kiszámított szimmetrikus költségalapú díjak alkalmazása.
- Figyelembe véve egy önálló, helyhez kötött hálózatra vonatkozó BU-LRIC módszer szerint felépített költségmodell kialakításának időigényét, tekintettel a piacelemzési folyamat jelen ciklusa lezárásának szükségességére, jelen eljárás során még nem volt lehetséges a BU-LRIC költségmodell kialakítása, ezért továbbra is a korábbi, felülről lefelé építkező (TD-LRIC) alkalmazására volt szükség.
- A költségalapúság kötelezettség részletszabályainak kialakítása során, a BU-LRIC modell felépítéséig is szükségesnek tartottam a bizottsági ajánlásban elvárásként megfogalmazott díjszimmetria irányába való elmozdulást.
- Az Invitel és a UPC számára meghatározott díjkialakítási módszer kialakítása során tekintettel voltam arra, hogy az Invitel és a UPC által (az NHH Tanácsának határozatai alapján) jelenleg alkalmazott díjak és a Magyar Telekom díjai között jelentős a különbség. Ezért a Magyar Telekom díjainak megfelelő díjszint azonnali alkalmazása zavart okozhatna a két Kötelezett Szolgáltató gazdálkodásában.
- Az Invitel esetében megállapítottam, hogy a DH-3385-5/2009. sz. határozattal jóváhagyott referenciaajánlatban szereplő „Egypontos híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás” díjából a regionális és az országos hívásvégződtetési díj külön-külön nem vezethető le. Ezért ezeket a díjakat úgy határozom meg, hogy az Invitel által

---

²⁶ Ld. a Bizottság releváns piacok tartozó 2007/879/EC Ajánlásának mellékletében szereplő „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” piachoz kapcsolódóan megfogalmazott követelményt, mely szerint: „Ezen ajánlás alkalmazásában a híváskezdeményezés magában foglalja a hívástovábbítást, és úgy kell meghatározni, hogy nemzeti szinten összhangban legyen a helyhez kötött nyilvános telefonhálózaton nyújtott tranzitszolgáltatások és hívásvégződtetés piaca számára kijelölt határokkal.”

alkalmazandó regionális és országos díjak és az Invitel általános végződési díja közti arány ugyanakkora legyen, mint a Magyar Telekom számára jóváhagyott vagy megállapított regionális és országos díj aránya a Magyar Telekom általános díjához. Ezzel biztosítható, hogy az Invitel díjai regionális és országos szinten is a Magyar Telekom díjaihoz igazodjanak.

- Hangsúlyozandó, hogy az Eht. 108. § (1) bekezdése nem fogalmaz meg egymással összefüggő és/vagy konjunktív feltételeket, ezáltal az Eht. fenti és 108. §-ban fogalt egyéb rendelkezések alapján sincs akadálya annak, hogy a 108. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban foglalt kötelezettségek közül a hatóság csak az a) pontban foglalt „költésgalapú díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget” írja elő, mint ahogyan annak sem, hogy az a) és b) pontban foglalt kötelezettség együttesen kerüljön alkalmazásra. Az Eht. fenti szakasza alapján annak sincs akadálya, hogy a kötelezett szolgáltatók egyik csoportja részére mind az a) és b) pontban foglalt kötelezettség, míg más csoportjának csak az a) pontban foglalt kötelezettség kerüljön előírásra.
- A kötelezettség részletszabályainak kialakítása során törekedtem a szolgáltatói terhek lehetséges csökkentésére ezért eltekintek attól, hogy az Invitel és a UPC TD-LRIC költségszámítási módszer szerinti költségmodellt adjon be. A Hatóság 2002. év óta kíséri figyelemmel a forgalmi díjak alakulását, illetve hagyja jóvá a Kötelezett Szolgáltatók által benyújtott költségmodelljeit. Ezek a költségmodellek először még a múltbeli költségeken alapuló teljesen felosztott költségek költség számítási módszerén alapultak, majd a Hatóság a tagországi gyakorlatnak megfelelően áttért a TD-LRIC költség számítási módszerre. A Hatóság az elmúlt években a költségmodellek ellenőrzése és jóváhagyása során betekintést nyert minden Kötelezett Szolgáltató költségstruktúrájába; ennek alapján mérhette és modellezhette a hatékony szolgáltató ismérveit. A hosszú évek távlatában a Magyar Telekom „produkálta” a legalacsonyabb árszintet – ennek alapján a Hatóság úgy véli, hogy a Magyar Telekom közelíthet a hipotetikus leghatékonyabb szolgáltatói státuszhoz. Külön ki kell emelni, hogy a majdani európai uniós ajánlásnak megfelelő BU-LRIC árszinthez való fokozatos közelítést csak úgy lehet elvégezni, ha a többi szolgáltató árszintjét a leghatékonyabb szolgáltató árszintjéhez közelítjük, a fokozatosság azonban nem biztosítható akkor, ha a valamennyi szolgáltató saját modellt készít. Az egységes BU-LRIC díjak bevezetéséig ezen átmeneti szabályozással mindegyik Kötelezett szolgáltató biztosítékot kap arra, hogy a díjak csökkenése fokozatosan valósul meg, elkerülve az esetleges nagyobb díjcsökkentésből származó szolgáltatói terheket. Az Invitel és UPC ezen felül mentesül a modellkészítés költségei alól. Így meggyőződésem szerint az Invitel és a UPC forgalmi díjainak közelítése a Magyar Telekom forgalmi díjaihoz a meghatározott díjkialakítási módszer alapján egyrészt arányos kötelezés, másrészt elősegíti a szolgáltatói terhek csökkentését.

A fent részletezett mérlegelési szempontok alapján a 2-3. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében a rendelkező részben megadott képletben szereplő 30%-os értéket, mérlegelési jogkörömmel élve, becsléssel állapítottam meg. A képletet – értelemszerűen – külön-külön alkalmazom a csúcsidejű és a kedvezményes időszakokra vonatkozó díjtételek megállapításához.

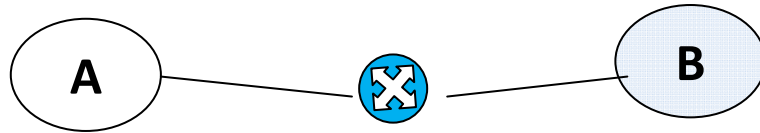
Fontosnak tartottam, hogy az Invitel és a UPC esetében az előírt díjcsökkenés olyan módosítást eredményezzen, amely a díjak egymáshoz való közelítésében jelentős előrelépést jelent és megteremti a lehetőséget a forgalmi díjak előre kiszámítható, tervezhető, határozott mértékű csökkentésére, forgalmi díjszimmetria megvalósítására, ugyanakkor a Kötelezett Szolgáltatók gazdálkodása tekintetében elviselhető terhet jelent. Hangsúlyozni kívánom, hogy a Hatóság a becsült 30%-os értéket úgy alakította ki, hogy figyelembe vette azt, hogy hazánk elkötelezte magát amellett az EU Bizottsági elvárás mellett, hogy a hatékony szolgáltató költségszintjét BU-LRIC módszer számításával határozza meg a tagországoktól elvárt időpontig. Ezen időpontig a javasolt díjkialakítási módszer egyrészt átmeneti időszakra vonatkozó szabályozási lépcsőt határozott meg – ezzel is közelítve a hatékony szolgáltató feltételezett költségszintjéhez –, másrészt a díjkialakítás során a Hatóság figyelembe vette a magyar piac sajátosságait, azaz azt, hogy kiszámítható, beállt érett forgalmi piacokról van szó. Az elemzések során a Hatóság természetesen megvizsgálta a tagországok forgalmi piacain érvényes szabályozást is. Ennek alapján, valamint a szabályozási cél elérése, azaz a BU-LRIC módszerre történő átállás érdekében az arányosság szem előtt tartásával határoztam meg a 30%-os értéket.

Bár jelen határozat a fent részletezett okok miatt még nem tartalmaz a BU-LRIC módszer felhasználásával kiszámított díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget, a kiszámítható szabályozás megvalósulásának érdekében szükségesnek tartom annak a hangsúlyozását, hogy amennyiben a következő piacelemzési körben esetlegesen feltárt versenyprobléma és az ennek következtében felmerülő potenciális versenytorzító magatartásformák továbbra is szükségessé teszik a költségalapúság kötelezettség kirovását, akkor a díjakat a Bizottság vonatkozó ajánlásának megfelelően, BU-LRIC módszertan felhasználásával fogom meghatározni.

A DH-26600-25/2007. határozat I. számú mellékletében foglaltakhoz képest a híváskezdeményezésre vonatkozó – a HF/44-11/2011. sz. határozat I. számú mellékletében meghatározott – LRIC költség számítási módszer előírásai néhány helyen módosultak, illetve aktualizálásra kerültek.

Ezen módosítások egyrészt néhány módszertani pontosítás, másrészt pedig az időközben lezajlott technológiai fejlődés vonatkozásában kerültek megfogalmazásra. A módszertan alapvetően megegyezik az előző határozat rendelkező részének I. számú mellékletében szereplővel, néhány pontban a jobb érthetőség és az egyértelműség növelése érdekében került pontosításra. A technológiai fejlődés során új technológiák jelentek meg és emelkedtek be a szolgáltatási piacba, emiatt egyes, technológiailag kötött definíciókat, megnevezéseket módosítani kellett, hogy azok az új technológiákkal kibővült szolgáltatások tekintetében is értelmezhetőek legyenek. Megállapítottam továbbá, hogy a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel TD-LRIC költség számítást a Magyar Telekom eddig is készített, annak alkalmazásában gyakorlata van, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet. Ugyanakkor a forgalmi díjak TD-LRIC alapú számításának elhagyása jelentősen tehermentesíti az Invitelt és a UPC-t. A kiegészítő szolgáltatások díjainak számítása szintén nem jelent érdemi többletterhet, mivel a szolgáltatók kötelezettségei között eddig is szerepelt az ezekkel kapcsolatos költség alapú áruk kialakítása.

A hálózatok fejlesztése nyomán egyre növekszik azon szolgáltatók száma, amelyek hálózatuk és a Kötelezettek hálózatának összekapcsolása során előnyben részesítik a teljesen IP alapú összekapcsolást. Ennek érdekében valamennyi Kötelezett Szolgáltató esetében lehetővé tettem az adatmennyiségen alapuló elszámolást.

12. ábra: IP alapú összekapcsolás

A fenti ábra azt mutatja, amikor az (A) szolgáltató IP alapú hálózata közvetlenül, IP alapú összekapcsolási ponton keresztül csatlakozik a szintén IP alapú hálózattal rendelkező (B) szolgáltatóhoz. Noha ekkor nincs csomagkapcsolt–áramkörkapcsolt átalakítás, a vezérlési és vonali jelzések sem kerülnek rá a 7-es jelzőhálózatra, és lehet, hogy a forgalom csak az átvitt adatmennyiség alapján határozható meg más technológiai környezetben. Mivel az IP alapú összekapcsolás a híváskezdeményezés terén meglévő monopóliumokat nem változtatja meg, a költségalapúság kötelezettségét ilyen esetekben is fenn kell tartani. Ennek érdekében történt az a kötelezés, hogy amennyiben a híváskezdeményezési díj elszámolása nem percdíj alapján, hanem a beszédcsomagok által képviselt adatmennyiség alapján történik, a Kötelezett Szolgáltatónak megfelelő, statisztikai adatokkal alátámasztott számításokkal kell igazolnia a Hatóság felé, hogy az adatmennyiséggel ekvivalens, percdíjra átszámított híváskezdeményezési díj nem haladja meg a jóváhagyott mindenkori híváskezdeményezési percdíjakat.

A fent leírtak alapján megállapítottam, hogy a kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módon az azonosított versenyproblémával arányosnak tekinthető és valamennyi jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt.

III.4.2.3. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt az Elnök számára, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással, (valamint közös eszközhasználattal, illetve helymegosztással) kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára.

Ennek keretében az Elnök többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő.

Ilyen kötelezettséget az Elnök különösen akkor írhat elő, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése a Hatóság mérlegelése szerint megakadályozná a hatékony piaci verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén, és ebből eredően az előfizetők érdekeivel ellentétes eredményre vezetne.

A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség megfelelő alkalmazása a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni a hozzáférés megtagadását, valamint képes lehet megelőzni az indokolatlan előírások, követelmények kikötését. Ilyen indokolatlan követelmény lehet az, ha a Kötelezett Szolgáltató előírja, hogy a Jogosult Szolgáltató köteles összekapcsolási pontot létesíteni minden helyi telefonközpontban, vagy minden számozási területen (ha a Kötelezett egyébként több számozási területtel rendelkezik).

Az NHH Tanácsa a DH-26149-18/2007. sz. határozattal lezárt második piacelemzés során is kiróta ezen kötelezettséget, amelyet megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A végfelhasználók által igénybevevett szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a Kötelezett Szolgáltató tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nem lehetséges a Jogosult Szolgáltatók számára a kiskereskedelmi piacon való megjelenés, azaz nem tudják a potenciális ügyfeleiket kiszolgálni. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes biztosítani, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás érdemben megvalósuljon, azaz a Jogosult Szolgáltató képes legyen összekapcsolódni a Kötelezett Szolgáltatóval és annak hálózatához hozzáférve ügyfeleit kiszolgálni.

A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata alapján tehát úgy értékeltem, hogy a Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz tartozó szolgáltatások tényleges igénybevehetőségének érdekében indokolt és arányos a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módosításokkal.

A technológiai fejlődés, a hálózatok fejlesztése nyomán megváltozott az azonosított szolgáltatási piac határa, ennek megfelelően változott a hozzáférési kötelezettség által érintett szolgáltatások köre, így módosult a Kötelezett által kötelezően nyújtandó szolgáltatás tartalma is. A szabályozás technológiaszemleges, ami azt jelenti, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak az alkalmazott technológiától függetlenül minden, az érintett piachoz tartozó hozzáférésére (illetve az azokról kezdeményezett hívásokra) vonatkozik a hozzáférési kötelezettség.

A rendelkező részben történt változások – az előző határozat kapcsán felgyűlt tapasztalatokat is figyelembe véve – egyrészt az egyértelműsítést szolgálják, másrészt a fölösleges beruházások elkerülését célozzák és elejét veszik annak, hogy a jogosultak kiszolgáltató helyzetbe kerüljenek.

Az egyértelműsítést szolgálja, hogy a rendelkező részben meghatározásra kerültek azok a területi szintek, amelyekre vonatkozóan a Kötelezett Szolgáltatók forgalmi szolgáltatásokat alakíthatnak ki. A meghatározás célja egyértelművé tenni, hogy a regionális és az országos híváskezdeményezés szolgáltatás csak a hagyományos PSTN struktúrában értelmezhető, annak függvényében, hogy a hívó előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között a Kötelezett hálózatában további egy vagy két PSTN kapcsolóközpont található. Amennyiben a hívó előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között nincs további PSTN kapcsolóközpont, akkor a híváskezdeményezés szolgáltatás általános híváskezdeményezés szolgáltatásnak tekintendő. (Ilyen általános híváskezdeményezés szolgáltatást jelent a PSTN

összekapcsolás helyi szintje is.) Az így meghatározott regionális, illetve országos híváskezdeményezés szolgáltatás nem minden egyes hívásra külön-külön, hanem a Kötelezett Szolgáltató által adott számozási körzetben levő előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között biztosított alap elérési útvonalra értelmezhető.

További megkötés, hogy a magasabb szintű híváskezdeményezési díjazás csak akkor alkalmazható, ha a Kötelezett Szolgáltató az országos híváskezdeményezés szolgáltatás mellett regionális és általános, a regionális híváskezdeményezés szolgáltatás mellett pedig általános híváskezdeményezés szolgáltatást is felajánl. Ezzel a megkötéssel biztosítható, hogy a Jogosult Szolgáltató ne legyen kénytelen a Kötelezett Szolgáltató magasabb szintű híváskezdeményezés szolgáltatását igénybe venni, ha számára gazdaságosabb a kezdeményezett forgalmat az alacsonyabb szintű híváskezdeményezés szolgáltatást kiszolgáló összekapcsolási pontnál átvenni. A jelenlegi hálózati struktúra és a kialakult gyakorlat szerint magasabb szintű híváskezdeményezés szolgáltatást csak a Magyar Telekom és az Invitel biztosít. Minthogy a szabályozás célja a legújabb, hatékonyabb technológiák elterjedésének ösztönzése és miután a hagyományos PSTN technológia, ahol ez a megkülönböztetés értelmezhető, nem tekinthető ilyennek, az általános díjazáson túl a magasabb szintű díjazás kiterjesztését újabb szolgáltatókra nem teszem lehetővé.

Jelen kötelezés keretében, a szolgáltatások biztonságának, illetve a Jogosult Szolgáltatók összekapcsolási beruházásának védelmében, előírásra került, hogy a jelen határozat megjelenése előtt meglévő összekapcsolási pontokat a Kötelezett Szolgáltatók előzetes figyelmeztetés nélkül nem szüntethetik meg és nem módosíthatják azok technológiáját. A rendelkezés célja, hogy kizárja annak a lehetőségét, hogy a már megvalósult, élő összekapcsolási pontok megszüntetésével, áthelyezésével vagy a kapcsolódás jellemzőinek (technológiájának) megváltoztatásával a Kötelezett Szolgáltatók arra kényszerítsék a Jogosult Szolgáltatókat, hogy új összekapcsolási pontokon és/vagy megváltoztatott technológiai feltételek szerint átalakított formában legyenek kénytelenek átvenni a híváskezdeményezési forgalmat, indokolatlan költségeket okozva ezzel a Jogosult Szolgáltatóknak.

Jogos indok lehet egy összekapcsolási pont megszüntetésére, áthelyezésére vagy a csatlakozás módjának megváltoztatására, ha a Kötelezett Szolgáltató hálózatfejlesztése, korszerűsítése az összekapcsolási pontok számának természetes csökkenésével vagy átalakításával jár (például a PSTN kapcsolási struktúra lecserélése IP alapú hálózati elemekre, amely a kapcsolóeszközök koncentrációját az eddiginél is nagyobb mértékben teszi lehetővé, stb.). A Jogosult Szolgáltatók részére azonban ilyen esetekben megfelelő felkészülési időt kell biztosítani, hogy a megváltozott körülményekhez alkalmazkodni tudjanak. Ezért egy már meglévő összekapcsolási pont megszüntetése vagy áthelyezése csak akkor válik lehetségessé, ha a Kötelezett Szolgáltató ezt a szándékát az érintett kedvezményezett szolgáltatóknak és a hatóságnak a megszüntetés, áthelyezés vagy módosítás előtt legalább 3 évvel bejelenti, és ezzel egyidejűleg honlapján közzéteszi. A 3 éves előzetes bejelentési kötelezettséget az indokolja, hogy biztosítani kell, hogy az alternatív szolgáltatók legalább 3 évvel az összekapcsolási pontok, például a helyi központok megszüntetése előtt megfelelő tájékoztatást kapjanak és erre felkészülhessenek. Ez a határidő 3 évnél rövidebb is lehet, ha a szolgáltató az összekapcsolási ponton teljes körűen egyenértékű szolgáltatást biztosít. A 3 éves szabálytól eltérni abban az esetben van

lehetősége a Kötelezett Szolgáltatónak, ha az összekapcsolási pont megszüntetése, áthelyezése vagy módosítása a Jogosult Szolgáltató(k) érdekeit nem sérti, erről megállapodnak és a megállapodást a Hatóságnak bejelentik. A Kötelezett Szolgáltató megszüntetheti, áthelyezheti vagy módosíthatja valamely összekapcsolási pontját akkor is, ha a Jogosult Szolgáltatóval nem tud megegyezni, azonban a régi és az új összekapcsolási pont között saját maga a saját költségén biztosítja a Jogosult Szolgáltatóhoz tartozó forgalom átvitelét, vagy az új technológiának megfelelő átalakítását, vagyis a Kötelezett Szolgáltató intézkedése miatt a Jogosult Szolgáltatót nem éri hátrány. A kiszámíthatóság és a változások átláthatósága érdekében mindkét esetben a Kötelezett Szolgáltató internetes honlapján való közzétételi kötelezettséget írtam elő. Az internetes honlapon való közzététel módját az átláthatóság kötelezés keretében határoztam meg.

A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata során megállapítottam, hogy indokolatlan előírásnak, követelménynek tekinthető, ha a Kötelezett Szolgáltató megköveteli a Jogosult Szolgáltatótól, hogy minden helyi telefonközpontban, vagy minden számozási területen (ha a Kötelezett több számozási területtel rendelkezik) összekapcsolási pontot létesítsen. Ez a követelmény önmagában alkalmas lehet a piacra lépés megakadályozására, illetve indokolatlan, nem hatékony beruházásra kényszeríti a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő szolgáltatókat. Egy zsugorodó, csökkenő forgalommal jellemezhető piacon ilyen, a Kötelezett által támasztott követelményeket, előírásokat a hálózati szűk keresztmetszetek sem indokolhatnak. A nem hatékony beruházások elkerülése, valamint az ismertetett lehetséges piactorzító magatartás megelőzése érdekében előírtam, hogy az általános összekapcsolási kötelezettségen túlmenően, az Invitel az általa meghatározott központjában, a Magyar Telekom pedig Budapesten, valamint legalább egy dunántúli és egy, a Dunától keletre eső regionális központjában köteles kialakítani olyan összekapcsolási pontokat, amelyekben keresztül minden előfizetője elérhető a Jogosult Szolgáltató számára (egyponos összekapcsolás). A Magyar Telekom vonatkozásában a kötelezés változását (egyponos összekapcsolást Budapesten és legalább két, a megadott területi bontásban elhelyezkedő regionális központjában kell biztosítani) a hálózat kiterjedése és Budapest-központúsága, valamint a Magyar Telekom által biztosított egyponos összekapcsolással kapcsolatos szabályozói tapasztalat indokolja. A Magyar Telekom által biztosított egy pont elhelyezkedése (Szolnok) és annak a Magyar Telekom referenciaajánlatában is megadott kapacitáskorlátja nem biztosítja a szabályozás azon célkitűzését, hogy igény esetén a kis alternatív szolgáltatóknak ne kelljen a Magyar Telekom minden egyes számozási körzetében összekapcsolási pontot létesíteni, vagy indokolatlanul nagy távolságból csatlakozni. Ez indokolatlan, nem hatékony beruházásra kényszerítheti az alternatív szolgáltatókat, amely a korábban leírtak alapján ellentmond a szabályozás céljainak. Budapest kötelező előírását indokolja az is, hogy a legtöbb alternatív szolgáltató itt található és részükre jelentős költségnövelő tényező lehet, ha a Magyar Telekom az egyponos hozzáférést valamely vidéki regionális központjára korlátozza. Az Invitel volt koncessziós területe lényegesen kisebb a Magyar Telekom területénél, ezért az Invitel számára újabb egyponos összekapcsolást biztosító összekapcsolási pontok kijelölését nem tartom indokoltnak.

Az egyponos összekapcsolási pont díjazás szempontjából nem megkülönböztetett pont, az alkalmazható díjtétel a rendelkező rész C/1 pontjában meghatározott területi szintek szerint kell, hogy történjék, a hívó előfizető és az átadási pont közti területi viszony függvényében.

A hálózatok fejlesztése nyomán egyre növekszik azon szolgáltatók száma, amelyek hálózatuk és a Kötelezettek hálózatának összekapcsolása során előnyben részesítik a teljesen IP alapú összekapcsolást. A Kötelezettek szabadon határozhatnak az IP alapú, csomagkapcsolt összekapcsolási pontok létesítéséről, ugyanakkor – az EU Bizottság NGA Ajánlásával összhangban – a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően 6 hónapos időtávlatra előre kötelesek megadni, hogy fejlesztési terveik szerint terveznek-e, és ha igen, akkor hol terveznek olyan összekapcsolási pontokat létesíteni, ahol a Jogosult Szolgáltatók közvetlenül IP alapú összekapcsolódást valósíthatnak meg. E kötelezést azért tartottam szükségesnek, hogy a korszerű hálózati elemeket alkalmazó vagy ilyeneket fejlesztő szolgáltatók reális képet kapjanak arról, hogy mikor, hol és milyen feltételekkel tudnának más IP alapú hálózatokhoz közvetlenül kapcsolódni, megtakarítva ezzel a hagyományos PSTN hálózatok követelményeinek megfelelő átalakítások költségeit.

III.4.2.4. Számviteli szétválasztás

A számviteli szétválasztási kötelezettség alapján a Hatóság többek között előírhatja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára nagykereskedelmi árai átláthatóvá tételét, továbbá egyéb, az átlátható működéssel, egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség ellenőrzéséhez szükséges adatok szolgáltatását.

A számviteli szétválasztás a vállalat egészét átfogóan a vállalat teljes tevékenységét leképezi. A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A számviteli szétválasztás olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, azaz átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatással) kapcsolatos költségeket, bevételeket, ráfordításokat, a keresztfinanszírozás és az egyenlő elbánás kötelezettség ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a Kötelezettek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az átláthatósággal kapcsolatos kötelezettség, mind az egyenlő elbánás, mind a jelen határozattal szintén előírt és az alábbiakban indoklásra kerülő költségalapú ár kialakítás ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezen túlmenően elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (a vizsgált piacon túlzó árazás, keresztfinanszírozás) kezelését.

A teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség csak a számviteli szétválasztáson keresztül valósítható meg. Ezért szükségesnek tartottam a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség ismételt kiemelését, azonban megállapítottam, hogy önmagában ennek a

kötelezettségnek az alkalmazása nem elegendő a híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatás költségalapú szintre való csökkentésére, illetve költségalapú szinten tartására, mivel az csak az egyes költségkategóriák osztályozását és a ráfordítások egyszerűsített ellenőrzését teszi lehetővé.

Megítélésem szerint a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást az 1. és 2. piacon Kötelezett Szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, a 3. piacon Kötelezett Szolgáltató pedig jogelődje vonatkozásában készített számviteli szétválasztási kimutatást, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatók számára.

Megállapítottam tehát, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség elősegíti az árjellegű lehetséges versenytorzító magatartások (túlzó árazás/keresztfinanszírozás) kezelését, valamint az Eht. 105. § (2) bekezdésével összhangban az átlátható működéssel kapcsolatos kötelezettség, illetve az egyenlő elbánás kötelezettség teljesítésének ellenőrzését, ezért ennek a kötelezettségnek a 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú melléklet szerinti fenntartása arányos és indokolt.

Az NHH Tanácsa a DH-26149-18/2007. sz. határozattal lezárt második piacelemzés során is kiróta ezen kötelezettséget, amelyet megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen.

A számviteli szétválasztási kötelezettség pontos tartalmának meghatározásakor (lásd: HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú melléklet) a Tanács DH-26149-18/2007. számú határozatának I. számú mellékletében foglalt szabályokhoz képest egyrészt az időközben lezajlott technológiai fejlődés került követésre, amelynek során új technológiák jelentek meg és emelődtek be a szolgáltatási piacba. Ennek érdekében pontosításra, kibővítésre kerültek az elkülönítetten kimutatandó üzletágakon belül értelmezendő egyes szolgáltatások, valamint az ezekhez kapcsolódó kimutatások a bevételekre vonatkozóan. Egyes, technológiailag kötött definíciókat, megnevezéseket azért kellett módosítani, hogy az új technológiákkal kibővült szolgáltatások tekintetében is értelmezhetőek legyenek. Más esetekben kifejezetten az volt a módosítás indoka, hogy a kimutatások technológiasemleges módon (tehát attól függetlenül, hogy a szolgáltatók milyen technológia alkalmazásával nyújtják a szolgáltatásokat) tartalmazzák a megkívánt adatokat.

Változtatásokat indukált továbbá az is, hogy a fent említett határozathoz képest időközben megjelent a Tanács DH-25712-47/2008. számú határozata a mobil hívásvégződtetési piac elemzéséről, amely rendezte a mobil és helyhez kötött üzleti területtel egyaránt rendelkező szolgáltatók számviteli szétválasztási kimutatására vonatkozó speciális szabályokat; így ezek a szabályok kikerültek a 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú mellékletéből. Mindezen változtatásokat a szabályozott területek számviteli szétválasztási kimutatásokban történő egyértelműen elkülönült megjelenítése tette szükségessé.

III.5. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

Jelen eljárás a Ket. hatálybalépését követően hivatalból került megindításra.

Az Eht. 23. §-a szerint a Hatóság a Ket. rendelkezéseit az Eht-ban foglalt eltérésekkel alkalmazza. Az eljárás lefolytatásának jelentős részében csak a Ket. 16. §-a tartalmazott mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatos előírásokat. Bár az Eht. 2011. augusztus 3. napján hatályba lépett 26. §-a kifejezetten és a Ket.-től eltérően szabályozza a jogutódlást, azonban jelen határozat és eljárás sajátosságai okán indokoltnak láttam jelen határozat rendelkező részében részletesen és pontosan rögzíteni a határozatban előírt, illetve módosított kötelezettségek kapcsán a jogutódlás esetén a Kötelezett Szolgáltató(k), illetve jogutódja(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező rész II. pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi ok miatt volt szükség:

- Bár az Eht. 26. § (2) bekezdése szerint a jogerős határozattal kötelezett ügyfél helyébe - amennyiben a kötelezettség célja és jogalapja a jogutóddal szemben is fennmarad - a Kötelezett Szolgáltató jogutódja lép, de az Eht. 62-65. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó hatósági eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.

A határozat rendelkező része – figyelemmel az eljárás és határozat általánostól eltérő, speciális jogi jellegére – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel az Eht. 26. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, Kötelezett Szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így a Gt. szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – hatáskörrel nem rendelkezem, ezért csak az Eht. 26. § (2) bekezdése által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendeztem a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ban szabályozott, az Elnök által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a Kötelezett Szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már az Elnök határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a

jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy az Eht. értelmében a Kötelezett Szolgáltató jogutódját csak akkor nem terhelik a jogelőddel szemben jogerős határozatban megállapított kötelezettségek, ha a kötelezettség célja és jogalapja a jogutóddal szemben már nem áll fenn.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a HF/1944-1/2011. számú határozattervezethez
---

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 20. §-ára, illetve a Hatóság és a GVH közötti együttműködési megállapodás 6. fejezetére és különösen annak 6.2 pontjára hivatkozva arról tájékoztat, hogy az Elnök tárgyban megjelölt határozattervezeteire vonatkozóan a tervezetekkel egyetért, azokhoz részletes észrevételt nem kíván tenni.

Mindemellett jelzi, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a jelen állásponiban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Ennek megfelelően a tárgyban megjelölt elektronikus hírközlési piacokkal kapcsolatos konkrét versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH Versenytanácsa az Elnök határozataiban meghatározottól eltérő piacokat határozhat meg, illetőleg az egyes vállalkozások piaci helyzetét, gazdasági erőfölényes pozícióját eltérően ítélni meg. Tekintettel a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, valamint a két hatóság véleménye közötti eltérések indokolt voltára, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában a két hatóság között létrejött megállapodásnak megfelelően a jogalkalmazás egységének megőrzése érdekében konzultálni fog a Hatósággal.

<i>A GVH észrevételében megfogalmazott állásponjtát tudomásul veszem.</i>

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

A Szolgáltatók és társadalmi szervezetek észrevételei a határozat tervezetéhez

Az alábbiakban a hozzászólók levelében kifejtett észrevételeit összefoglalva idézem, válaszaimmal együtt.

C/1

A Magyar Telekom észrevételei a HF/1944-1/2011. számú határozattervezet

1.1 Általános észrevételek

1.1.1 A Magyar Telekom észrevételében célszerűnek tartotta a díjakra vonatkozóan egy felső korlát alkalmazását, amely igazodna a Kötelezett Szolgáltatók költségalapú díjához, és alkalmazásával elérhető lenne, hogy az előfizetők számára meghirdetett belföldi helyhez kötött telefonszolgáltatást kínáló hálózatok díja ne haladja meg egyes esetekben az emelt díjas vagy nemzetközi hívásslolgáltatások árát.

A szolgáltató észrevételét a helyhez kötött híváskezdeményezési piacon nem tudtam értelmezni, hiszen egyrészt a híváskezdeményezési díjak egyértelműen szabályozottak a JPE szolgáltatók esetében, tehát nem értelmezhető „díjakra vonatkozóan” felső korlát alkalmazása. Másrészt a híváskezdeményezési piacra nem várható olyan új szolgáltató belépése, mely JPE-nek minősül, sőt e piacon eddig nem érdekelt új szolgáltató belépése sem valószínű. Így a híváskezdeményezési piacon kizárható olyan új, JPE szolgáltató megléte, melyre nem vonatkozik hatályos szabályozás.

1.1.2 A technológia-semlegesség elvét szem előtt tartva indokoltnak tartotta az érintett piac meghatározásánál a kábelhálózatok figyelembevételét, mivel a UPC jelentős hálózattal rendelkezik a számozási területen kívül is.

A vizsgálatok során mind a kapcsolódó kiskereskedelmi piac, mind a nagykereskedelmi piac meghatározása során figyelembe vettem a kábelhálózatokat is. Felhívom a szolgáltató figyelmét arra, hogy mind a KTV telefon hozzáférés, mind a KTV telefon hívás piacok eleve részei a hozzáférési, illetve forgalmi kiskereskedelmi piacoknak. A határozattervezet 1.6 pontjából pedig világosan kiderül, hogy az azonosított nagykereskedelmi szolgáltatási piac technológiától függetlenül magában foglal minden olyan szolgáltatást, amely a helyhez kötött hozzáférési pontról indított beszédcélú hívások, valamint az Internet elérésre irányuló hívások összekapcsolási pontig való eljuttatására irányul, illetve ahhoz szükséges.

1.2 Észrevételek a határozattervezet Rendelkező rész C) pontjához

1.2.1 Az „általános híváskezdeményezés” meghatározásának – az alábbiakban áthúzással és aláhúzással jelölt – módosítását javasolta, mivel a technológia-semlegesség szellemében a PSTN kiemelése már nem időszerű, és félreértésekre adhat okot (ezért kérte a PSTN kifejezés törlését a regionális és országos híváskezdeményezés fogalmából is), valamint

szerinte a budapesti primer körzet elsődlegesen a létező (potenciális) ügyfélszám, illetve a meglévő és lehetséges elérési lehetőségek mentén megkülönböztetett kezelést igényel:

„a) általános híváskezdeményezés (ha a hívást indító előfizetőt kiszolgáló kapcsolóberendezés és az összekapcsolási pont között nincs további PSTN kapcsolóközpont, illetve ha a hívó és a hívott azonos számozási körzetbe tartozik), kivételt képez ez alól a budapesti primer körzet”

A szolgáltató szövegmódosítási javaslatát nem fogadtam el a következő okok miatt:

A regionális és országos híváskezdeményezés megkülönböztetését az általános híváskezdeményezéstől kizárólag a PSTN történelmileg kialakult, jelenleg még élő rendszerstruktúrája indokolja, a korszerű (pl. IP alapú) hálózatokban az általános, regionális, és országos híváskezdeményezés megkülönböztetése nem is értelmezhető. Határozatomban jelzem, hogy ezt a megkülönböztetést kizárólag a PSTN hálózat esetében, időlegesen kívánom fenntartani.

Indokolatlannak tartom továbbá megkülönböztetni és kiemelni a budapesti primer körzetet, mert se mérete, se lehetséges elérési lehetőségei a híváskezdeményezések típusát nem változtatják meg.

1.3 Észrevételek a határozattervezet Rendelkező rész C/1. pontjához

1.3.1 A C/1. c) pontban leírt kötelezettség indokolatlan terhet ró a Magyar Telekomra, és az elmúlt évek tapasztalatai sem támasztják alá ilyen jellegű kötelezettség kiszabását. Nem zárkózott el attól, hogy további két helyen is felajánljon országos egyponos összekapcsolási lehetőséget, de csak a meglévő struktúra és kapacitási lehetőségek mentén, adott esetben kapacitáskorlátok felállítása mellett. Valós piaci igény esetén, figyelembe véve a rendelkezésre álló hálózati kapacitásokat, biztosítja az országos egyponos összekapcsolási lehetőséget.

Hivatkozott a Hatóság DH/9203-16/2005. számú határozatára, melyben a HF/1944-1/2011. sz. határozattervezettel ellentétben az került megállapításra, hogy a Magyar Telekom által az eljárásban benyújtott megvalósíthatósági tanulmányból „kiderül, hogy mivel a GTS Datanet regionális szinten kéri a hívások átadását, ez már nem forgalom-semleges megoldás, hanem a primer és szekunder központ közötti szakaszt addicionálisan terheli, mégpedig minden egyes helyi közvetítőválasztásos hívás esetén kétszeresen (híváskezdeményezés és – végződtetés viszonylatában egyaránt). A Magyar Telekom tehát jogosan állapítja meg a megvalósíthatósági tanulmányban, hogy a megvalósíthatóság következményeit primer körzetenként kell megvizsgálni, figyelembe véve a vizsgált primer körzet összes szekunder központhoz való csatlakozásának a forgalomáteresztő képességét, és ezt egybevetve a hosszú távú forgalmas órai statisztikákkal.” „A Magyar Telekom megvalósíthatósági tanulmányából kiderül, hogy a primer körzetek döntő többségében a szabadon értékesíthető kapacitás minimális, tehát a GTS-Datanet igénye a legtöbb esetben a forgalom-irányítási tartalék kapacitás rovására teljesíthető csak. Ugyanakkor a GTS-Datanet igénye az esetek többségében nem lóg bele az üzemviteli tartalékba, ami azt jelenti, hogy a GTS-Datanet igénye szerint berendezett helyi közvetítőválasztás várhatóan a primer körzetek nagy részében a hálózat hibátlan állapotában nem okoz túlterhelést, a hálózat rendelkezésre állása a helyi hívások regionális ponton történő átadása esetén nem csökken.

Ugyanakkor az is látható a Magyar Telekom által megadott értékekből, hogy a GTS-Datanet igénye szinte az összes primer körzetben csak a forgalomirányítási tartalék terhére teljesíthető. Ez összhatásában annyit jelent, hogy a hálózat megbízhatósága viszont csökkeni fog a regionális hívásátadás esetén, természetesen primer körzetenként eltérő módon.”

A Magyar Telekom kétszintű hálózati struktúráját a korábban hatályos struktúratervnek²⁷ megfelelően alakította ki, mely meghatározta a közcélú távbeszélő-hálózat funkcionális szerkezetét, részhálózatokra tagolását, azok feladatkörét és kapcsolatát, valamint az egyes részhálózatokban használatos kapcsolási funkciókat, és azok kötelező egymáshoz rendelését. A struktúratervnek megfelelően kialakított hálózatára épülően alakította ki az összekapcsolási modelljét, és ezen modell, valamint a ráépülő szolgáltatások is a Magyar Telekom kétszintű hálózati kiépítésének figyelembevételével lettek kialakítva. A meglévő hálózat átalakítása olyan viszonylatú forgalmak számára, amelyeket nem terveztek rá, hatalmas költségekkel járna. Amennyiben a helyi forgalmat meg kellene jártnia a regionális társszolgáltatók kérésének megfelelően, akkor ezekre a nyalábokra egy alacsonyabb hierarchia szinten eddig sikeresen kezelt forgalomtípus (nagy mennyiséggel) fog kétszeresen is kerülni, mellyel veszélyeztetné nemcsak a más társszolgáltatók, hanem a saját nemzetközi és távolsági hívásait is. Jelenleg a helyi forgalmak regionális átadása a távközlési szektor egészére nézve káros, az egyenlő elbánás elve alapján az ilyen fogalomátadási precedens gyakorlattá válna a szolgáltatók körében, amellyel indokolatlan és a technológia kifutása miatt több esetben nehezen megvalósítható fejlesztésekbe kényszerítené a Magyar Telekomot, veszélyeztetve az eddig nagy megbízhatósággal együttműködő rendszereiket. Amennyiben regionális szinten ad át a Magyar Telekom helyi forgalmat, és ez általános elvárásként jelenik meg a társszolgáltatók részéről, forgalomnövekedéssel és extra kapacitásigénnyel kell számolnia.

Ezen indokokból a Magyar Telekom kérte kötelezettség pontosítását azzal a kitételrel, hogy az egyponos átadási kötelezettség kiterjesztésére csak objektív műszaki okok megléte esetén kerülhessen sor, a meglévő szabad kapacitások terhére, vagy hálózatfejlesztési igény esetén az egyszeri költségek felszámolásával. Megjegyezte, hogy a 2005. évi helyzethez képest a Magyar Telekom PSTN hálózatának forgalma valamelyest csökkent, azonban a hálózatok folyamatos racionalizálása közben kapacitások kerültek megszüntetésre, a szabad kapacitások aránya nem változott.

Az egyponos összekapcsolás kötelezést azért írtam elő, mert a lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata során megállapítottam, hogy indokolatlan előírásnak tekinthető, ha a Kötelezett Szolgáltató megköveteli a Jogosult Szolgáltatótól, hogy minden helyi telefonközpontban, vagy minden számozási területen (ha a Kötelezett több számozási területtel rendelkezik) összekapcsolási pontot létesítsen. Ez a követelmény önmagában alkalmas lehet kizorításra, illetve indokolatlan, nem hatékony beruházásra kényszeríti a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő szolgáltatókat.

Mint azt a határozattervezet III.4.2.3 pontjában részletesen indokoltam – figyelembe véve a Magyar Telekom hálózatának méretét és struktúráját, - a forgalom jobb megoszlásához vezet, ha országosan egyetlen egyponos összekapcsolási pont helyett három darab egyponos összekapcsolási pont biztosítja a szolgáltatást, lerövidítve az összeköttetések

²⁷ 26/1993. (IX. 9.) KHVM rendelet

létesítéséhez szükséges gerinchálózati szakaszokat. Ugyanakkor elfogadom, hogy a Magyar Telekom ezt a szolgáltatást az újonnan kijelölendő egyponthoz csak kapacitáskorlátokkal tudja teljesíteni. Felhívom ugyanakkor a Magyar Telekom figyelmét arra, hogy kapacitáskorlát esetén, több helyen is kijelölhet egyponthoz összekapcsolási pontokat. A tényleges helyzet elbírálása – a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően – a referenciaajánlat jóváhagyása keretében fog megtörténni.

A Magyar Telekom által hivatkozott 2005. évi, GTS-Datanettel kapcsolatos jogvitára való utalás jelen esetben azért nem fogadható el, mivel egy jogvitában csak az adott pillanatban fennálló jogi helyzetről (a hatályos jogszabályok, referenciaajánlatok, stb. alapján) születethet döntés, melynek a jövőben létrejövő helyzetekre nézve nincs közvetlen jogkövetkezménye. A 2005-ös jogvita keletkezésekor még nem létezett egyponthoz összekapcsolási kötelezettség, melyet épp ezen jogvita tanulságaként vezetett be a Hatóság a jogvitát követő piacelemzési határozatában.

1.4 Észrevételek a határozattervezet Rendelkező rész C/2. pontjához

1.4.1 A Magyar Telekom megjegyezte a C/2 pont első bekezdéséhez kapcsolódóan, hogy hálózatfejlesztési tervei és beruházásai sohasem kerülnek 12 hónapon túlmutató időpontra előre meghatározásra, ezért nincs lehetősége a jelen gazdasági helyzetben arra, hogy bármiféle hálózatfelszámolási szándékot 5 évvel előre jelezzen a hatóság és a Jogosult Szolgáltatók felé. A technológia dinamikus fejlődése miatt 5 év alatt akár egész rendszer architektúrák válhatnak elavulttá, melyek leselejtezése a szolgáltatók érdeke. Jelentős többletköltséget indukál ezen rendszerek további fenntartása, mely a szokásos üzletvitel kereteibe nem illeszthető. Ezen indokok alapján kérte az 5 éves időtartam 12 hónapra csökkentését.

Megítélésem szerint a nemzeti szabályozó hatóságnak biztosítania kell, hogy a Jogosult Szolgáltatók – befektetéseik védelme és újabb befektetéseik tervezhetősége érdekében – az összekapcsolási pontok, például a helyi központok megszüntetése előtt kellő időben megfelelő tájékoztatást kapjanak, és ezekre a változásokra felkészülhessenek. Mivel azonban a Magyar Telekom érveit, kérésének részben helyt adok oly módon, hogy a határozattervezetben szereplő 5 éves időtartamot 3 évre mérsékelem. Az ennél rövidebb időtartam viszont megítélésem szerint már aránytalanul veszélyeztetné a Jogosult Szolgáltatók érdekeit. Felhívom a Magyar Telekom figyelmét, hogy a szabályozás rugalmas a megadott időtartam tekintetében, mivel az 3 évnél rövidebb is lehet, ha az összekapcsolási pont megszüntetése, áthelyezése vagy módosítása a Jogosult Szolgáltatók érdekeit nem sérti, erről megállapodnak, vagy ha a Kötelezett oly módon szünteti meg az összekapcsolási pontot, hogy az a Jogosultaknak többletköltséget nem okoz.

Ugyanakkor a kijelölt, de Jogosultak által igénybe nem vett összekapcsolási pontok esetén indokolatlan a Kötelezettet a jelzett mértékben korlátozni, ezért ezen esetekre a határidőt 12 hónapra csökkentettem.

Fentieknek megfelelően a határozattervezetben – minden Kötelezett Szolgáltató vonatkozásában – az 5 éves határidőt 3 évre módosítottam, a rendelkező rész C/2. pontjának első bekezdése pedig kiegészül az alábbi mondattal:

„Élő összekapcsolással nem rendelkező (kijelölt, de nem használt) összeköttetési pont

esetében az előzetes bejelentési és közzétételi kötelezettség 12 hónap.”

C/2

Az INVITEL észrevételei a HF/1944-1/2011. számú határozattervezethez

Az Invitel észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

D. fejezet

A notifikációs eljárás eredménye

Az Elnök az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2011. május 20-án bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt - az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérő levél és a 2008. október 15-én megjelent C(2008)5925 Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,

b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,

c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és

d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

Az Elnök a b) és d) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit - szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot az Elnök két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2011/1223 számon 2011. május 20-án vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2011. június 1-én kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság a kiskereskedelmi piac helyzetére, különös tekintettel a szélessávú hangszolgáltatás piaci jelenlétére, valamint a költségalapú díjmegállapítás érvényesülésére kérdezett rá.

A Hatóság a megjelölt határidőben (2011. június 6-án) elküldte válaszát, amelyben az Európai Bizottság által kért, a tervezetben foglalt szabályozást alátámasztó információkat részletesen kifejtette.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2011. június 20-án kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette.

Az árszabályozási kötelezettséggel kapcsolatos bejelentési kötelezettség

Mivel a Hatóság fenntartja a jogot, hogy szükség szerinti előírja az árak módosítását, a Bizottság emlékezteti a magyar szabályozó hatóságot, hogy a nagykereskedelmi hozzáférési árak megállapítására vagy módosítására irányuló valamennyi szabályozó intézkedést a keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdése alapján be kell jelenteni.

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK Irányelve ("Keretirányelv") 7. cikk (3) bekezdése szerint azon tagállami intézkedések esnek a cikk hatálya alá, amelyek a piacok azonosítására és meghatározására, illetve a kötelezettségek előírására, módosítására, visszavonására irányulnak, és befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet.

A Hatóság a piacon jelentős piaci erővel rendelkező inkumbens szolgáltatókkal szemben kiszabta a referenciaajánlat készítési kötelezettséget is, és a referenciaajánlatnak részét képezik a Magyar Telekom költségmodellje alapján meghatározott díjak is. Ez esetben a Hatóság azonban nem a JPE határozatban megállapított kötelezettség tartalmát módosítja vagy kötelezettséget állapít meg, hanem a referenciaajánlat jóváhagyására irányuló önálló hatósági eljárás keretében vizsgálja azt, hogy a kötelezett szolgáltatók eleget tesznek-e a JPE határozatban megállapított kötelezettségüknek, azaz ez az eljárás a JPE határozatban foglalt kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére irányul.

A Hatóság – a Magyar Telekom vonatkozásában – valóban fenntartja a jogot, hogy szükség szerint előírja az árak módosítását, de csak akkor, ha a kötelezett szolgáltató a referenciaajánlat jóváhagyására irányuló eljárás körében nem nyújtja be a költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a kötelezett szolgáltató által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak. Abban a nem várt esetben, ha az árak hatóság általi módosítására kerülne sor, a hatóság az erre vonatkozó döntését a Bizottságnak meg fogja küldeni.

Az alternatív szolgáltatók által kiszámított díjak megállapításáról külön határozat nem születik, azokat a kötelezett szolgáltatók kötelesek megállapítani a JPE határozatban megadott képlet alapján. A díjak helyességének ellenőrzése pedig piacfelügyeleti eljárás keretében történik.

Budapest, 2011. augusztus 23.

PH.

Szalai Annamária sk.

elnök

A határozatot kapják:

- 1.) A címjegyzékben megjelölt szolgáltatók
- 2.) Irattár